

PROJEKTAS

**Pastatų ekonominio naudingumo laikotarpio (gyvavimo ciklo)
sąnaudų vertinimo metodika**

Sąvokų ir sutrumpinimų lentelės

Lentelė 1. Vartojamos sąvokos ir sutrumpinimai

Sąvokos / sutrumpinimai	Paaiškinimas
CAPEX	Ilgalaikio materialaus ar nematerialaus turto įsigijimo / kūrimo išlaidos (angl. Capital expenditure).
EUR	Eurai
Dalis/prietaisai	Pastato konstrukciją/tipą sudaranti smulkesnė dalis.
Diskonto norma	Metinis procentas, naudojamas nustatyti ateities pinigų srautų dabartinę vertę.
Eksploatavimo ir veiklos išlaidos	Eksploatavimo ir veiklos išlaidos – išlaidos, kurios yra patiriamos arba planuojamos patirti turimo (įregistruoto) arba naujo pastato eksploatavimui.
Elementas	Pastatą sudarantis elementas, kuris gali būti skaidomas į smulkesnes konstrukcijas/tipus ir (arba) dalis/prietaisus.
GCS	Gyvavimo ciklo sąnaudos apima prekių, paslaugų ar darbų gyvavimo laikotarpiu patiriamas visas šias išlaidas ar jų dalį: 1) perkančiųjų organizacijų ar kitų naudotojų patiriamas išlaidas: a) su įsigijimu susijusias išlaidas, įskaitant kainą; b) naudojimo išlaidas, pavyzdžiui, energijos ar kitų išteklių suvartojimo išlaidas; c) eksploatavimo išlaidas; d) gyvavimo ciklo pabaigos išlaidas, pavyzdžiui, atliekų surinkimo, perdirbimo išlaidas; 2) išlaidas, susijusias su prekių, paslaugų ar darbų gyvavimo laikotarpiu sukeliama išoriniais aplinkos veiksniais, jeigu įmanoma nustatyti ir patikrinti tokių išlaidų piniginę vertę. Tokios išlaidos gali būti susijusios su šiltnamio efektą sukeliančių išmetamųjų dujų ar kitų išmetamųjų teršalų kiekio mažinimu, klimato kaitos mažinimu.
GCS grynoji dabartinė vertė	Apskaičiuojama sudedant diskontuotus investicijų, investicijų likutinės vertės ir eksploatavimo ir veiklos išlaidų srautus per visą pastato naudingo tarnavimo laikotarpį. Rodiklis parodo pastato grynąjį išlaidų vertę, skaičiuojant šios dienos pinigų verte.
GCS grynoji dabartinė vertė (su išorinėmis (socialinėmis-ekonominėmis) išlaidomis)	Apskaičiuojama sudedant diskontuotus investicijų, investicijų likutinės vertės ir eksploatavimo ir veiklos išlaidų srautus per visą pastato naudingo tarnavimo laikotarpį papildomai į kiekvienų metų pinigų srautų rodiklį papildomai įtraukiant išorines išlaidas. Rodiklis parodo pastato grynąjį išlaidų vertę kartu su išorinėmis išlaidomis, skaičiuojant šios dienos pinigų verte.
Investicijų išlaidos	Investicijų išlaidos – tai visos pastato elementų sukūrimui (įskaitant reinvesticijas) reikalingos išlaidos, kurias planuojama patirti kuriant/rekonstruojant pastato elementus.
Išorinės socialinės - ekonominės išlaidos	Visos ekonomikos patiriamos alternatyviosios išlaidos, susijusios su prekių, paslaugų ar darbų gyvavimo laikotarpiu sukeliama išoriniais aplinkos veiksniais. Tokios išlaidos gali būti susijusios su šiltnamio efektą sukeliančių išmetamųjų dujų ar kitų išmetamųjų teršalų kiekio mažinimu, klimato kaitos mažinimu.
Konstrukcija/tipas	Pastato elementą sudaranti smulkesnė dalis, kuri gali būti skaidoma/sudaromoji iš atskirų prietaisų/dalių.
Liktinės vertės pinigų srautas	Suma, kuri apskaičiuojama prie ilgalaikio materialiojo ar nematerialiojo turto įsigijimo ar pasigaminimo savikainos pridėdant arba iš jos atimant sukauptą nusidėvėjimo ar amortizacijos sumą.
Makrokomandos	Pastatų GCS skaičiuoklėje programinio kodo pagalba naudojami automatiniai veiksmai.

Sąvokos / sutrumpinimai	Paaiškinimas
Medžiaga	Žaliava, iš kurios pagamintas/sudarytas pastato elementas, konstrukcija/tipas, ir (arba) dalis/prietaisas.
Naudingas tarnavimo laikas	Ribotas laikotarpis, kuriuo viešojo sektoriaus subjekto veikloje naudojamas turtas gali teikti naudos.
Naudotojas	Asmuo, kuris naudojasi pastatų GCS sąnaudų skaičiuokle.
PVM	Pridėtinės vertės mokestis. PVM suma, kuri LR Įstatymo nustatyta tvarka apskaičiuota arba turi būti apskaičiuota už tiekiamas prekes ir (arba) teikiamas paslaugas.
SDN	Socialinė diskonto norma. GCS skaičiuoklėje socialiniams ekonominiams rodikliams apskaičiuoti taikoma 5 proc. socialinė diskonto norma, kuri atskleidžia visuomenės požiūrį į ateities naudą ir sąnaudas.
Suminis GCS pinigų srautas	GCS pinigų srautas – kintamasis apskaičiuojamas kaip teigiamų ir neigiamų pinigų srautų skirtumas. Suminis GCS pinigų srautas apskaičiuojamas sudėjus visų pastato elementų GCS pinigų srautus kiekvienais pastato naudingo tarnavimo laikotarpio metais.
VBA	„ <i>Visual Basic for Applications</i> “ – programavimo kalba, kuria parašyta dalis skaičiuoklės funkcionalumų.

Turinys

1	Dokumento paskirtis.....	4
2	GCS vertinimui taikomi principai	4
3	GCS skaičiuoklės, skirtos pastatams, struktūra ir detalus aprašymas	9
3.1	GCS skaičiuoklės naudotojo vadovas.....	9
3.1.1	Duomenų įvestis	10
3.1.2	GCS modelyje atliekami skaičiavimai	40
3.1.3	Rezultatų pateikimas	43
4	GCS modelio tobulinimo kryptys ir jo rezultatų tolimesnio naudojimo galimybės.....	48
Priedai	49
Priedas 1.	Dokumentų sąrašas.....	49
Priedas 2.	Įvesties lentelės pildymo pavyzdys	51
Priedas 3.	Apklausų paklausimai dėl eksploatavimo ir veiklos išlaidų taikymo rinkose.....	52

1 Dokumento paskirtis

Pastatų ekonominio naudingumo laikotarpio (gyvavimo ciklo) sąnaudų vertinimo metodikos (toliau – Metodika) paskirtis – aprašyti GCS metodo praktinį taikymą viešojo sektoriaus įstaigose, siekiant įvertinti:

- ▶ ilgalaikius valstybės ir savivaldybių pinigų srautus, susijusius su investicijomis į turimą (įregistruotą) bei naujų pastatų statybą, rekonstrukciją, reinvesticijas bei eksploataavimo ir veiklos išlaidas, skirtas pastatų palaikymui ir atnaujinimui;
- ▶ rekonstrukcijos projektų įgyvendinimo alternatyvas, parenkant tinkamiausią įgyvendinimo sprendimą.

Šią Metodiką sudaro aprašomoji dalis: GCS vertinimui taikomų principų bei rodiklių skaičiavimo aprašymas, GCS skaičiuoklės, skirtos pastatams, detalus aprašymas, pastebėjimų dėl GCS modelio ir jo rezultatų tolimesnio naudojimo aprašymas, ir priedais: MS Excel skaičiuoklė, skirta pastatų GCS vertinimui.

GCS skaičiuoklės, skirtos pastatams, detalus aprašymas apima:

- ▶ GCS skaičiuoklės naudotojo vadovą:
 - bendruosius įvesties duomenis;
 - informaciją apie atskirus pastato elementus;
 - informaciją apie su visu pastatu susijusias išlaidas;
 - GCS modelyje atliekamus skaičiavimus;
 - rezultatų pateikimą.

GCS modelio tobulinimo kryptys ir jo rezultatų tolimesnio naudojimo galimybės apima:

- ▶ su kitų turto objektų tipų analize susijusios GCS skaičiuoklės plėtros apžvalga;
- ▶ GCS metodo taikymo perspektyvas;
- ▶ GCS skaičiuoklės apribojimus.

2 GCS vertinimui taikomi principai

Šiame skyriuje aprašomas GCS metodo taikymas, GCS metodikos bendrieji principai ir pateikiama koncepcinė GCS apskaičiavimo schema.

GCS metodo taikymas

GCS metodas suteikia galimybę įvertinti visas sąnaudas, patiriamas per tam tikro turto vieneto gyvavimo ciklo laikotarpį, ir todėl gali būti taikomas viešojo sektoriaus įstaigų biudžeto planavimo tikslais. Metodai ir modeliai, naudojami GCS apskaičiavimo parengimui, priklauso nuo sąnaudų paskirties, duomenų prieinamumo ir laiko, per kurį galima atlikti sąnaudų apskaičiavimo darbus. GCS analizė gali būti naudojama kaip priemonė, skirta organizacijoms palyginti kelis sprendimus ekonomiškai, atsižvelgiant į skirtingus sąnaudų tipus per skirtingus gyvavimo ciklo etapus.

Užsienio šalių praktikoje GCS metodas yra taikomas viešuosiuose pirkimuose, valstybės ir savivaldybių biudžeto planavime bei planuojant didelės apimties projektus, siekiant įvertinti sąnaudas, teksiančias tiek projektą įgyvendinančiai institucijai, tiek valstybei, kurioje projektas yra įgyvendinamas.

Vertinant užsienio šalyse taikomus GCS įrankius galima pastebėti, kad modeliuose naudojami ir yra reikalingi dviejų tipų duomenys. Viena vertus, yra reikalingi duomenys, kuriais remiantis būtų nustatyti pagrindiniai skaičiavimo parametrai, tokie kaip naudingo tarnavimo laikotarpis, diskonto norma arba kita ekonominė metrika, leidžianti palyginti sąnaudas skirtingais laikotarpiais. Be to, yra reikalingi duomenys, skirti prekės, paslaugos ar darbų gyvavimo ciklo apibūdinimui. Tai apima:

- ▶ naudingo tarnavimo trukmę;
- ▶ įsigijimo kainą (investicijas);
- ▶ pradines su įrengimu susijusias sąnaudas;
- ▶ naudojimo sąnaudas: vartojimą;
- ▶ eksploataavimo sąnaudas: atsargines dalis, fiksuotas išlaidas;
- ▶ mokesčius;
- ▶ eksploataavimo pabaigos (utilizavimo) sąnaudas;
- ▶ likutinę vertę.

GCS metodo taikymas leidžia:

- ▶ apibrėžti biudžetų planavimo ir projektų vertinimo kriterijus;

- ▶ iš anksto nustatyti turto objekto ekonominio naudingumo (gyvavimo ciklo) laikotarpio sąnaudas;
- ▶ palyginti techniškai skirtingas alternatyvas priimančią galutinį sprendimą, kadangi GCS metodo taikymas suteikia galimybę įvertinti ir palyginti technologinio sprendimo išlaidas (investicijas, reinvesticijas, eksploataavimo ir naudojimo, utilizavimo išlaidas) viso gyvavimo ciklo metu nepriklausomai.

GCS metodikos bendrieji principai

GCS metodo praktinio taikymo metodika apibrėžia duomenų įvesties ir analizavimo tvarką, taikant kiekybinio duomenų surinkimo priemones ir metodus, kurie reikalingi prekių, paslaugų ar darbų gyvavimo ciklo etapuose (analizės, projektavimo, kūrybos, gamybos, naudojimo ir eksploataavimo pabaigos (nutraukimo)), ir vertina informaciją, pateikiamą skirtingų susijusių šalių, pvz. gamintojų, tiekėjų, vartotojų. Metodika apima šias pagrindines duomenų grupes:

- ▶ duomenys apie turto / investavimo objektą;
- ▶ turto / investavimo objekto fiziniai parametrai;
- ▶ investicijų išlaidos;
- ▶ eksploataavimo ir veiklos išlaidos;
- ▶ išorinės (socialinės – ekonominės) išlaidos;
- ▶ GCS (pinigų srautai).

Metodikos bei GCS skaičiuoklės pildymo atvejai:

- ▶ valstybės institucijos, įstaigos ir įmonės, savivaldybių institucijos, įstaigos ir įmonės, taip pat kiti ūkio subjektai, kurie pretenduoja gauti valstybės kapitalo investicijų ir kurių įstatymais ir kitais teisės aktais suteiktiems įgaliojimams vykdyti, strateginiuose planavimo dokumentuose nustatytiems siektiniams rezultatams pasiekti, taip pat viešojo administravimo funkcijoms atlikti reikia sukurti, įsigyti ilgalaikį materialųjį ar nematerialųjį turtą arba padidinti jo vertę, pildo GCS skaičiuokles ir teikia jas kartus su investiciniais projektais valstybės institucijoms ir įstaigoms, nurodytoms LRV 2001 m. gegužės 3 d. nutarimo Nr. 478 „Dėl Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės taisyklių patvirtinimo“ 13.1 ir 13.2 papunkčiuose, jų nustatytais terminais pagal valdymo sritis (rengiant Valstybės investicijų programą);
- ▶ valstybės biudžeto asignavimų valdytojų vadovaujamos įstaigos, jiems pavaldžios biudžetinės įstaigos, ministrų valdymo sričių įstaigoms, vykdančioms atitinkamo asignavimų valdytojo programas, pavaldžios biudžetinės įstaigos ir kiti subjektai, teikdami asignavimų valdytojams strateginiams veiklos planams parengti reikalingą informaciją, užpildo GCS skaičiuokles pastatų ir IT turto klasių eksploataavimo ir veiklos išlaidoms pagrįsti ir jas pateikia asignavimų valdytojams (rengiant asignavimų valdytojų strateginius veiklos planus).

Metodikos naudotojų grupės:

- ▶ organizacijos, įstaigos ir (arba) institucijos, teikiančios viešąsias paslaugas ir (arba) vykdančios viešojo administravimo funkcijas;
- ▶ konsultacinės įmonės, konsultuojančios organizacijas, įstaigas ir (arba) institucijas, teikiančios viešąsias paslaugas ir (arba) vykdančias viešojo administravimo funkcijas, pastatų turto grupių GCS vertinimo klausimais;
- ▶ viešoji įstaiga „Centrinė projektų valdymo agentūra“, atsakinga už Metodikos ir skaičiuoklių palaikymą bei atnaujinimą.

Metodika yra sudaryta remiantis šiais bendraisiais principais:

- ▶ Metodikoje naudojamas gyvavimo ciklo duomenų rinkinys yra suformuotas taip, kad būtų tinkamas pastatų sąnaudų vertinimui;
- ▶ atsižvelgiant į pastatų turto objektui būdingas savybes, pastato elementai yra išskaidyti į „konstrukcija/tipas“, „dalis/prietaisas“ ir „medžiaga“ kategorijas;
- ▶ naudojama sąnaudų pasiskirstymo struktūra yra pakankamai išsami, aiškiai apibrėžta ir pritaikoma skirtingiems pastatų elementams, siekiant, kad būtų atsižvelgiama į visas susijusias sąnaudas;
- ▶ Metodikoje naudojamos pastatų sąnaudų kategorijos yra nustatytos, remiantis viešojo sektoriaus institucijų praktikoje taikomų dokumentų (teisės aktų, standartų, aprašų, ataskaitų (žr. Priedas 1)) ir skaičiuoklių, kuriose pateikiami alternatyvūs įvairių turto objektų ir sąnaudų kategorijų grupavimo ir klasifikavimo būdai, analize;
- ▶ Visiems GCS skaičiuoklėje pateikiamiems duomenims ir informacijai yra taikomi bendrieji reikalavimai:
 - ▶ **Patikimumas** – GCS skaičiuoklėje naudojami duomenys bei informacija turi būti pagrįsta Institucijos istoriniais duomenimis ir/ar pačios ir/ar kitų atliktais tyrimais ar analizių rezultatais. Investicijų bei eksploataavimo ir veiklos išlaidų dydis nustatomas pagal atitinkamų darbų, prekių, paslaugų rinkos tendencijas, atsižvelgiant į anksčiau vykdytus viešojo pirkimo rezultatus arba apklausus galimus tiekėjus. Rangos darbų kainos turi būti pagrįstos bent vienu iš šių šaltinių: statybos darbus vykdančios įmonės objektinėmis/lokalinėmis sąmatomis, techninio projekto skaičiuojamosios kainos dalies duomenimis, anksčiau atliktų panašių darbų įkainiais. Pažymėtina, kad kainoms pagrįsti gali būti naudojami ir kiti papildomi šaltiniai.

- ▶ **Oficialumas** – pateikiamas informacijos šaltinis turi būti viešai prieinamas. Rekomenduojama naudoti strateginiais planais, viešųjų subjektų informacinėmis sistemomis ir (arba) duomenų bazėse kaupiamais statistiniais duomenimis, galimybių studijomis, kitų institucijų informacinėmis sistemomis ir (arba) duomenų bazėse sukauptais duomenimis.
- ▶ **Aktualumas** – įvesties duomenys, kuriais grindžiama informacija (pvz. investicijų bei eksploatavimo ir veiklos išlaidos), turi būti aktualūs įvedamam laikotarpiui.
- ▶ Metodikos tekstinė dalis ir skaičiuoklės yra viena nuo kitos neatskiriamos Metodikos dalys;
- ▶ Metodikos nuostatos suderintos su šiais dokumentais (detalesiau – 1 priedas):
 - ▶ Lietuvos statistikos departamento „Statinių pagal tipą klasifikatorius“ klasifikatoriumi, galiojančiu nuo 1996 m. birželio 1 d.;
 - ▶ Lietuvos statistikos departamento Lietuvos Respublikos teritorijos administraciniu suskirstymu, atnaujintu 2018 m. sausio 5 d.;
 - ▶ 2001 m. liepos 4 d. LR Finansų ministerijos įsakymas „Dėl Investicijų projektų rengimui taikomų reikalavimų aprašo patvirtinimo“;
 - ▶ 2007 m. gruodžio 19 d. LR finansų ministro patvirtintu 3-uoju viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartu (VSAFAS) „Veiklos rezultatų atskaita“;
 - ▶ 2008 m. gegužės 8 d. LR finansų ministro patvirtintu 12-uoju viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartu (VSAFAS) „Ilgalaikis materialusis turtas“;
 - ▶ 2008 m. liepos 16 d. LR finansų ministro patvirtintu 13-uoju viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartu (VSAFAS) „Nematerialusis turtas“;
 - ▶ VĮ Turto banko „Valstybės turto valdymas, naudojimas ir disponavimas 2016 metais“ metine ataskaita;
 - ▶ 2014 m. spalio 13 d. Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos valdymo komiteto sprendimu dėl „Projektų diskontuotų grynujų pajamų skaičiavimo ir priežiūros metodikos“;
 - ▶ 2016 m. gegužės 30 d. „Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos Sąjungos struktūrinių paramos ir / ar valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodika“;
 - ▶ UAB Sistela, Nekilnojamojo turto atkūrimo kaštų (statybinės vertės) kainynas 2017: Gyvenamieji pastatai, Negyvenamieji pastatai;
 - ▶ UAB Sistela, Statinių vidutinės naudojimo trukmės normatyvai (SVN), 2008.
- ▶ Skaičiuoklėje gyvavimo ciklo sąnaudų vertinimui naudojamos prielaidos:
 - ▶ *Pastato naudingumo tarnavimo laikotarpis.* Bendras viso pastato naudingas tarnavimo laikotarpis yra apskaičiuojamas, įvertinant visų pastato elementų tarnavimo laikus pagal jiems priskirtą svertinį koeficientą visoje pastato sudėtinėje dalyje.
 - ▶ *Eksploatavimo išlaidos laikantis rinkoje taikomų eksploatavimo apimčių.* Esant duomenims apie rinkoje taikomas atskirų pastato elementų eksploatavimo apimtis, yra daroma prielaida, kad Institucija kiekvienais metais GCS skaičiuoklėje suvestam pastato elementui/konstruksijai/daliai patirs eksploatavimo išlaidas pagal rinkoje taikomas eksploatavimo apimtis (išreiškiamos % nuo CAPEX).
 - ▶ *Reinvesticijos.* GCS skaičiuoklė pastato elemento gyvavimo ciklo investicijų išlaidas apskaičiuoja, taikant prielaidą, kad pasibaigus pastato elemento/konstruksijos/dalies naudingam tarnavimo laikotarpiui, investicijų išlaidos bus pakartotinai patiriamos elemento/konstruksijos/dalies atstatymui.
 - ▶ *Netinkamas palaikymo lygis.* Numatyta, kad jeigu pildančios institucijos taikomos eksploatavimo apimtys (išlaidos) yra mažesnės nei rinkoje taikomos eksploatavimo apimtys (išlaidos) (jeigu duomenys yra turimi), yra apskaičiuojamas netinkamas pastato elemento/konstruksijos/dalies palaikymo lygis, kuris atitinkamai trumpina naudingą tarnavimo laikotarpį. Netinkamas palaikymo lygis yra apskaičiuojamas, kaip santykis tarp veiklos išlaidų, laikantis pildančios institucijos taikomų eksploatavimo apimčių, išreikštų procentine CAPEX dalimi, ir veiklos išlaidų laikantis rinkoje taikomų eksploatavimo apimčių, taip pat išreikštų santykinu dydžiu nuo CAPEX. Ir atvirkščiai, Institucijai patiriant daugiau eksploatavimo sąnaudų nei tai rekomenduoja rinkos analizės duomenys, naudingo tarnavimo laikas elementui/konstruksijai/daliai atitinkamai yra prailginamas. Jeigu duomenų apie rinkoje taikomas eksploatavimo apimtis nėra, tuomet netinkamas palaikymo lygis papildomai nėra vertinamas – naudingas tarnavimo laikotarpis nėra koreguojamas. Netinkamas palaikymo lygis apskaičiuojamas tik tais atvejais, kai pastatui ar tik jo dalims yra numatytos Ilgalaikio materialaus ar nematerialaus turto įsigijimo / kūrimo išlaidos

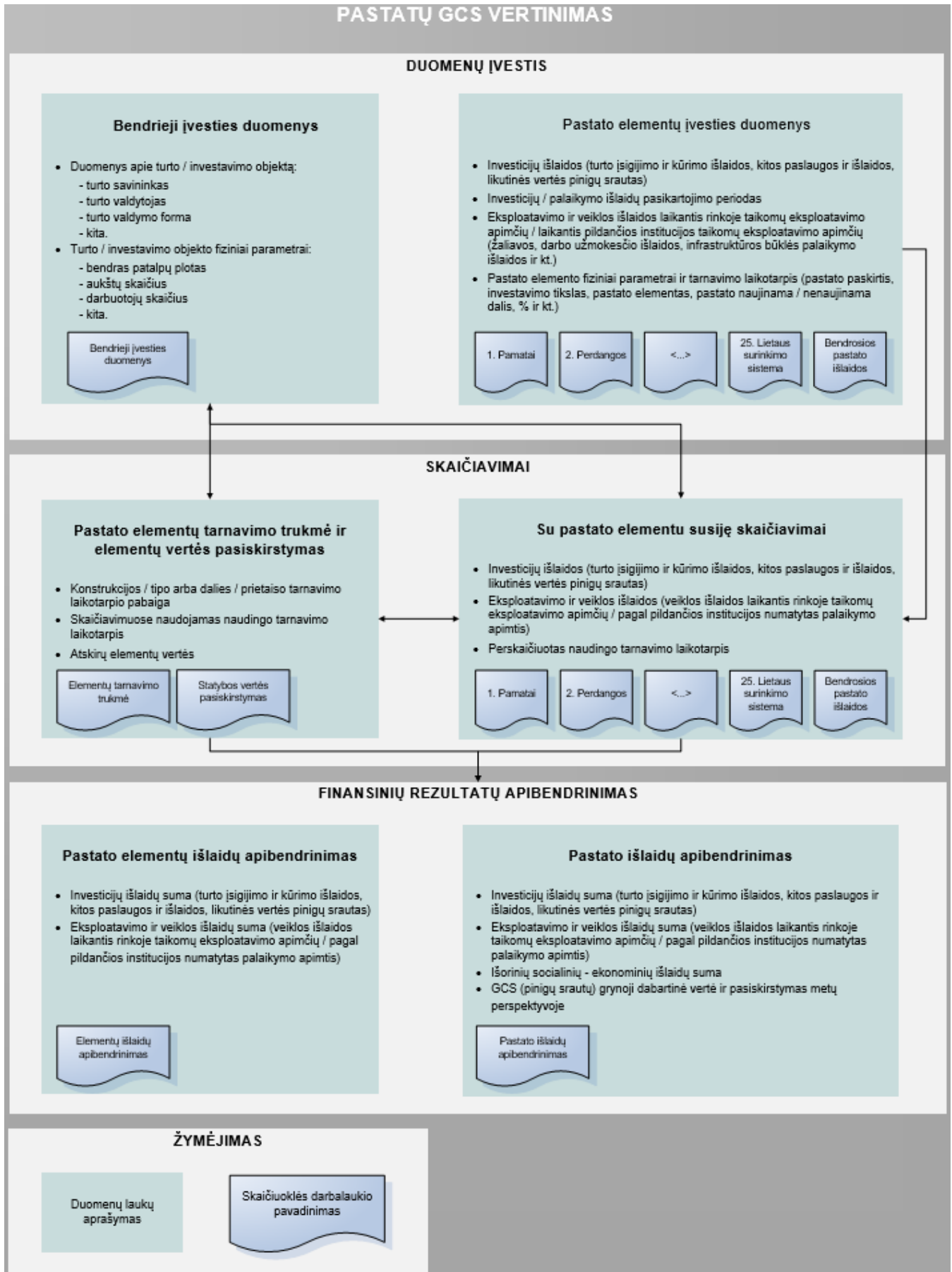
Koncepcinė GCS apskaičiavimo schema

Siekiant atvaizduoti bendrąją GCS apskaičiavimo logiką, buvo sudaryta pastatų GCS vertinimo schema, kuri apima GCS skaičiuoklės, skirtos pastatams, duomenų įvesties, susijusių skaičiavimų ir finansinių rezultatų duomenų laukus ir tarpusavio sąsajas. Pagrindiniai pastato GCS vertinimo etapai apima šiuos pagrindinius žingsnius:

1. suvedami bendrieji įvesties duomenys apie pastatą ir pateikiami objekto fiziniai parametrai;

2. suvedami aktualūs pastato elementų įvesties duomenys apie investicijų išlaidas, eksploataavimo ir veiklos išlaidas bei pastato elementų fizinius parametrus ir tarnavimo laikotarpius;
3. remiantis pastato elementų įvesties duomenimis ir bendraisiais įvesties duomenimis, atliekami su pastato elementais susiję investicijų išlaidų, eksploataavimo ir veiklos išlaidų bei naudingo tarnavimo laikotarpio skaičiavimai;
4. remiantis su pastato elementu susijusiais skaičiavimais, atliekamas pastato naudingo tarnavimo laikotarpio įvertinimas;
5. apibendrinami finansiniai rezultatai (investicijų išlaidos, eksploataavimo ir veiklos išlaidos, išorinės socialinės - ekonominės išlaidos, GCS pinigų srautų pasiskirstymas metų perspektyvoje bei GCS grynoji dabartinė vertė).

Toliau esančiame paveiksle pateikiama koncepcinė pastatų GCS vertinimo schema, o detali GCS vertinimo eiga yra aprašoma tolimesniuose skyriuose.

Paveikslas 1. Konceptinė pastatų GCS apskaičiavimo schema

3 GCS skaičiuoklės, skirtos pastatams, struktūra ir detalus aprašymas

Pagrindinis gyvavimo ciklo sąnaudų metodo praktinio taikymo metodikos priedas – skaičiuoklė, skirta pastatų GCS apskaičiavimui. GCS skaičiuoklės paskirtis - įvertinti viso gyvavimo ciklo sąnaudas pasirinktam turto vienetui. Nuoseklus GCS metodikos ir atitinkamai GCS skaičiuoklės taikymas leis efektyviau vykdyti viešojo sektoriaus investicijų vertinimo, turto valdymo, viešųjų išlaidų planavimo ir finansų valdymo funkcijas. GCS skaičiuoklės pagalba siekiama prisidėti prie viešojo sektoriaus išteklių panaudojimo efektyvinimo bei investicinių sprendimų finansinio ir ekonominio naudingumo didinimo.

GCS skaičiuoklė yra parengta „Microsoft Excel“ aplinkoje ir yra šios programos dokumentas, kurio apimtyje veikia makrokomandos (angl. *macros*), todėl naudojantis skaičiuokle, yra reikalinga turėti prieigą prie „Microsoft Excel“ programinės įrangos (GCS skaičiuoklė yra pratestuota Microsoft Excel 2016, 2013 ir 2010 versijose, kurios yra pilnai suderintos sklandžiam veikimui. Atsižvelgiant į tai, daroma prielaida, kad senesnės versijos irgi turėtų būti suderintos, tačiau rekomenduojama naudoti naujesnes versijas.) GCS skaičiuoklė veikia tiek Windows, tiek macOS operacinių sistemų aplinkose. Kai kurių duomenų įvestis/paieška bei dalis skaičiavimų yra atliekami makrokomandų pagalba, todėl itin svarbu, kad šios komandos būtų įjungtos (turi būti įgalintas mygtukas „*Ijungti makrokomandas*“ (angl. „*Enable Macros*“)). Atsižvelgiant į „Microsoft Excel“ ir VBA programavimo kalbos technines galimybes, GCS skaičiuoklė yra parengta, naudojant atmintyje atliekamus skaičiavimus (angl. *in-memory calculations*).

GCS skaičiuoklės veikimo greitis priklauso nuo asmens, kuris ja naudojasi (toliau - Naudotojo) turimos techninės įrangos ir į skaičiuoklę įvestų duomenų apimtį. Kai kuriais atvejais Naudotojui atlikus veiksmą, gali tekti palaukti, kol makrokomandos įvykdys visas numatytas funkcijas. Toliau esančiuose poskyriuose pateikiama išsami GCS skaičiuoklės apžvalga bei naudojimosi instrukcijos, skirtos GCS skaičiuoklės naudotojams bei asmenims, atsakingiems už GCS skaičiuoklės priežiūrą.

Esant poreikiui, pastato elementų svoriai, klasifikatoriaus elementai, eksploataavimo išlaidų reikšmės, atitinkančios rinkoje taikomas eksploataavimo apimtis bei kiti GCS skaičiuoklėje naudojami atributai gali būti koreguojami ar atnaujinami. Detalios instrukcijos, kaip tai padaryti, yra pateikiamos skyriuje „GCS skaičiuoklės palaikymo vadovas“.

3.1 GCS skaičiuoklės naudotojo vadovas

GCS skaičiuoklės pildymo bei naudojimo procesas pradedamas lape „Navigacija“, iš kurio yra pasiekiami visi kiti GCS skaičiuoklės lapai, ir susideda iš trijų pagrindinių etapų:

- ▶ **Duomenų suvedimas.** Pirmasis darbo su skaičiuokle etapas, apimantis reikalingų duomenų suvedimą į tam skirtus laukelius, yra išsamiai apžvelgiamas skyriuje „Bendrųjų įvesties duomenų pateikimas“.
- ▶ **Skaičiavimų atlikimas.** Suvedus duomenis apie pastato elementų fizines charakteristikas, investicijas bei eksploataavimo ir veiklos išlaidas, GCS skaičiuoklė atlieka tarpinius skaičiavimus, susijusius su investicijų/išlaidų paskirstymu per visą pastato naudingo tarnavimo laikotarpį ir išvestinių rodiklių apskaičiavimu. Išsamiai šis etapas yra aprašomas skyriuje „GCS modelyje atliekami skaičiavimai“.
- ▶ **Rezultatų peržiūra.** Naudotojui suvedus reikiamus duomenis bei skaičiuoklei atlikus tarpinius skaičiavimus, pateikiami detalūs finansiniai rezultatai: investicijų bei veiklos išlaidų išsidėstymas per visą pastato gyvavimo ciklo laikotarpį bei GCS grynoji dabartinė vertė. Išsamiai šis etapas yra apžvelgiamas skyriuje „Rezultatų pateikimas“.

GCS vertinimo procesas pradedamas GCS skaičiuoklės lape „*Navigacija*“, kuriame yra pateikiama panelė, iš kurios yra pasiekiamos visos kitos GCS skaičiuoklės dalys (duomenų įvesties, skaičiavimų, rezultatų lapai). Lapas „*Navigacija*“ yra skaičiuoklės dalis, į kurią naudotojas, suvedus reikiamus duomenis viename iš pastato elementų, kiekvieną kartą turi grįžti, kad vėl būtų atveriami kiti įvesties arba rezultatų lapai. Taip pat šiame lape yra matomas įvesties lapų pildymo statusas, nurodantis, kurios pastato elemento dalys yra pabaigtos pildyti, o kurias dar reikia užpildyti.

GCS skaičiuoklės Naudotojui pasiekiami lapai yra skirstomi į keturias pagrindines kategorijas:

- ▶ **Bendrieji įvesties duomenys.** Lapas yra skirtas bendro pobūdžio informacijos pateikimui apie analizuojamą pastatą.
- ▶ **Pastato elementų duomenų įvesties lapai.** Ši kategorija apima 25 atskirus lapus („*1. Pamatai*“ – „*25. Lietaus surinkimo sistema*“), skirtus atskiriems pastato elementams, bei papildomą lapą - „*Bendrosios pastato išlaidos*“, kuris skirtas prie atskirų pastato elementų dalių nepriskirtoms pastato išlaidų grupėms.
- ▶ **Naudingo tarnavimo laikotarpis ir statybos vertės pasiskirstymas.** Ši kategorija susideda iš dviejų lapų. Lapas pavadinimu „*Elementų tarnavimo trukmė*“ yra skirtas perkelti dalį suvestų duomenų į naudingo tarnavimo laikotarpio apskaičiavimo lentelę, atlikti skaičiavimus ir atnaujinti įvesties duomenų lapus pagal naujai apskaičiuotą viso pastato naudingo tarnavimo laikotarpio reikšmę. Antrasis lapas „*Statybos vertės pasiskirstymas*“ yra skirtas atskirų pastato elementų verčių nustatymui, kai nėra galimybės priskirti investicijų išlaidas konkrečiai konstrukcijai/tipui ar daliai/prietaisui. Pastato elementų vertė yra apskaičiuojama elemento svartinį koeficientą (lapas „*Modifikuoti svoriai*“) dauginant iš viso pastato vertės (eilutė „*Atkūrimo sąnaudos (statybos vertė)*“ lape „*Bendrieji įvesties duomenys*“).

- **Finansinių rezultatų apibendrinimas.** Ši kategorija susideda iš dviejų lapų - „Elementų išlaidų apibendrinimas“ ir „Pastato išlaidų apibendrinimas“. Juose yra pateikiamas su pastatu susijusių išlaidų apibendrinimas bei galutiniai viso pastato GCS vertės rezultatai.

Toliau esančiame paveiksle pateikiama navigacinė panelė apžvalga.

Gyvavimo ciklo sąnaudų nustatymo skaičiuoklė

Šios skaičiuoklės paskirtis - įvertinti viso gyvavimo ciklo sąnaudas pasirinktam turto vienetui. Žemiau yra pateikiama navigacijos panelė, kurios pagalba galima pasiekti atskiras skaičiuoklės sekcijas. Išsami GCS modelio metodika yra aprašoma atskirame dokumente - „Gyvavimo ciklo sąnaudų apskaičiavimo metodika“, o šios skaičiuoklės naudojimosi instrukcijos yra pateikiamos kiekviename duomenų įvesties lape.

Navigacija

Bendrieji įvesties duomenys

Bendrieji įvesties duomenys

Pastato elementų duomenų įvesties lapai

1. Pamatai	2. Perdangos	3. Sienos	4. Durys	5. Langai	6. Laiptai	7. Stogai	8. Vidaus apdaila	9. Išorės apdaila	10. Šildymo sistema (vidaus)
11. Šildymo sistema (lauko)	12. Šaldymas ir oro kondicionavimas	13. Ventilacija	14. Vandentiekio sistema (vidaus)	15. Vandentiekio sistema (lauko)	16. Nuotekų šalinimo sistema (vidaus)	17. Nuotekų šalinimo sistema (lauko)	18. Elektros instaliacija (vidaus)	19. Elektros instaliacija (lauko)	20. Dujos
		21. Apsaugos sistema	22. Telekomunikacijos	23. Gaisro gesinimo sistema	24. Transportavimo sistema	25. Lietaus surinkimo sistema	Bendrosios pastato išlaidos		

Naudingo tarnavimo laikotarpis ir statybos vertės pasiskirstymas

Elementų tarnavimo trukmė Statybos vertės pasiskirstymas

Finansinių rezultatų apibendrinimas

Elementų išlaidų apibendrinimas Pastato išlaidų apibendrinimas

Įvesties lapų pildymo statusas

Elementas	Ar pabaigta pildyti?
1. Pamatai	Taip
2. Perdangos	Taip
3. Sienos	Ne
4. Durys	Ne
5. Langai	Ne
6. Laiptai	Ne
7. Stogai	Ne
8. Vidaus apdaila	Ne
9. Išorės apdaila	Ne
10. Šildymo sistema (vidaus)	Ne
11. Šildymo sistema (lauko)	Ne
12. Šaldymo ir oro kondicionavimas	Ne
13. Ventilacija	Ne
14. Vandentiekio sistema (vidaus)	Ne
15. Vandentiekio sistema (lauko)	Ne
16. Nuotekų šalinimo sistema (vidaus)	Ne
17. Nuotekų šalinimo sistema (lauko)	Ne
18. Elektros instaliacija (vidaus)	Ne
19. Elektros instaliacija (lauko)	Ne
20. Dujos	Ne
21. Apsaugos sistema	Ne
22. Telekomunikacijos	Ne
23. Gaisro gesinimo sistema	Ne
24. Transportavimo sistema	Ne
25. Lietaus surinkimo sistema	Ne

Paveikslas 2. Navigacijos panelė

3.1.1 Duomenų įvestis

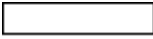

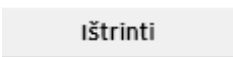
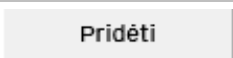
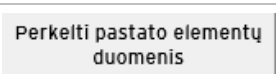
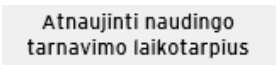
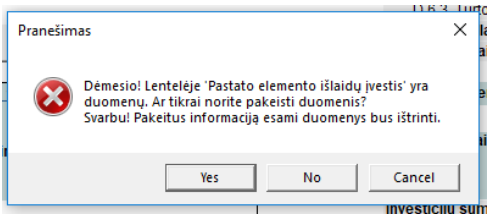
GCS vertinimo procesas prasideda nuo pirmojo etapo, kurio metu Naudotojas suveda reikiamus duomenis apie analizuojamą pastatą bei jo sudedamąsias dalis - elementus. Atitinkamai, atliekant duomenų įvesties etapo veiklas, Naudotojui aktualūs ir pildomi toliau pateikiami lapai:

- **„Bendrieji įvesties duomenys“.** Lape pateikiami bendro pobūdžio duomenys apie pastatą.
- **Pastato elementų duomenų įvesties lapai - „1. Pamatai“ – „25. Lietaus surinkimo sistema“.** Šio tipo lapuose įvedama bendro pobūdžio informacija apie atskiras pastato elementų dalis, įvedimo į eksploataciją datą, investicijų bei eksploataavimo ir veiklos išlaidas.
- **„Bendrosios pastato išlaidos“.** Lape įvedamos su pastato kūrimu, eksploatacija susijusios išlaidos, kurios negali būti specifiskai paskirstytos atskiriems pastato elementams, taip pat ir informacija, reikalinga apskaičiuoti išorines (socialines – ekonomines) išlaidas.

Naudotojas GCS skaičiuoklės lapus turėtų pildyti nuosekliai – vieną po kito pagal nurodytą eiliškumą. Duomenų pateikimas pradedamas nuo lapo „Bendrieji įvesties duomenys“, kuriame laukeliai turėtų būti pildomi, atsižvelgiant į jų spalvinę prasmę, todėl siekiant aiškumo bei nuoseklumo, visuose GCS skaičiuoklės lapuose naudojama vieninga laukelių spalvinimo schema ir žymėjimas. Dalyje skaičiuoklės taip pat yra naudojami funkciniai mygtukai, kurie yra naudojami duomenų įvestims. Visi mygtukai turi atitinkamai jiems priskirtą funkciją, kuri sutampa su mygtuko pavadinimu. Toliau esančioje lentelėje pateikiamas spalvinių laukelių bei mygtukų paaiškinimas.

LENTELĖ 2. SPALVINIS LAUKELIŲ / MYGTUKŲ ŽYMĖJIMAS

Laukelio/mygtuko žymėjimas	Laukelio žymėjimo/mygtuko paaiškinimas
	Į žalia spalva pažymėtus laukelius informaciją Naudotojas turi suvesti rankiniu būdu.
	Žalia spalva pažymėtuose laukeliuose, turinčiuose susietą pasirinkimo sąrašą, informaciją Naudotojas parenka atsižvelgiant į pateiktas - numatytas pasirinkimo galimybes. Reikšmės, neįtrauktos į atitinkamą pasirinkimo sąrašą, negali būti įvedamos į tokius laukelius, priešingu atveju bus pateikiamas informacinis pranešimas apie klaidingą - negalimą pasirinkimą.
	Dalis žalia spalva pažymėtų langelių, priklausomai nuo ankstesnio (susieto su pasirinkimu) Naudotojo pasirinkimo, tampa pilkais, įstrižine juosta perbrauktais langeliais. Šie langeliai Naudotojui yra neaktualūs ir neturi būti pildomi.

Laukelio/mygtuko žymėjimas	Laukelio žymėjimo/mygtuko paaiškinimas
	Pilka spalva pažymėtuose laukeliuose skaičiavimai bei duomenų įvestis yra atliekami automatiškai formulių pagalba, todėl informacija į šiuos laukelius neturi būti vedama rankiniu būdu. Pilkos spalvos laukeliai naudojami lentelėse, kuriose yra pateikiama bendroji informacija.
	Balta spalva pažymėtuose laukeliuose skaičiavimai atliekami automatiškai formulių pagalba, todėl informacija į šiuos laukelius neturi būti vedama rankiniu būdu. Baltos spalvos laukeliai naudojami lentelėse, kuriose yra pateikiama finansinė informacija.
	Pilki, ryškiai perbraukti laukeliai Naudotojui yra neaktualūs ir negali būti pildomi.
	Skirtas grįžimui į lapą „ <i>Navigacija</i> “, iš kurio yra pasiekiami visi kiti GCS skaičiuoklės lapai. Navigacijos mygtukas pasiekiamas visuose Naudotojui prieinamuose lapuose.
	Skirtas norint pašalinti perteklinę pastato elemento įvesties lentelę. Mygtukas yra kiekviename įvesties lape „ <i>1. Pamatai</i> “ – „ <i>25. Lietaus surinkimo sistema</i> “.
	Prideda papildomą su pastato elementu susijusią duomenų įvesties lentelę. Mygtukas yra kiekviename įvesties lape „ <i>1. Pamatai</i> “ – „ <i>25. Lietaus surinkimo sistema</i> “.
	Perkelia galutinius pastato elementų duomenis į lapą „ <i>Elementų tarnavimo trukmė</i> “. Mygtukas yra „ <i>Elementų tarnavimo trukmė</i> “.
	Mygtukas „Atnaujinti naudingo tarnavimo laikotarpius“ yra lape „ <i>Elementų tarnavimo trukmė</i> “. Mygtukas praplečia lenteles, esančias visuose įvesties bei finansinių rezultatų apibendrinimo lapuose pagal apskaičiuotą viso pastato naudingo tarnavimo laikotarpį, praplėsdamas juos iki viso pastato naudingo tarnavimo laiko pabaigos. Mygtuko funkcija atnaujina skaičiuoklėje naudojamas pastato elementų duomenų lenteles bei rezultatus, atsižvelgiant į apskaičiuotą pastato naudingo tarnavimo laikotarpį.
	Skaičiuoklėje yra Naudotojui skirtų informacinių pranešimų, informuojančių apie tolimesnius pildymo veiksmus.

Alternatyvų vertinimas

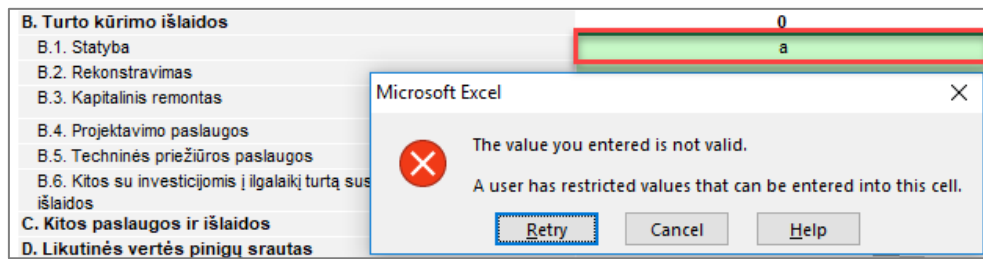
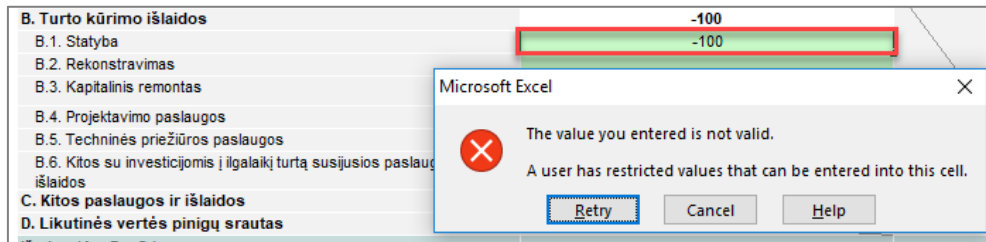
Investicijų projektų rengimo metu siekiant tarpusavyje palyginti skirtingas alternatyvas, jei Institucija tęstų veiklą kaip įprasta, neįgyvendinant naujų investicinių sprendimų, rekonstrukcijos ar funkcinių savybių pagerinimo veiklų, ir (ar) jeigu pastatui ar atskiriems pastato elementams būtų vykdomos investicinės veiklos, Naudotojas turi užpildyti bent dvi GCS skaičiuokles, iš kurių vienoje bus vertinamos Institucijos įprastinės veiklos sąnaudos (pasirenkamas investavimo tikslas: „Veikti kaip įprasta“), atitinkamai kitoje skaičiuoklėje kita pasirinkta alternatyva (pasirenkami investavimo tikslai: „Naujo pastato statyba“ ar „Pastato funkcinių savybių pagerinimas“).

Alternatyvų vertinimo skaičiuoklėse vertinama informacija ir apskaičiuoti rodikliai:

- ▶ atskleidžia, kokios eksploataavimo ir veiklos išlaidos būtų patiriamos pastato gyvavimo ciklo laikotarpiu (lentelė „Eksploataavimo ir veiklos išlaidos“ lape „*Pastato išlaidų apibendrinimas*“), jeigu Institucija tęstų esamų (įregistruotų) pastatų priežiūrą papildomai neinvestuodama;
- ▶ atskleidžia, kokios investicijų bei eksploataavimo ir veiklos išlaidos pastato gyvavimo ciklo laikotarpiu būtų patiriamos, jeigu Institucija vykdytų naujų pastatų statybą ar turimų pastatų rekonstrukciją, reinvesticijas (lentelės „Investicijų išlaidos“ ir „Eksploataavimo ir veiklos išlaidos“ lape „*Pastato išlaidų apibendrinimas*“);
- ▶ parodo, kokia būtų pastato GCS dabartinė vertė laikantis rinkoje taikomų eksploataavimo apimčių ir kokia pagal pildančios institucijos numatytas palaikymo apimtį (be išorinių išlaidų);
- ▶ parodo, kokia būtų pastato GCS dabartinė vertė laikantis rinkoje taikomų eksploataavimo apimčių ir kokia pagal pildančios institucijos numatytas palaikymo apimtį (su išorinėmis išlaidomis).

Ivedamų duomenų bei informacijos tikrinimas

Kai įvedami duomenys gali būti tik tam tikro nustatyto formato arba įvedamos reikšmės pagal prasmę gali būti tik teigiamos, duomenų įvesties langeliuose naudojamas duomenų korektiškumo tikrinimas (*angl. „Data validation“*). Į langelius pildant informaciją, kuri nepatenka į nustatytą formatą, pateikiamas klaidos pranešimas ir duomenys nėra įrašomi, todėl yra svarbu išjungus informacinį pranešimą arba paspaudus mygtuką „Retry“ (*liet. „Dar kartą“*), iš naujo įvesti teisingus duomenis.

Viršuje pateiktu pavyzdžiu Naudotojas įvedė klaidingo formato duomenis (pirmu atveju neigiamą skaičių, antru – skaitinę reikšmę), todėl buvo pateiktas informacinis pranešimas apie klaidingą įvestį.

Bendrujų investies duomenų pateikimas

Pirmasis lapas, kuriame Naudotojo prašoma pateikti duomenis apie analizuojamą pastatą, pavadintas „*Bendrieji investies duomenys*“. Toliau esančioje lentelėje pateikiama bendrųjų investies duomenų apžvalga. Duomuo, pildymo būdas, duomens paaiškinimas bei šaltinis, kuriuo remiantis turi būti užpildyti bendrieji investies duomenys.

LENTELĖ 3. BENDRIEJI INVESTIES DUOMENYS

Duomuo (C stulpelis)	Pildymo būdas	Duomens paaiškinimas (apibūdinimas)	Šaltinis
Duomenys apie pildymo laikotarpį			
Pildymo data (YYYY-MM-DD)	Įvedama rankiniu būdu	Skaičiuoklės naudotojas turi pateikti datą, kada yra pildoma GCS skaičiuoklė	-
Duomenys apie turto / investavimo objektą			
Investavimo tikslas	Pasirenkama iš leistinių variantų sąrašo	Pateikiami galimi investavimo tikslai pastatui: <ul style="list-style-type: none"> • Veikti kaip įprasta • Pastato funkcinių savybių pagerinimas • Naujo pastato statyba 	
Turto savininkas	Įvedama rankiniu būdu	Pateikiamas juridinio asmens, kuriam priklauso turtas pavadinimas	Nekilnojamojo turto registro išrašas (skyrius „Nuosavybė“)
Turto valdytojas	Įvedama rankiniu būdu	Pateikiamas juridinio asmens, kuris valdo turtą, pavadinimas	Nekilnojamojo turto registro išrašas (skyrius „Nuosavybė“)
Turto valdymo forma	Pasirenkama iš leistinių variantų sąrašo	Pasirenkama teisinė forma, kuria valdomas turtas (patikėjimas, panauda, nuoma, nuosavybė)	Nekilnojamojo turto registro išrašas (skyriai: „Valstybės ir savivaldybių žemės patikėjimo teisė“, „Kitos daiktinės teisės“, „Juridiniai faktai“)
Apskritis, kurioje yra turtas	Pasirenkama iš leistinių variantų sąrašo	Apskritis, kurioje yra turto objektas, apie kurį pildoma GCS skaičiuoklė	Nekilnojamojo turto registro išrašas (skyrius „Nekilnojamojo turto registre įregistruotas turtas“)
Savivaldybė, kurioje yra turtas	Pasirenkama iš leistinių variantų sąrašo	Savivaldybė, kurioje yra turto objektas, apie kurį pildoma GCS skaičiuoklė	Nekilnojamojo turto registro išrašas (skyrius „Nekilnojamojo turto registre įregistruotas turtas“)
Miestas, kuriame yra turtas	Pasirenkama iš leistinių variantų sąrašo	Miestas, kuriame yra turto objektas, apie kurį pildoma GCS skaičiuoklė	Nekilnojamojo turto registro išrašas

			(skyrius „Nekilnojamojo turto registre įregistruotas turtas“)
Tikslus turto buvimo (registracijos) adresas	Pasirenkama iš leistinų variantų sąrašo	Adresas, kuris yra nurodytas turto registravimo dokumente	Nekilnojamojo turto registro išrašas (skyrius „Nekilnojamojo turto registre įregistruotas turtas“)
Ekonominės veiklos sektorius	Pasirenkama iš leistinų variantų sąrašo	Pasirenkamas ekonominės veiklos sektorius, atitinkantis pastato panaudojimo paskirtį, pavyzdžiui, jeigu turto objektas yra mokykla, atitinkamai pastato naudojimo paskirtis iš pasirinkimų sąrašo bus „Švietimas ir mokslas“	Nekilnojamojo turto registro išrašas (Eilutė: „Registro tipas“)
Unikalus nekilnojamojo turto objekto numeris	Įvedama rankiniu būdu	Pateikiamas unikalus nekilnojamojo turto registracijos numeris	Nekilnojamojo turto registro išrašas (skyrius „Nekilnojamieji daiktai“, eilutė „Unikalus nr.“)
Turto / investavimo objekto tipas (paskirtis)	Pasirenkama iš leistinų variantų sąrašo	Turto / investavimo objekto tipas (paskirtis). Sąraše pasirenkama statinių grupė pagal jų naudojimo paskirtį, pavyzdžiui, mokyklos pastatų naudojimo paskirtis būtų „Mokslo įstaigos“	Nekilnojamojo turto registro išrašas (skyrius „Nekilnojamieji daiktai“, eilutė: pagrindinė tikslinė naudojimo paskirtis)
Turto / investavimo objekto sub-tipas	Pasirenkama iš leistinų variantų sąrašo	Turto / investavimo objekto sub-tipas (paskirties grupė). Sąraše pasirenkamas statinių pogrupis pagal jų naudojimo paskirtį, pavyzdžiui, mokyklos pastatų naudojimo sub-tipas būtų „Mokyklų pastatai“	Juridinių asmenų registras
Įvedimo į eksploataciją data (YYYY-MM-DD) (praicityje sukurto objekto)	Įvedama rankiniu būdu	Pastato įvedimo į eksploataciją data pildančios Institucijos apskaitos sistemoje	Pildančios Institucijos apskaitos sistemos
Atkūrimo sąnaudos (statybos vertė)	Įvedama rankiniu būdu	Turto objekto vertė, nustatyta atkuriamosios vertės metodu, konkrečiai ištiriant, suskaidant į elementus, kuriems pagaminti, įrengti ar pastatyti yra nustatyta rinkos sąnaudų duomenų bazė.	Nekilnojamojo turto registro išrašas (skyrius „Nekilnojamieji daiktai“, eilutė „Atkūrimo sąnaudos (statybos vertė)“)

Taikoma finansinė diskonto norma	Nustatoma automatiškai	Finansinės investicijų grynosios dabartinės vertės skaičiavimams taikoma finansinė diskonto norma	Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos valdymo komitetas ¹
Taikoma socialinė diskonto norma	Nustatoma automatiškai	Ekonominės grynosios dabartinės vertės skaičiavimams taikoma socialinė diskonto norma, vertinant tiek perkančiųjų organizacijų patiriamas išlaidas, tiek išlaidas susijusias su išoriniais aplinkos veiksniais.	Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos valdymo komitetas
Pastato tarnavimo laikotarpio pabaiga	Nustatoma automatiškai	Data, kuriai priskirtina pastato naudingo tarnavimo laikotarpio pabaiga	GCS Skaičiuoklė. Detalūs šio rodiklio skaičiavimai pateikiami poskyryje „Viso pastato naudingo tarnavimo laikotarpio apskaičiavimas“
Turto / investavimo objekto fiziniai parametrai			
Bendras patalpų plotas, kv. m.	Įvedama rankiniu būdu	Bendras pastato patalpų plotas	Nekilnojamojo turto registro išrašas (skyrius „Nekilnojamieji daiktai“, eilutė „Bendras plotas“)
Aukštų skaičius (be rūšio), vnt.	Pasirenkama iš leistinų variantų sąrašo	Pastato aukštų skaičius neįskaitant antžeminių aukštų (pvz. rūšys, cokolinis aukštas, pusrūšis) ir pastogėje įrengtų aukštų arba jo dalių <i>Pastaba:</i> pildant skaičiuoklę visos antžeminės dalys (įskaitant stovėjimo aikšteles) turi būti priskiriamos prie pamatų darbų vertės.	Nekilnojamojo turto registro išrašas (skyrius „Nekilnojamieji daiktai“, eilutė „Aukštų skaičius“)
Darbuotojų skaičius, vnt.	Įvedama rankiniu būdu	Vidutinis metinis darbuotojų, kurie dirba pastate, skaičius	Pildančios institucijos personalo valdymo sistemos/Statistikos departamento informacija
Pastato energinis efektyvumas	Pasirenkama iš leistinų variantų sąrašo	Pastato energinio efektyvumo klasė	Energetinio naudingumo sertifikatas (išduotas LR aplinkos ministerijos)
Šildymo tipas	Pasirenkama iš leistinų variantų sąrašo	Šildymo tipas, kuris naudojamas pastate.	Nekilnojamojo turto registro išrašas (skyrius „Nekilnojamieji daiktai“, eilutė „Šildymas“)

¹ 2014 m. spalio 13 d. Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos valdymo komiteto sprendimu dėl „Projektų diskontuotų grynujų pajamų skaičiavimo ir priežiūros metodikos“, aktuali redakcija nuo 2016 m. gegužės 9 d., http://www.esinvesticijos.lt/docview/?id=928&h=a2435&t=Pajamu%20metodika_VPVK

Toliau yra pateikiama ištrauka iš lapo „Bendrieji įvesties duomenys“.

PASTATŲ GYVAVIMO CIKLO SĄNAUDŲ SKAIČIUOKLĖ	
Bendrieji įvesties duomenys	
Navigacija	
Pildymo data (YYYY-MM-DD)	2018-10-05
Duomenys apie turto / investavimo objektą	
Investavimo tikslas	
Turto savininkas	
Turto valdytojas	
Turto valdymo forma	
Apskritis, kurioje yra turtas	
Savivaldybė, kurioje yra turtas	
Miestas, kuriame yra turtas	
Tikslus turto buvimo (registracijos) adresas	
Ekonominės veiklos sektorius	
Unikalus nekilnojamo turto objekto numeris	
Turto / investavimo objekto tipas (paskirtis)	
Turto / investavimo objekto sub-tipas	
Įvedimo į eksploataciją data (YYYY-MM-DD) (praėityje sukurto objekto)	
Atkūrimo sąnaudos (statybos vertė)	
Taikoma reali finansinė diskonto norma	4%
Taikoma socialinė diskonto norma	5%
Pastato tarnavimo laikotarpio pabaiga	2018-10-05
Turto / investavimo objekto fiziniai parametrai	
Bendras patalpų plotas, kv. m.	
Aukštų skaičius, vnt.	
Darbuotojų skaičius, vnt.	
Pastato energinis efektyvumas	
Šildymo tipas	

PAVEIKSLAS 3. BENDRŲJŲ ĮVESTIES DUOMENŲ LENTELĖ

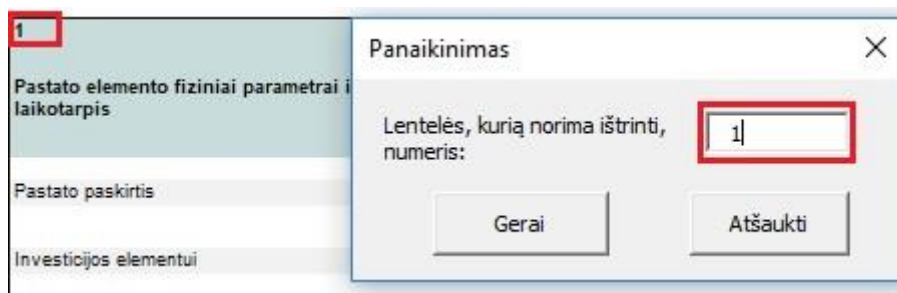
Informacijos apie atskirus pastato elementus pateikimas

Pateikus bendrąją informaciją apie pastatą, pereinama prie lapų, susijusių su atskirais pastato elementais „1. Pamatai” – „25. Lietaus surinkimo sistema”, pildymo. Svarbu atkreipti dėmesį, kad visiems pastato elementams pildomų lentelių struktūra yra analogiška, todėl pildant atskiras pastato elementų lenteles, turi būti taikomi tie patys - toliau aprašyti pildymo principai. Pastato elementų lapuose pateikiama keturių tipų informacija:

- ▶ bendroji informacija (lentelė „Pastato elemento fiziniai parametrai ir tarnavimo laikotarpis“);
- ▶ informacija apie su pastato elemento dalimi susijusias investicijų išlaidas (lentelė „Pastato elemento išlaidų įvestis. Investicijų išlaidos“);
- ▶ informacija apie su pastato elemento dalimi susijusias eksploataavimo ir veiklos išlaidas (lentelė „Pastato elemento išlaidų įvestis. Eksploataavimo ir veiklos išlaidos“);
- ▶ apibendrinamoji informacija, apimanti visas su pastato elementu susijusias investicijų bei eksploataavimo ir veiklos išlaidas (lentelės: „Pastato elemento išlaidų apibendrinimas. Investicijų išlaidos“ ir „Pastato elemento išlaidų apibendrinimas. Eksploataavimo ir veiklos išlaidos“).

Duomenų pildymo procesas yra inicijuojamas paspaudžiant mygtuką „Pridėti“. Atlikus šį veiksma, pridedama sekcija, skirta informacijai apie konkrečią pastato elemento konstrukciją/tipą/dalį/prietaisą užpildyti bei apskaičiuoti. Toliau yra pateikiamos instrukcijos, kaip užpildyti atskiras šios naujai atsiradusios sekcijos dalis. Svarbu pažymėti, kad informacijos pateikimo ir lentelių pildymo procesą reikia kartoti iš naujo, kai į skaičiuoklę įtraukiama papildoma pastato elemento konstrukcija/tipas/dalis/prietaisas.

Pridėjus papildomą pastato elemento konstrukcijos/tipo/dalies/prietaiso lentelę, kuri tampa neaktuali, lentelė gali būti ištrinta paspaudžiant mygtuką „Ištrinti“. Paspaudus mygtuką „Ištrinti“, reikia įrašyti lentelės numerį, kuris yra kiekvienos lentelės kairiajame viršutiniame kampe, ir paspausti „Gerai“.

PAVEIKSLAS 4. PASTATO ELEMENTO ĮVESTIES DUOMENŲ LENTELĖS IŠTRYNIMAS

Bendrosios informacijos apie pastato elemento konstrukciją/tipą/dalį/prietaisą pateikimas

Bendroji informacija apie pastato elemento sudedamąsias dalis yra pateikiama lapų „1. Pamatai” – „25. Lietaus surinkimo sistema“ lentelėse „Pastato elemento fiziniai parametrai ir tarnavimo laikotarpis“. Lentelėse prašoma užpildyti E stulpelį pagal laukelių pavadinimus, pateikiamus stulpelyje B.

Toliau esančiame paveiksle pateikiamas užpildytos lentelės „Pastato elemento fiziniai parametrai ir tarnavimo laikotarpis“ pavyzdys, kur raudonai pažymėti rankiniu būdu Naudotojo įvedami duomenys, atitinkamai geltona spalva žymimi automatiškai įrašomi duomenys. Detalesnė informacija apie pildymo duomenis bei jų paaiškinimus pateikiama lentelėje „Bendrųjų duomenų apie pastato elementų sudedamąsias dalis pildymas“.

Pastato paskirtis	Gyvenamieji pastatai
Investavimo tikslas	Pastato elemento įsigijimas naujai
Pastato elementas	Pamatai
Pastato elemento atnaujinama dalis, %	100%
Pastato elemento nenaujinama dalis, %	
Konstrukcija / tipas	Juostiniai
Jeigu pasirinkote „Kita konstrukcija / tipas“, prašome nurodyti	
Dalis / prietaisai	Monolitas
Jeigu pasirinkote „Kita dalis / prietaisai“, prašome nurodyti	
Medžiaga	Gelžbetonis
Jeigu pasirinkote „Kita medžiaga“, prašome nurodyti	
Dalies / prietaiso / medžiagos naudingo tarnavimo laikotarpis, metų	150
Jeigu pasirinkote „Kita“, prašome nurodyti alternatyvų naudingo tarnavimo laikotarpį	
Jeigu įrašėte pasirinkimą „Kita“, prašome paaiškinti ir nurodyti tai pagrindžiantį šaltinį	
Įvedimo į eksploataciją data (YYYY-MM-DD) (praeityje sukurto objekto)	
Jeigu pastato konstrukcijos/tipo arba dalies/prietaiso atnaujinimas arba kūrimas bus vykdomas ateityje, per kiek metų nuo pildymo datos planuojama atlikti investicijas	1
Konstrukcijos / tipo arba dalies / prietaiso būsimų investicijų pabaigos ir įvedimo į eksploataciją data	2018
Konstrukcijos / tipo arba dalies / prietaiso pilno atnaujinimo data (jei toks atnaujinimas buvo atliktas)	
Konstrukcijos / tipo arba dalies / prietaiso tarnavimo laikotarpio pabaiga	2168
Jeigu aktualus, netinkamas palaikymo lygis (%)	0%
Perskaičiuotas naudingo tarnavimo laikotarpis	150
Ar lentelė baigta pildyti?	Taip

Paveikslas 5. Bendrųjų pastato elemento duomenų įvesties lentelė

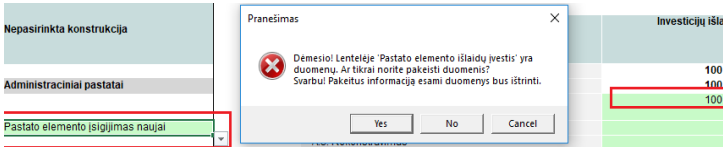
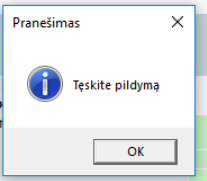

Toliau esančioje lentelėje pateikiamas aprašymas, kaip kiekvienas iš paveiksle pateikiamos lentelės duomenų turi būti užpildytas.

LENTELĖ 4. BENDRŪJŲ DUOMENŲ APIE PASTATO ELEMENTŲ SUDEDAMĄSIAS DALIS PILDYMAS

Duomuo (B stulpelis)	Pildymo būdas	Duomens paaiškinimas (apibūdinimas)	Duomens šaltinis
Pastato paskirtis	Nustatoma automatiškai	Statinių klasifikavimo grupė, kuriai būdingi vienodos paskirties turto objektai.	Statybos techninis reglamentas STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“

Duomuo (B stulpelis)	Pildymo būdas	Duomens paaiškinimas (apibūdinimas)	Duomens šaltinis																								
Investavimo tikslas	Pasirenkama iš leistinių variantų sąrašo	<p>Nustatomas bendrai visam pastatui („Bendrieji duomenys“) ir patikslinimas kiekvienam pastato elementui atskirai („Pastato elemento duomenų įvesties lapai“).</p> <p>Leistinių variantų sąrašas pateikiamas pagal pildančios institucijos pateiktą informaciją skiltyje „Bendrieji duomenys“, „Investavimo tikslas“</p> <div data-bbox="502 443 1225 689" style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>PASTATŲ GYVAVIMO CIKLO SĄNAUDŲ SKAICIUOKLĖ Bendrieji įvesties duomenys</p> <p>Navigacija</p> <p>Pildymo data (YYYY-MM-DD) 2019-05-05</p> <p>Duomenys apie turto / investavimo objektą</p> <p>Investavimo tikslas Naujo pastato statyba</p> <p>Turto savininkas Pastato funkcinė savybių pagerinimas</p> <p>Turto valdytojas Naujo pastato statyba</p> <p>Turto valdymo forma Veikti kaip įprasta</p> </div> <p>▶ Jeigu planuojamos naujo pastato statybos, Pastato elementų įvesties lapuose skaičiuoklė automatiškai parenka investavimo tikslą „Pastato elemento įsigijimas naujai“. Daugiau leistinių variantų nėra. Tokiu atveju yra vertinama, kad visos pastato dalys yra įsigijamos naujai ir sudaro 100 proc.</p> <p>Pasirinkus „Pastato elemento įsigijimas naujai“ planuojamos patirti eksploataavimo ir veiklos išlaidos turi būti suvedamos, remiantis tiekėjų pateikta informacija, arba, jei yra sukaupta pakankamai reikalingo detalumo informacijos Institucijos apskaitos sistemose, istoriniais duomenimis</p> <div data-bbox="502 1019 1189 1220" style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <table border="1"> <tr> <td>Investicijos elementui</td> <td>Pastato elemento įsigijimas naujai</td> </tr> <tr> <td>Pastato elementas</td> <td>Pamatai</td> </tr> <tr> <td>Pastato elemento atnaujinama dalis, %</td> <td style="border: 2px solid red;">100%</td> </tr> <tr> <td>Pastato elemento nenaujinama dalis, %</td> <td style="background-color: #cccccc;"></td> </tr> </table> </div> <p>▶ Jeigu planuojamas pastato funkcinė savybių pagerinimas, Pastato elementų įvesties lapuose informacija kiekvienam elementui nurodoma atskirai. Pasirinkimas atliekamas iš pateikiamo sąrašo:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Pastato elemento įsigijimas naujai ▶ Pastato elemento funkcinė savybių pagerinimas ▶ Veikti kaip įprasta <div data-bbox="502 1444 1232 1624" style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <table border="1"> <tr> <td>Investicijos elementui</td> <td style="border: 1px solid green;">Pastato elemento įsigijimas naujai</td> </tr> <tr> <td>Pastato elementas</td> <td>Pastato elemento funkcinė savybių pagerinimas</td> </tr> <tr> <td>Pastato elemento atnaujinama dalis, %</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Pastato elemento nenaujinama dalis, %</td> <td></td> </tr> </table> </div> <p>Pasirinkus „Pastato elemento įsigijimas naujai“, yra vertinama, kad nurodyta pastato dalis/elementas yra įsigijamas naujai ir sudaro 100 proc. Jeigu atnaujinama dalis sudaro mažiau negu 100 proc., pildančioji institucija turi pasirinkti „Pastato elemento funkcinė savybių</p> <div data-bbox="502 1758 1189 1960" style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <table border="1"> <tr> <td>Investicijos elementui</td> <td>Pastato elemento įsigijimas naujai</td> </tr> <tr> <td>Pastato elementas</td> <td>Pamatai</td> </tr> <tr> <td>Pastato elemento atnaujinama dalis, %</td> <td style="border: 2px solid red;">100%</td> </tr> <tr> <td>Pastato elemento nenaujinama dalis, %</td> <td style="background-color: #cccccc;"></td> </tr> </table> </div> <p>pagerinimas“.</p> <p>▶ Pasirinkus „Pastato elemento funkcinė savybių pagerinimas“ papildomai reikia nurodyti, kokią pastato elemento konstrukcijos/tipo/dalies/prietaiso dalį planuojama atnaujinti (%).</p>	Investicijos elementui	Pastato elemento įsigijimas naujai	Pastato elementas	Pamatai	Pastato elemento atnaujinama dalis, %	100%	Pastato elemento nenaujinama dalis, %		Investicijos elementui	Pastato elemento įsigijimas naujai	Pastato elementas	Pastato elemento funkcinė savybių pagerinimas	Pastato elemento atnaujinama dalis, %		Pastato elemento nenaujinama dalis, %		Investicijos elementui	Pastato elemento įsigijimas naujai	Pastato elementas	Pamatai	Pastato elemento atnaujinama dalis, %	100%	Pastato elemento nenaujinama dalis, %		Pildančios institucijos pasirinkimas, atsižvelgiant į planuojamas atlikti veiklas
Investicijos elementui	Pastato elemento įsigijimas naujai																										
Pastato elementas	Pamatai																										
Pastato elemento atnaujinama dalis, %	100%																										
Pastato elemento nenaujinama dalis, %																											
Investicijos elementui	Pastato elemento įsigijimas naujai																										
Pastato elementas	Pastato elemento funkcinė savybių pagerinimas																										
Pastato elemento atnaujinama dalis, %																											
Pastato elemento nenaujinama dalis, %																											
Investicijos elementui	Pastato elemento įsigijimas naujai																										
Pastato elementas	Pamatai																										
Pastato elemento atnaujinama dalis, %	100%																										
Pastato elemento nenaujinama dalis, %																											

Duomuo (B stulpelis)	Pildymo būdas	Duomens paaiškinimas (apibūdinimas)	Duomens šaltinis
		<div data-bbox="501 277 836 568"> </div> <div data-bbox="847 277 1219 568"> </div> <p data-bbox="501 600 1219 745">Svarbu: pasirinkus „Pastato elemento funkcinių savybių pagerinimas“, būtina pridėti dar bent vieną lentelę nurodant „Veikti kaip įprasta“ ir nurodyti likusią neatnaujinamą dalį (%). Neatnaujinama kartu su atnaujinama dalimi turi sudaryti 100% pasirinkto pastato elemento/konstrukcijos/tipo/dalies/prietaiso.</p> <div data-bbox="501 763 836 1043"> </div> <div data-bbox="847 763 1219 1043"> </div> <p data-bbox="501 1077 1219 1279">▶ Jeigu pildančioji institucija nori įvertinti tik esamo turto būklę ir investicijų šiuo metu neplanuoja (nėra numatytas pastato funkcinių savybių gerinimas), tiek Bendrųjų įvesties duomenų darbalapyje, tiek Pastato elementų įvesties lapuose kiekvienam elementui atskirai nurodoma, kad institucija planuoja „Veikti kaip įprasta“. Pasirinkus šį investavimo tikslą, Naudotojas papildomai turi nurodyti informaciją apie elemento neatnaujinamą dalį.</p> <p data-bbox="501 1294 1219 1375">Galimi atvejai, kuomet identiškos elemento dalys buvo atnaujintos ne tuo pačiu metu arba atnaujinta tik dalis. Tokiu atveju pastato elemento dalys yra nevienodos būklės ir turi skirtingą naudingą tarnavimo laikotarpį.</p> <p data-bbox="501 1391 1219 1536">Pavyzdys. Pastatas buvo pastatytas 1980 metais ir turi 100 vienodų (medinių) langų. 10 langų buvo atnaujinti 2010 metais, likusieji langai nėra atnaujinti iki šiol. Pastato elemento duomenų įvesties lape pildomos dvi lentelės, kuriose nurodoma informacija apie neatnaujinamas dalis (10 % ir 90 %).</p> <p data-bbox="501 1552 1219 1603">Jeigu elemento dalis praeityje buvo atnaujinta pilna apimtimi arba atnaujinimų iš viso nebuvo daroma, nurodoma 100%.</p> <div data-bbox="501 1648 863 1939"> </div> <div data-bbox="874 1648 1219 1939"> </div> <p data-bbox="501 1973 1219 2047">Svarbu: pakeitus investavimo tikslą darbalapyje „Bendrieji įvesties duomenys“, Pastato elementų duomenų įvesties lapuose investavimo tikslas elementui nėra atnaujinamas, todėl esant poreikiui, Naudotojas turi</p>	

Duomuo (B stulpelis)	Pildymo būdas	Duomens paaiškinimas (apibūdinimas)	Duomens šaltinis
		<p>pakeisti duomenis darbalapyje „Bendrieji įvesties duomenys“, ištrinti užpildytą elemento lentelę bei pridėkite naują</p> <p>Tuo tarpu, jeigu Pastato elementų duomenų įvesties lapuose investavimo tikslas pasirenkamas iš sąrašo (taikoma jeigu buvo pasirinktas „Bendrųjų įvesties duomenų darbalapyje“ investavimo tikslas „Pastato funkcinių savybių pagerinimas“), duomenis galima patikslinti. Pažymėtina, kad keitimo metu prieš tai pradėta pildyti investicijų ir veiklos išlaidų informacija bus ištrinta. Naudotojas gaus toliau pateikiamą informacinį pranešimą.</p> <p>Patvirtinus pasirinkimą „Pastato elemento išlaidų įvestis“ lentelėje esantys duomenys bus ištrinti.</p> <p>Jeigu investavimo tikslo keisti Naudotojas nenori, paspaudus mygtuką „Ne“ bus siūloma tęsti pildymą.</p> 	
Pastato elementas	Nustatoma automatiškai	<p>Įvesties lapai yra suskirstyti pagal elementus, todėl jie yra numatyti iš anksto.</p> <p><i>Svarbu:</i> Informacija apie visus pastato elementus „1. Pamatai“ – „25. Lietaus surinkimo sistema“ turi būti užpildyta, kadangi kiekvienas elementas turi atitinkamą reikšmę bendram GCS rezultatui. Nesant galimybės atskirai išskaidyti sienų konstrukcijos darbų nuo perdangų darbų, jų atskira vertė (investicijų, eksploataavimo ir veiklos išlaidų) gali būti apskaičiuojama lape „Statybos vertės pasiskirstymas“ į lentelę „Perdangų/sienų vertės apskaičiavimas“ įvedus bendrąją perdangų ir sienų vertę pagal Turto / investavimo objekto tipą (paskirti).</p> <p>Lentelėje apskaičiuotos vertės (šiuo pavyzdyje „Turto įsigijimo ir kūrimo išlaidos“ vertė) tuomet suvedamos lapuose „2. Perdangos“ bei „3. Sienos“</p>	Sistela kainynas, Sistela SVN

Duomuo (B stulpelis)	Pildymo būdas	Duomens paaiškinimas (apibūdinimas)	Duomens šaltinis																																																				
		<p>Pastato elemento išlaidų įvestis</p> <table border="1" data-bbox="507 293 1212 589"> <thead> <tr> <th>Investicijų išlaidos</th> <th>Investicijų išlaidos, EUR</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Investicijų suma</td> <td>1 777 778</td> </tr> <tr> <td>A. Turto įsigijimo ir kūrimo išlaidos</td> <td>1 777 778</td> </tr> <tr> <td>A.1. Žaliavų, medžiagų, sudedamųjų dalių ir detalių, sunaudotų kuriant ilgalaikį turtą, įsigijimo išlaidos</td> <td></td> </tr> <tr> <td>A.2. Statyba</td> <td></td> </tr> <tr> <td>A.3. Rekonstravimas</td> <td></td> </tr> <tr> <td>A.4. Kapitalinis remontas</td> <td></td> </tr> <tr> <td>A.5. Projektavimo paslaugos</td> <td></td> </tr> <tr> <td>A.6. Techninės priežiūros paslaugos</td> <td></td> </tr> <tr> <td>A.7. Kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos ir išlaidos</td> <td></td> </tr> <tr> <td>B. Kitos paslaugos ir išlaidos</td> <td></td> </tr> <tr> <td>C. Likutinės vertės pinigų srautas</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Iš viso (A + B)</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Pastato elemento išlaidų įvestis</p> <table border="1" data-bbox="507 674 1212 992"> <thead> <tr> <th>Investicijų išlaidos</th> <th>Investicijų išlaidos, EUR</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Investicijų suma</td> <td>2 222 222</td> </tr> <tr> <td>A. Turto įsigijimo ir kūrimo išlaidos</td> <td>2 222 222</td> </tr> <tr> <td>A.1. Žaliavų, medžiagų, sudedamųjų dalių ir detalių, sunaudotų kuriant ilgalaikį turtą, įsigijimo išlaidos</td> <td></td> </tr> <tr> <td>A.2. Statyba</td> <td></td> </tr> <tr> <td>A.3. Rekonstravimas</td> <td></td> </tr> <tr> <td>A.4. Kapitalinis remontas</td> <td></td> </tr> <tr> <td>A.5. Projektavimo paslaugos</td> <td></td> </tr> <tr> <td>A.6. Techninės priežiūros paslaugos</td> <td></td> </tr> <tr> <td>A.7. Kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos ir išlaidos</td> <td></td> </tr> <tr> <td>B. Kitos paslaugos ir išlaidos</td> <td></td> </tr> <tr> <td>C. Likutinės vertės pinigų srautas</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Iš viso (A + B)</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Turint bendrą perdangų ir sienų vertę, atskira elementų vertė gali būti išskaidyta ir kitoms išlaidų eilutėms, vertę apskaičiavus lentelėje „Perdangų/sienų vertės apskaičiavimas“.</p>	Investicijų išlaidos	Investicijų išlaidos, EUR	Investicijų suma	1 777 778	A. Turto įsigijimo ir kūrimo išlaidos	1 777 778	A.1. Žaliavų, medžiagų, sudedamųjų dalių ir detalių, sunaudotų kuriant ilgalaikį turtą, įsigijimo išlaidos		A.2. Statyba		A.3. Rekonstravimas		A.4. Kapitalinis remontas		A.5. Projektavimo paslaugos		A.6. Techninės priežiūros paslaugos		A.7. Kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos ir išlaidos		B. Kitos paslaugos ir išlaidos		C. Likutinės vertės pinigų srautas		Iš viso (A + B)		Investicijų išlaidos	Investicijų išlaidos, EUR	Investicijų suma	2 222 222	A. Turto įsigijimo ir kūrimo išlaidos	2 222 222	A.1. Žaliavų, medžiagų, sudedamųjų dalių ir detalių, sunaudotų kuriant ilgalaikį turtą, įsigijimo išlaidos		A.2. Statyba		A.3. Rekonstravimas		A.4. Kapitalinis remontas		A.5. Projektavimo paslaugos		A.6. Techninės priežiūros paslaugos		A.7. Kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos ir išlaidos		B. Kitos paslaugos ir išlaidos		C. Likutinės vertės pinigų srautas		Iš viso (A + B)		
Investicijų išlaidos	Investicijų išlaidos, EUR																																																						
Investicijų suma	1 777 778																																																						
A. Turto įsigijimo ir kūrimo išlaidos	1 777 778																																																						
A.1. Žaliavų, medžiagų, sudedamųjų dalių ir detalių, sunaudotų kuriant ilgalaikį turtą, įsigijimo išlaidos																																																							
A.2. Statyba																																																							
A.3. Rekonstravimas																																																							
A.4. Kapitalinis remontas																																																							
A.5. Projektavimo paslaugos																																																							
A.6. Techninės priežiūros paslaugos																																																							
A.7. Kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos ir išlaidos																																																							
B. Kitos paslaugos ir išlaidos																																																							
C. Likutinės vertės pinigų srautas																																																							
Iš viso (A + B)																																																							
Investicijų išlaidos	Investicijų išlaidos, EUR																																																						
Investicijų suma	2 222 222																																																						
A. Turto įsigijimo ir kūrimo išlaidos	2 222 222																																																						
A.1. Žaliavų, medžiagų, sudedamųjų dalių ir detalių, sunaudotų kuriant ilgalaikį turtą, įsigijimo išlaidos																																																							
A.2. Statyba																																																							
A.3. Rekonstravimas																																																							
A.4. Kapitalinis remontas																																																							
A.5. Projektavimo paslaugos																																																							
A.6. Techninės priežiūros paslaugos																																																							
A.7. Kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos ir išlaidos																																																							
B. Kitos paslaugos ir išlaidos																																																							
C. Likutinės vertės pinigų srautas																																																							
Iš viso (A + B)																																																							
Pastato elemento atnaujinama dalis, %	Nustatoma automatiškai	Skaičius įrašomas automatiškai, atsižvelgiant į informaciją, kuri buvo įvesta, pasirinkus investavimo tikslą (Bendrųjų įvesties duomenų darbalapyje ir Pastato elementų duomenų įvesties lapuose) bei įvedus atnaujinamos dalies %.	Skaičiuoklė reikšmę apskaičiuoja automatiškai (detalus aprašymas pateikiamas duomens „Investavimo tikslas“ paaiškinime)																																																				
Pastato elemento neatnaujinama dalis, %	Nustatoma automatiškai	Skaičius įrašomas automatiškai, atsižvelgiant į informaciją, kuri buvo įvesta pasirinkus investavimo tikslą (Bendrųjų įvesties duomenų darbalapyje ir Pastato elementų duomenų įvesties lapuose) bei įvedus neatnaujinamos dalies %.	Skaičiuoklė reikšmę apskaičiuoja automatiškai (detalus aprašymas pateikiamas duomens „Investavimo tikslas“ paaiškinime)																																																				
Konstrukcija/tipas	Pasirenkama iš leistinų variantų sąrašo	Detalus galimų variantų sąrašas yra pateikiamas GCS skaičiuoklės lape „Klasifikatorius2“, stulpelyje „Konstrukcija/tipas“. Naudotojas iš leistinų variantų sąrašo pasirenka informaciją, kuri yra aktuali jo pildomo pastato elemento atveju.	Sistela kainynas, Sistela SVN																																																				
Jeigu pasirinkote „Kita konstrukcija/tipas“, prašome nurodyti	Įvedama rankiniu būdu	Jeigu Naudotojas langelyje „Konstrukcija/tipas“ pasirenka variantą „Kita“, šiame langelyje turi nurodyti apie kokią konstrukciją/tipą yra pildoma informacija.	Naudotojo naudojama informacija, kuri turi būti pagrįsta Institucijos istoriniais duomenimis ir/ar pačios ir/ar kitų atliktais tyrimais ar analizių rezultatais																																																				

Duomuo (B stulpelis)	Pildymo būdas	Duomens paaiškinimas (apibūdinimas)	Duomens šaltinis
Dalis/prietaisai	Pasirenkama iš leistinių variantų sąrašo	Detalus galimų variantų sąrašas yra pateikiamas GCS skaičiuoklės lape „Klasifikatorius2“, stulpelyje „Dalis/prietaisai“. Naudotojas iš leistinių variantų sąrašo pasirenka informaciją, kuri yra aktuali jo pildomo pastato elemento atveju. <i>Svarbu:</i> Nežinant konkrečios dalies/prietaiso, pasirinkimas gali būti praleistas - nepildomas.	Sistela kainynas, Sistela SVN
Jeigu pasirinkote „Kita dalis/ prietaisai“, prašome nurodyti	Įvedama rankiniu būdu	Jeigu Naudotojas langelyje „Dalis/prietaisai“ pasirenka variantą „Kita“, šiame langelyje turi nurodyti apie kokią dalį/prietaisą yra pildoma informacija. <i>Svarbu:</i> Šis pasirinkimas gali būti pasirenkamas tik tuo atveju, kai yra pateikiamas pagrįstas paaiškinimas, kodėl reikalinga taikyti „Kita“ pasirinkimo variantą.	Naudotojo naudojama informacija, kuri turi būti pagrįsta Institucijos istoriniais duomenimis ir/ar pačios ir/ar kitų atliktais tyrimais ar analizių rezultatais
Medžiaga	Pasirenkama iš leistinių variantų sąrašo	Detalus galimų variantų sąrašas yra pateikiamas GCS skaičiuoklės lape „Klasifikatorius2“, stulpelyje „Medžiaga“. Naudotojas iš leistinių variantų sąrašo pasirenka informaciją, kuri yra aktuali jo pildomo pastato elemento atveju. <i>Svarbu:</i> Nurodyti medžiagą yra būtina, jeigu pasirinktas elementas turi medžiagų pasirinkimą (daugiau poskyryje – „Pastato elemento dalių suvedimo principai“).	Sistela kainynas, Sistela SVN
Jeigu pasirinkote „Kita medžiaga“, prašome nurodyti	Įvedama rankiniu būdu	Jeigu Naudotojas langelyje „Medžiaga“ pasirenka variantą „Kita“, šiame langelyje turi nurodyti apie kokią medžiagą yra pildoma informacija. <i>Svarbu:</i> Šis pasirinkimas gali būti pasirenkamas tik tuo atveju, kai yra pateikiamas pagrįstas paaiškinimas, kodėl reikalinga taikyti „Kita“ pasirinkimo variantą.	Naudotojo naudojama informacija, kuri turi būti pagrįsta Institucijos istoriniais duomenimis ir/ar pačios ir/ar kitų atliktais tyrimais ar analizių rezultatais
Dalis/prietaiso/ medžiagos naudingo tarnavimo laikotarpis, metų skaičius	Pasirenkama iš leistinių variantų sąrašo	Detalus galimų variantų sąrašas yra pateikiamas GCS skaičiuoklės lape „Klasifikatorius2“, stulpeliuose „Tarnavimo laikotarpis“. Naudotojas iš leistinių variantų sąrašo pasirenka informaciją, kuri yra aktuali jo pildomos informacijos atveju.	Sistela kainynas, Sistela SVN
Jeigu pasirinkote „Kita“, prašome nurodyti alternatyvų naudingo tarnavimo laikotarpį	Įvedama rankiniu būdu	Jeigu Naudotojas langelyje „Dalis/prietaiso/medžiagos naudingo tarnavimo laikotarpis, metų skaičius“ pasirenka variantą „Kita“, rankiniu būdu turi nurodyti naudingą tarnavimo laikotarpį metais. <i>Svarbu:</i> Šis pasirinkimas gali būti pasirenkamas tik tuo atveju, kai yra pateikiamas pagrįstas paaiškinimas, kodėl reikalinga taikyti „Kita“ pasirinkimo variantą ir atitinkamai pateikiamas naudingo tarnavimo laikotarpį pagrindžiantis šaltinis.	Naudotojo naudojama informacija, kuri turi būti pagrįsta Institucijos istoriniais duomenimis ir/ar pačios ir/ar kitų atliktais tyrimais ar analizių rezultatais
Įvedimo į eksploataciją data (YYYY-MM-DD) (praecityje sukurto objekto)	Nustatoma automatiškai	Šiuo atžvilgiu „praecitis“ referuoja į turto registravimo (įvedimo į eksploataciją) datą, kuri yra ankstesnė nei pildymo data.	Institucijos didžioji knyga
Jeigu pastato konstrukcijos/ tipo arba dalies/prietaiso atnaujinimas arba kūrimas bus vykdomas ateityje, per kiek	Įvedama rankiniu būdu	Pildoma rankiniu būdu, nurodant laikotarpį (metų skaičius), per kurį planuojama atlikti investicijas. Užpildžius šį langelį atsiveria „Investicijų paskirstymo lentelė“, kurioje Naudotojas turi nurodyti, koku intensyvumu atitinkamais metais investuojama. Šį langelį reikia pildyti pasirinkus investavimo tikslus „Pastato elemento įsigijimas naujai“ ir „Pastato elemento funkcinų savybių pagerinimas“. Jeigu yra planuojamas investicijų užbaigimas po 5 metų, tačiau investuoti pradama tik po metų ir lygiomis dalimis, į eilutę „Jeigu pastato	Tiekėjų apklausos, lokalinės/objektinės sąmatos/statybos leidimams teikiami dokumentai (statinio projektai, architektūriniai brėžiniai, kt.)

Duomuo (B stulpelis)	Pildymo būdas	Duomens paaiškinimas (apibūdinimas)	Duomens šaltinis																								
metų nuo pildymo datos planuojama atlikti investicijas, metų skaičius		konstrukcijos/tipo arba dalies/prietaiso atnaujinimas arba kūrimas bus vykdomas ateityje, per kiek metų nuo pildymo datos planuojama atlikti investicijas“ įrašomas skaičius 5. Ir jei pirmosios investicijos atliekamos tik po pirmų metų, atsivėrusioje investicijų paskirstymo lentelėje eilutėje „Investicijų apimtis, %“ atitinkamai įrašoma: 0% 25% 25% 25% 25% (plačiau poskyryje „Investicijų išlaidų apskaičiavimas“).																									
		<table border="1"> <caption>Investicijų paskirstymo lentelė</caption> <thead> <tr> <th>Metai</th> <th>2018</th> <th>2019</th> <th>2020</th> <th>2021</th> <th>2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Investicijų apimtis (%)</td> <td>0%</td> <td>25%</td> <td>25%</td> <td>25%</td> <td>25%</td> </tr> <tr> <td>Investicijų suma</td> <td>-</td> <td>2 500</td> <td>2 500</td> <td>2 500</td> <td>2 500</td> </tr> <tr> <td>Periodas</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>5</td> </tr> </tbody> </table>	Metai	2018	2019	2020	2021	2022	Investicijų apimtis (%)	0%	25%	25%	25%	25%	Investicijų suma	-	2 500	2 500	2 500	2 500	Periodas	1	2	3	4	5	
Metai	2018	2019	2020	2021	2022																						
Investicijų apimtis (%)	0%	25%	25%	25%	25%																						
Investicijų suma	-	2 500	2 500	2 500	2 500																						
Periodas	1	2	3	4	5																						
Konstrukcijos/ tipo arba dalies/prietaiso būsimų investicijų pabaigos ir įvedimo į eksploataciją data	Nustatoma automatiškai	Apskaičiuojama automatiškai prie pildymo datos pridendant planuojamų investicijų atlikimo trukmės skaičių (rodiklį, kuris buvo nurodytas laukelyje „Jeigu pastato konstrukcijos/tipo arba dalies/prietaiso atnaujinimas arba kūrimas bus vykdomas ateityje, per kiek metų nuo pildymo datos planuojama atlikti investicijas“).	Skaičiuoklė reikšmę apskaičiuoja automatiškai																								
Konstrukcijos/ tipo arba dalies/prietaiso pilno atnaujinimo data (jei toks atnaujinimas buvo atliktas)	Įvedama rankiniu būdu	Pildoma rankiniu būdu tik tuo atveju, jei buvo atliktas pilnas konstrukcijos/tipo arba dalies/prietaiso atnaujinimas vėlesniame laikotarpyje po turto registravimo datos. Įvedama pilna atnaujinimo data (YYYY-MM-DD).	Institucijos didžioji knyga																								
Konstrukcijos/ tipo arba dalies/prietaiso tarnavimo laikotarpio pabaiga	Nustatoma automatiškai	Apskaičiuojama automatiškai prie aktualios pastato dalies sukūrimo/įvedimo į eksploataciją/pilno atnaujinimo datos pridendant perskaičiuotą tos pačios dalies naudingo tarnavimo laikotarpį.	Skaičiuoklė reikšmę apskaičiuoja automatiškai																								
Jeigu aktualus, netinkamas palaikymo lygis (%)	Nustatoma automatiškai	Detalūs šio rodiklio skaičiavimai pateikiami poskyryje „Netinkamo palaikymo lygio apskaičiavimas“.	Skaičiuoklė reikšmę apskaičiuoja automatiškai (detaliau skyriuje „Netinkamo palaikymo lygio apskaičiavimas“)																								
Perskaičiuotas naudingo tarnavimo laikotarpis	Nustatoma automatiškai	Detalūs šio rodiklio skaičiavimai pateikiami poskyryje „Pastato dalies naudingo tarnavimo laikotarpio apskaičiavimas“ ir yra aktualus tais atvejais, kai vertinamas pastato konstrukcijos/tipo/dalies/prietaiso naudingo tarnavimo laikotarpis, jei bus nukrypstama nuo rinkoje taikomų eksploataavimo apimčių.	Skaičiuoklė reikšmę apskaičiuoja automatiškai																								
Ar lentelė baigta pildyti?	Pasirenkama iš leistinių variantų sąrašo	Naudotojas iš leistinių variantų sąrašo pasirenka pildomo pastato elemento statusą. „Taip“ yra pasirenkamas tuomet, kai lentelė yra baigta pildyti, „Ne“, kai lentelė nėra baigta pildyti.	Pildytojo vertinimas																								

Toliau yra pateikiama lentelė, kurioje apibendrinami visi aukščiau aprašyti Investavimo tikslai bei paaiškinama, kada reikia pridėti papildomą pastato elemento/konstrukcijos/tipo įvesties lentelę.

LENTELĖ 5. INVESTAVIMO TIKSLŲ APIBENDRINIMAS

Investavimo tikslų atvejis	Kokią pastato elemento/ konstrukcijos/ tipo dalį sudaro atnaujinama dalis, %	Kokią pastato elemento/ konstrukcijos/ tipo dalį sudaro neatnaujinama dalis, %	Ar reikia pridėti papildomą (-as) lentelę(-es) „Pastato elemento fiziniai parametrai ir tarnavimo laikotarpis“?	Paiškinimas
Veikti kaip įprasta				
I atvejis	-	< 100%	Taip	Pasirinkus investavimo tikslą „Veikti kaip įprasta“ bei nurodžius, kad neatnaujinama pastato elemento/ konstrukcijos/ tipo dalis sudaro mažiau negu 100%, vertinama ar likusią dalį planuojama atnaujinti ar ne. Jeigu planuojama atnaujinti, tuomet reikia pridėti dar vieną „Pastato elemento fiziniai parametrai ir tarnavimo laikotarpis“ lentelę pasirenkant investavimo tikslą „Pastato elemento funkcinių savybių pagerinimas“.
II atvejis	-	< 100%	Taip	Pasirinkus investavimo tikslą „Veikti kaip įprasta“ bei nurodžius, kad neatnaujinama pastato elemento/ konstrukcijos/ tipo dalis sudaro mažiau negu 100%, vertinama ar likusi dalis planuojama atnaujinti ar ne. Jeigu neplanuojama atnaujinti, tuomet reikia pridėti dar vieną „Pastato elemento fiziniai parametrai ir tarnavimo laikotarpis“ lentelę pasirenkant investavimo tikslą „Veikti kaip įprasta“. (Taikoma dėl skirtingų nusidėvėjimo laikotarpių)
III atvejis	-	100%	Ne	Jeigu neatnaujinama pastato elemento / konstrukcijos/ tipo dalis sudaro 100%, papildomos lentelės traukti nereikia.
Naujo pastato statyba				
I atvejis	100%	-	Ne	Investavimo tikslas „Naujo pastato statyba“ reiškia, kad pastato elemento/ konstrukcijos/ tipo dalis bus nauja, t. y. 100% atnaujinama, todėl papildomos lentelės traukti nereikia.
Pastato funkcinių savybių pagerinimas				
I atvejis	< 100%	-	Taip	Pasirinkus investavimo tikslą „Pastato funkcinių savybių pagerinimas“ bei nurodžius, kad atnaujinama pastato elemento/ konstrukcijos/ tipo dalis sudaro mažiau negu 100%, reikia pridėti dar bent vieną „Pastato elemento fiziniai parametrai ir tarnavimo laikotarpis“ lentelę nurodant investavimo tikslą „Veikti kaip įprasta“, kuri apimtų likusią pastato elemento/ konstrukcijos/ tipo neatnaujinamą dalį.

Investavimo tikslų atvejis	Kokią pastato elemento/ konstrukcijos/ tipo dalį sudaro atnaujinama dalis, %	Kokią pastato elemento/ konstrukcijos/ tipo dalį sudaro neatnaujinama dalis, %	Ar reikia pridėti papildomą (-as) lentelę(-es) „Pastato elemento fiziniai parametrai ir tarnavimo laikotarpis“?	Paiškinimas
II atvejis	100%	-	Ne	Pasirinkus investavimo tikslą „Pastato funkcinių savybių pagerinimas“ bei planuojant atnaujinti pastato elemento/konstrukcijos/tipo dalį 100%, pasirenkamas investavimo tikslas elementui „Pastato elemento išsigijimas naujai“ ir nurodoma, kad atnaujinama dalis 100 %.

Pastato elemento dalių suvedimo principai

Lentelėje „Bendrųjų duomenų apie pastato elementų sudedamąsias dalis pildymas“ duomens „Konstrukcija/tipas“ paaiškinimo laukelyje nurodoma, kad nežinant konkrečios dalies/prietaiso, eilutės „Dalis/prietaisai“ pasirinkimas gali būti praleistas ir nepildomas, tačiau yra svarbu nurodyti pastato elemento konstrukciją/tipą, medžiagą bei naudingo tarnavimo trukmę.

Toliau yra pateikiamas pavyzdys (Lentelė 6), kai turima pilna informacija apie visas pastato elemento, pavyzdžiui laiptus, dalis.

1		Grižti į viršų
Pastato elemento fiziniai parametrai ir tarnavimo laikotarpis	Vidaus	
Pastato paskirtis	Gyvenamieji pastatai	
Investavimo tikslas		
Pastato elementas	Laiptai	
Pastato elemento atnaujinama dalis, %		
Pastato elemento nenaujinama dalis, %		
Konstrukcija / tipas	Vidaus	
Jeigu pasirinkote „Kita konstrukcija / tipas“, prašome nurodyti		
Dalis / prietaisai	Laiptakis	
Jeigu pasirinkote „Kita dalis / prietaisai“, prašome nurodyti		
Medžiaga	Medis	
Jeigu pasirinkote „Kita medžiaga“, prašome nurodyti		
Dalies / prietaiso / medžiagos naudingo tarnavimo laikotarpis, metų skaičius	30	
Jeigu pasirinkote „Kita“, prašome nurodyti alternatyvų naudingo tarnavimo laikotarpį		

PAVEIKSLAS 6. PILDYMO PAVYZDYS, ŽINANT VISAS PASTATO ELEMENTO SUDEDAMĄSIAS DALIS

Antruoju atveju (Paveikslas 7) yra pateikiama informacija apie pastato elementą, jo konstrukciją/tipą, medžiagą bei naudingo tarnavimo laikotarpį. Eilutė dalis/prietaisai nėra pildoma.

1	Grižti į viršų
Pastato elemento fiziniai parametrai ir tarnavimo laikotarpis	Vidaus
Pastato paskirtis	Gyvenamieji pastatai
Investavimo tikslas	
Pastato elementas	Laiptai
Pastato elemento atnaujinama dalis, %	
Pastato elemento nenaujinama dalis, %	
Konstrukcija / tipas	Vidaus
Jeigu pasirinkote „Kita konstrukcija / tipas“, prašome nurodyti	
Dalis / prietaisai	Nepildoma
Jeigu pasirinkote „Kita dalis / prietaisai“, prašome nurodyti	
Medžiaga	Medis
Jeigu pasirinkote „Kita medžiaga“, prašome nurodyti	
Dalies / prietaiso / medžiagos naudingo tarnavimo laikotarpis, metų skaičius	30
Jeigu pasirinkote „Kita“, prašome nurodyti alternatyvų naudingo tarnavimo laikotarpį	

PAVEIKSLAS 7. PILDYMO PAVYZDYS, NEŽINANT DALIES/PRIETAISO

Svarbu: Dalis elemento konstrukcijų/tipų neturi nurodytos konkrečios medžiagos, todėl tokiu atveju būtina nurodyti konkretaus elemento dalį/prietaisus (medžiagos nėra priskiriamos specifinėms pastato elemento dalims, kurios yra kompleksinės ir gali turėti skirtingus medžiagų derinius bei atitinkamai naudingo tarnavimo laikotarpius). Toliau yra pateikiama lentelė „Pastato elementų konstrukcijų/tipų, kurie neturi medžiagos, sąrašas“, kurioje pateikiamas pastato elemento konstrukcijų/tipų sąrašas, kurie neturi jiems priskirtos medžiagos, todėl jų pasirinkimo atveju yra reikalinga nurodyti ne tik konstrukciją/tipą, bet ir dalį/prietaisus.

LENTELĖ 6. PASTATO ELEMENTŲ KONSTRUKCIJŲ/TIPŲ, KURIE NETURI MEDŽIAGOS, SĄRAŠAS

Pastato elementas	Konstrukcija / tipas	Dalis / prietaisai	
Šildymo sistema (vidaus)	Katilinis šildymas	Elektrinis katilas	
		Dujinis katilas	
		Kietojo kuro katilas	
		Biomosės katilas	
		Kita	
	Siurblinis šildymas		Siurblys (oras oras)
			Siurblys (oras vanduo)
			Geoterminis siurblys
			Šildymo katilas
			Kita
	Šilumos punktas		Šilumokaitis
			Slėgio reguliatorius
Elevatorius			

Pastato elementas	Konstrukcija / tipas	Dalis / prietaisai
		Cirkuliacinis siurblys
		Reguliavimo vožtuvas
		Reguliavimo vožtuvo pavara
		Balansavimo vožtuvas
		Atbulinis vožtuvas
		Šildymo sistemos valdiklis
		Šilumnešio srauto matuoklis
		Šilumos skaičiuoklis
		Maitinimo blokas (elementas)
		Temperatūros jutikliai
		Kita
Elektros instaliacija (lauko)		
	Autonominiai elektros energijos tiekimo įrenginiai (šaltinis saulės energija)	
		Saulės modulis
		Inverteris
		Įkrovimo valdiklis
		Akumuliatorių baterija
		Kita
	Autonominiai elektros energijos tiekimo įrenginiai (šaltinis vėjo energija)	
		Vėjo jėgainė
		Inverteris
		Įkrovimo valdiklis
		Akumuliatorių baterija
		Kita
	Autonominiai elektros energijos tiekimo įrenginiai (šaltinis skystasis kuras)	
		Skystojo kuro generatorius
		Kita
Dujos		
	Dujiniai prietaisai	
		Slėgio reguliavimo įtaisai
		Kontrolės ir matavimo prietaisai
		Kita
	Dujas deginantys įrenginiai	
		Dujinis vandens šildytuvas
		Dujinis šildymo katilas
		Dujinis oro šildytuvas
		Dujinis šildymo konvektorius
		Kita
Apsaugos sistema		
	Signalizavimo prietaisai	
		Sirenos
		Kita
	Jutikliai	

Pastato elementas	Konstrukcija / tipas	Dalis / prietaisai
		Judesio jutikliai
		Stiklo dūžio jutikliai
		Kita
	Vaizdo stebėjimo sistema	
		Vaizdo kameros
		Monitoriai
		Kita
	Įeigos kontrolės sistema	
		Turniketai
		Elektromagnetinės spynos
		Skaitytuvai
		Kontrolieriai
		Kita
Gaisro gesinimo sistema		
	Gaisro aptikimo įrenginiai	
		Temperatūros jutikliai
		Dūmų jutikliai
		Liepsnos jutikliai
		Kita
	Signalizavimo įrenginiai	
		Gaisrinės sirenos
		Gaisro signalizacijos centralė
		Kita
Transportavimo sistema		
	Transportavimo įrenginiai	
		Liftai
		Eskalatoriai
		Keltuvai
		Kita

Toliau yra pateikiamas pavyzdys (Paveikslas 8), kuriame vaizduojamas atvejis, kai konstrukcijai/tipui nėra priskirtos medžiagos, todėl yra reikalinga pasirinkti ne tik konstrukciją/tipą, bet ir dalį/prietaisą.

1	Grižti i viršų
Pastato elemento fiziniai parametrai ir tarnavimo laikotarpis	Transportavimo įrenginiai
Pastato paskirtis	Gyvenamieji pastatai
Investavimo tikslas	Pastato elemento įsigijimas naujai
Pastato elementas	Transportavimo sistema
Pastato elemento atnaujinama dalis, %	100%
Pastato elemento nenaujinama dalis, %	
Konstrukcija / tipas	Transportavimo įrenginiai
Jeigu pasirinkote „Kita konstrukcija / tipas“, prašome nurodyti	
Dalis / prietaisai	Liftai
Jeigu pasirinkote „Kita dalis / prietaisai“, prašome nurodyti	
Medžiaga	Nepildoma
Jeigu pasirinkote „Kita medžiaga“, prašome nurodyti	
Dalies / prietaiso / medžiagos naudingo tarnavimo laikotarpis, metų skaičius	20

PAVEIKSLAS 8. PILDYMO PAVYZDYS KAI NĖRA PRISKIRTA MEDŽIAGA

Lentelė, kurioje apibendrinami visi aukščiau įvardinti atvejai.

LENTELĖ 7. PILDYMO ATVEJŲ APIBENDRINIMAS

Pildoma (+) / Nepildoma (-) / Įrašoma automatiškai (/)

Lentelės „Pastato elemento fiziniai parametrai ir tarnavimo laikotarpis“ eilutės	I atvejis	II atvejis	III atvejis
Pastato elementas			
Konstrukcija/tipas	+	+	+
Dalis/prietaisai	+	-	+
Medžiaga	+	+	-
Dalies/prietaiso/medžiagos naudingo tarnavimo laikotarpis, metų skaičius	+	+	+
Paaiškinimas	Turint pilną informaciją apie visas pastato elemento dalis būtina užpildyti visų minimų eilučių langelius (Paveikslas 6).	Nežinant konkrečios dalies/prietaiso, eilutės „Dalies/prietaisai“ pasirinkimas gali būti praleistas ir nepildomas, tačiau būtina užpildyti likusias eilutes (Paveikslas 7).	Dalis elemento tipų neturi nurodytos medžiagos (sąrašas elemento konstrukcijų/tipų, kurie neturi medžiagos pateikiamas lentelėje „Pastato elementų konstrukcijų/tipų, kurie neturi medžiagos, sąrašas“), todėl eilutė „Medžiaga“ nėra pildoma. Kitos lentelės eilutės privalo būti užpildytos (Paveikslas 8).

Informacijos apie su pastato elemento dalimi susijusias investicijų išlaidas pateikimas 2 Su pastato elemento konstrukcija/tipu/dalimi/prietaisu susijusių investicijų išlaidos yra pateikiamos lapuose „1. Pamatai“ – „25. Lietaus surinkimo sistema“ esančiose lentelėse „Pastato elemento išlaidų įvestis. Investicijų išlaidos“, kuriose yra įvedama/pateikiama toliau lentelėje aprašyta informacija.

LENTELĖ 8. INVESTICIJŲ IŠLAIDŲ APIE PASTATO ELEMENTŲ SUDEDAMĄSIAS DALIS PILDYMAS

Duomenų įvesties tipas/laukas	Pildymo būdas	Duomens paaiškinimas (apibūdinimas)	Duomens šaltinis																																							
Investicijų suma	Nustatoma automatiškai	Eilutėje „Investicijų suma“ pateikiama bendra planuojamų investicijų apimtis ir atitinkamai investicijų pasikartojimo periodas (metais).	Suminė reikšmė eilučių „A. Turto įsigijimo ir kūrimo išlaidos“ ir „B. Kitos paslaugos ir išlaidos“																																							
A. Turto įsigijimo ir kūrimo išlaidos	Nustatoma automatiškai /Įvedama rankiniu būdu	<p>Eilutėje „A. Turto įsigijimo ir kūrimo išlaidos“ įvedama su atitinkamu pastato elementu ar dalimi susijusių įsigijimo ir reikalingų pastato elementų kūrimo (statybos, rekonstravimo ir pan.) išlaidų reikšmė:</p> <p>Praeityje sukurtiems elementams:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ jei pasirinktas pastato elementas/konstrukcija/tipas/dalis/prietaisas buvo sukurtas praeityje ir išlaidas galima išskaidyti detaliau, reikia užpildyti eilutes „A.1 Žaliavų, medžiagų, sudedamųjų dalių, sunaudotų kuriant ilgalaikį turtą, įsigijimo išlaidos“ - „A.7 Kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos ir išlaidos“; <table border="1"> <caption>Pastato elemento išlaidų įvestis</caption> <thead> <tr> <th>Investicijų išlaidos</th> <th>Investicijų išlaidos, EUR</th> <th>Investicijų pasikartojimo periodas (metais)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Investicijų suma</td> <td>130 000</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>A. Turto įsigijimo ir kūrimo išlaidos</td> <td>120 000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>A.1. Žaliavų, medžiagų, sudedamųjų dalių ir detalių, sunaudotų kuriant ilgalaikį turtą, įsigijimo išlaidos</td> <td>100 000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>A.2. Statyba</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>A.3. Rekonstravimas</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>A.4. Kapitalinis remontas</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>A.5. Projektavimo paslaugos</td> <td>20 000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>A.6. Techninės priežiūros paslaugos</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>A.7. Kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos ir išlaidos</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>B. Kitos paslaugos ir išlaidos</td> <td>10 000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>C. Likutinės vertės pinigų srautas</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Iš viso (A + B)</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Investicijų išlaidos	Investicijų išlaidos, EUR	Investicijų pasikartojimo periodas (metais)	Investicijų suma	130 000	50	A. Turto įsigijimo ir kūrimo išlaidos	120 000		A.1. Žaliavų, medžiagų, sudedamųjų dalių ir detalių, sunaudotų kuriant ilgalaikį turtą, įsigijimo išlaidos	100 000		A.2. Statyba			A.3. Rekonstravimas			A.4. Kapitalinis remontas			A.5. Projektavimo paslaugos	20 000		A.6. Techninės priežiūros paslaugos			A.7. Kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos ir išlaidos			B. Kitos paslaugos ir išlaidos	10 000		C. Likutinės vertės pinigų srautas			Iš viso (A + B)			<p>Suminė reikšmė eilučių „A.1 Žaliavų, medžiagų, sudedamųjų dalių, sunaudotų kuriant ilgalaikį turtą, įsigijimo išlaidos“ - „A.7 Kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos ir išlaidos“</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Institucijos didžioji knyga (patirtoms išlaidoms) ▶ Tiekėjų apklausos (planuojamoms patirti išlaidoms) ▶ Statybos projektų sąmatos
Investicijų išlaidos	Investicijų išlaidos, EUR	Investicijų pasikartojimo periodas (metais)																																								
Investicijų suma	130 000	50																																								
A. Turto įsigijimo ir kūrimo išlaidos	120 000																																									
A.1. Žaliavų, medžiagų, sudedamųjų dalių ir detalių, sunaudotų kuriant ilgalaikį turtą, įsigijimo išlaidos	100 000																																									
A.2. Statyba																																										
A.3. Rekonstravimas																																										
A.4. Kapitalinis remontas																																										
A.5. Projektavimo paslaugos	20 000																																									
A.6. Techninės priežiūros paslaugos																																										
A.7. Kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos ir išlaidos																																										
B. Kitos paslaugos ir išlaidos	10 000																																									
C. Likutinės vertės pinigų srautas																																										
Iš viso (A + B)																																										
A.1 Žaliavų, medžiagų, sudedamųjų dalių, sunaudotų kuriant ilgalaikį turtą, įsigijimo išlaidos	Įvedama rankiniu būdu	<p>▶ jei pasirinkto pastato elemento/konstrukcijos/tipo/dalies/prietaiso vertės negalima išskaidyti į eilutes „A.1 Žaliavų, medžiagų, sudedamųjų dalių, sunaudotų kuriant ilgalaikį turtą, įsigijimo išlaidos“ - „A.7 Kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos ir išlaidos“, tuomet pastato elemento ar jo konstrukcijos/tipo/dalies/prietaiso pradinė investicijų vertė įrašoma į eilutę „A. Turto įsigijimo ir kūrimo išlaidos“:</p> <table border="1"> <caption>Pastato elemento išlaidų įvestis</caption> <thead> <tr> <th>Investicijų išlaidos</th> <th>Investicijų išlaidos, EUR</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Investicijų suma</td> <td>20 000</td> </tr> <tr> <td>A. Turto įsigijimo ir kūrimo išlaidos</td> <td>20 000</td> </tr> <tr> <td>A.1. Žaliavų, medžiagų, sudedamųjų dalių ir detalių, sunaudotų kuriant ilgalaikį turtą, įsigijimo išlaidos</td> <td></td> </tr> <tr> <td>A.2. Statyba</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Investicijų išlaidos	Investicijų išlaidos, EUR	Investicijų suma	20 000	A. Turto įsigijimo ir kūrimo išlaidos	20 000	A.1. Žaliavų, medžiagų, sudedamųjų dalių ir detalių, sunaudotų kuriant ilgalaikį turtą, įsigijimo išlaidos		A.2. Statyba		<ul style="list-style-type: none"> ▶ Institucijos didžioji knyga (patirtoms išlaidoms) ▶ Tiekėjų apklausos (planuojamoms patirti išlaidoms) ▶ Statybos projektų sąmatos 																													
Investicijų išlaidos	Investicijų išlaidos, EUR																																									
Investicijų suma	20 000																																									
A. Turto įsigijimo ir kūrimo išlaidos	20 000																																									
A.1. Žaliavų, medžiagų, sudedamųjų dalių ir detalių, sunaudotų kuriant ilgalaikį turtą, įsigijimo išlaidos																																										
A.2. Statyba																																										
A.2 Statyba																																										
A.3 Rekonstravimas																																										
A.4 Kapitalinis remontas																																										
A.5 Projektavimo paslaugos																																										
		<p>▶ jei pasirinktas pastato elementas nėra skaidomas į smulkesnes sudedamąsias dalis (konstrukcija/tipas/dalis/prietaisas), informaciją reikėtų pildyti tokiu būdu:</p> <p>Įrašoma viso pastato atkūrimo sąnaudų (statybos) vertė „Bendrieji įvesties duomenys“ lape.</p>																																								

² Svarbu: Jeigu investicijų išlaidos negali būti priskiriamos konkrečiam elementui, jos turi būti suvedamos su visu pastatu susijusių išlaidų lentelėje (žr. skyriuje „Informacijos apie su visu pastatu susijusias investicijų išlaidas pateikimas“).

Duomenų įvesties tipas/laukas	Pildymo būdas	Duomens paaiškinimas (apibūdinimas)	Duomens šaltinis																																																
A.6 Techninės priežiūros paslaugos A.7 Kitos su investicijomis į ilgalaikį turta susijusios paslaugos ir išlaidos		<table border="1" data-bbox="539 304 1177 394"> <tr> <td>Įvedimo / eksploatacija data (YYYY-MM-DD)</td> <td>2010-01-18</td> </tr> <tr> <td>Atkūrimo sąnaudos (statybos vertė)</td> <td>1 500 000</td> </tr> <tr> <td>Taikoma reali finansinė diskonto norma</td> <td>4%</td> </tr> <tr> <td>Taikoma socialinė diskonto norma</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>Pastato tarnavimo laikotarpio pabaiga</td> <td>2010-01-18</td> </tr> </table> <p data-bbox="571 405 1217 551">Grįžus atgal į lapą „<i>Navigacija</i>“, pasirenkamas lapas „<i>Statybos vertės pasiskirstymas</i>“, iš kurio paimama pildomam pastato elementui apskaičiuota vertė, pavyzdžiui, jei yra pildomas pamatų elementas, lentelėje esančioje lape „<i>Statybos vertės pasiskirstymas</i>“ imama reikšmė, esanti eilutėje „<i>Pamatai</i>“.</p> <table border="1" data-bbox="571 577 1150 674"> <thead> <tr> <th>Eil. Nr.</th> <th>Pastato elementas</th> <th>Gyvenamieji pastatai</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>Pamatai</td> <td>64 050</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>Perdangos</td> <td>100 650</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>Sienos</td> <td>237 900</td> </tr> </tbody> </table> <p data-bbox="571 701 1217 813">Grįžus į pildomo pastato elemento darbalapį, apskaičiuota reikšmė turi būti įvesta lentelėje „Pastato elemento išlaidų įvestis. Investicijų išlaidos“ į išlaidų eilutę „A. Turto įsigijimo ir kūrimo išlaidos“.</p> <table border="1" data-bbox="512 837 1203 1144"> <thead> <tr> <th>Investicijų išlaidos</th> <th>Investicijų išlaidos, EUR</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Investicijų suma</td> <td>64 050</td> </tr> <tr> <td>A. Turto įsigijimo ir kūrimo išlaidos</td> <td>64 050</td> </tr> <tr> <td>A.1. Žaliavų, medžiagų, sudedamųjų dalių ir detalių, sunaudotų kuriant ilgalaikį turta, įsigijimo išlaidos</td> <td></td> </tr> <tr> <td>A.2. Statyba</td> <td></td> </tr> <tr> <td>A.3. Rekonstravimas</td> <td></td> </tr> <tr> <td>A.4. Kapitalinis remontas</td> <td></td> </tr> <tr> <td>A.5. Projektavimo paslaugos</td> <td></td> </tr> <tr> <td>A.6. Techninės priežiūros paslaugos</td> <td></td> </tr> <tr> <td>A.7. Kitos su investicijomis į ilgalaikį turta susijusios paslaugos ir išlaidos</td> <td></td> </tr> <tr> <td>B. Kitos paslaugos ir išlaidos</td> <td></td> </tr> <tr> <td>C. Likutinės vertės pinigų srautas</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Iš viso (A + B)</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p data-bbox="496 1171 1217 1496">Svarbu: Skaičiuoklė suprogramuota taip, kad atsižvelgiant į turto naudingąjį tarnavimo laikotarpį, suplanuoja ir automatiškai užpildo reinvesticijas, atitinkamai apskaičiuoja likutinę vertę. Dėl šios priežasties, jeigu pastato elemento dalis yra pilnai nusidėvėjusi, tačiau investicijų neplanuojame ir domina tik informacija apie naudingąjį tarnavimo laikotarpį, buvusių investicijų Naudotojas skaičiuoklėje nenurodo. Išimtis taikoma, jeigu Naudotojas pildo skaičiuoklę norėdamas įvertinti koku periodiškumu turėjo būti atnaujinama pastato elemento dalis praeityje pagal nurodytas palaikymo išlaidas, t.y. domina perskaičiuotas naudingasis tarnavimo laikotarpis (taikoma tik tais atvejais, jeigu rinkoje yra informacijos apie eksploataavimo apimtis).</p> <p data-bbox="496 1518 1217 1753">Jeigu planuojama atnaujinti tik dalį pastato elemento, pildomos dvi investicijų išlaidų lentelės (atitinkamai nurodomas investavimo tikslas, žr. daugiau 5 lentelė) ir investicijos nurodomos proporcingai: neatnaujinama investicijų dalis ir kitoje lentelėje planuojama atnaujinti investicijų dalis (žr. daugiau Naujai kuriamiems elementams). Tokiu būdu išvengiama investicijų dubliavimo, kuomet elemento dalims Naudotojas pats savarankiškai užpildo planuojamas investicijas ir skaičiuoklė automatiškai užpildo investicijas pagal naudingąjį tarnavimo laikotarpį.</p> <p data-bbox="496 1776 842 1805"><u>Naujai kuriamiems elementams:</u></p> <ul data-bbox="571 1816 1217 1989" style="list-style-type: none"> ▶ jei pasirinktas pastato elementas ar konstrukcija/tipas/dalis/prietaisas yra įsigijamas naujai ir išlaidas galima išskaidyti detalai, reikia užpildyti eilutes „A.1 Žaliavų, medžiagų, sudedamųjų dalių, sunaudotų kuriant ilgalaikį turta, įsigijimo išlaidos“ - „A.7 Kitos su investicijomis į ilgalaikį turta susijusios paslaugos ir išlaidos“: 	Įvedimo / eksploatacija data (YYYY-MM-DD)	2010-01-18	Atkūrimo sąnaudos (statybos vertė)	1 500 000	Taikoma reali finansinė diskonto norma	4%	Taikoma socialinė diskonto norma	5%	Pastato tarnavimo laikotarpio pabaiga	2010-01-18	Eil. Nr.	Pastato elementas	Gyvenamieji pastatai	1	Pamatai	64 050	2	Perdangos	100 650	3	Sienos	237 900	Investicijų išlaidos	Investicijų išlaidos, EUR	Investicijų suma	64 050	A. Turto įsigijimo ir kūrimo išlaidos	64 050	A.1. Žaliavų, medžiagų, sudedamųjų dalių ir detalių, sunaudotų kuriant ilgalaikį turta, įsigijimo išlaidos		A.2. Statyba		A.3. Rekonstravimas		A.4. Kapitalinis remontas		A.5. Projektavimo paslaugos		A.6. Techninės priežiūros paslaugos		A.7. Kitos su investicijomis į ilgalaikį turta susijusios paslaugos ir išlaidos		B. Kitos paslaugos ir išlaidos		C. Likutinės vertės pinigų srautas		Iš viso (A + B)		
Įvedimo / eksploatacija data (YYYY-MM-DD)	2010-01-18																																																		
Atkūrimo sąnaudos (statybos vertė)	1 500 000																																																		
Taikoma reali finansinė diskonto norma	4%																																																		
Taikoma socialinė diskonto norma	5%																																																		
Pastato tarnavimo laikotarpio pabaiga	2010-01-18																																																		
Eil. Nr.	Pastato elementas	Gyvenamieji pastatai																																																	
1	Pamatai	64 050																																																	
2	Perdangos	100 650																																																	
3	Sienos	237 900																																																	
Investicijų išlaidos	Investicijų išlaidos, EUR																																																		
Investicijų suma	64 050																																																		
A. Turto įsigijimo ir kūrimo išlaidos	64 050																																																		
A.1. Žaliavų, medžiagų, sudedamųjų dalių ir detalių, sunaudotų kuriant ilgalaikį turta, įsigijimo išlaidos																																																			
A.2. Statyba																																																			
A.3. Rekonstravimas																																																			
A.4. Kapitalinis remontas																																																			
A.5. Projektavimo paslaugos																																																			
A.6. Techninės priežiūros paslaugos																																																			
A.7. Kitos su investicijomis į ilgalaikį turta susijusios paslaugos ir išlaidos																																																			
B. Kitos paslaugos ir išlaidos																																																			
C. Likutinės vertės pinigų srautas																																																			
Iš viso (A + B)																																																			

Duomenų įvesties tipas/laukas	Pildymo būdas	Duomens paaiškinimas (apibūdinimas)	Duomens šaltinis																																																	
		<p>Pastato elemento išlaidų įvestis</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Investicijų išlaidos</th> <th>Investicijų išlaidos, EUR</th> <th>Investicijų pasikartojimo periodas (metais)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Investicijų suma</td> <td>130 000</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>A. Turto įsigijimo ir kūrimo išlaidos</td> <td>120 000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>A.1. Žaliavų, medžiagų, sudedamųjų dalių ir detalių, sunaudotų kuriant ilgalaikį turtą, įsigijimo išlaidos</td> <td>100 000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>A.2. Statyba</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>A.3. Rekonstravimas</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>A.4. Kapitalinis remontas</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>A.5. Projektavimo paslaugos</td> <td>20 000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>A.6. Techninės priežiūros paslaugos</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>A.7. Kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos ir išlaidos</td> <td>10 000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>B. Kitos paslaugos ir išlaidos</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>C. Likutinės vertės pinigų srautas</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Iš viso (A + B)</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>► jei pasirinkto pastato elemento/konstrukcijos/tipo/dalies/prietaiso investicijų vertės negalima išskaidyti į eilutes „A.1 Žaliavų, medžiagų, sudedamųjų dalių, sunaudotų kuriant ilgalaikį turtą, įsigijimo išlaidos“ - „A.7 Kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos ir išlaidos“, tuomet pastato elemento ar jo konstrukcijos/tipo/dalies/prietaiso pradinį investicijų vertę įrašoma į eilutę „A. Turto įsigijimo ir kūrimo išlaidos“:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Investicijų išlaidos</th> <th>Investicijų išlaidos, EUR</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Investicijų suma</td> <td>20 000</td> </tr> <tr> <td>A. Turto įsigijimo ir kūrimo išlaidos</td> <td>20 000</td> </tr> <tr> <td>A.1. Žaliavų, medžiagų, sudedamųjų dalių ir detalių, sunaudotų kuriant ilgalaikį turtą, įsigijimo išlaidos</td> <td></td> </tr> <tr> <td>A.2. Statyba</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Investicijų išlaidos	Investicijų išlaidos, EUR	Investicijų pasikartojimo periodas (metais)	Investicijų suma	130 000	50	A. Turto įsigijimo ir kūrimo išlaidos	120 000		A.1. Žaliavų, medžiagų, sudedamųjų dalių ir detalių, sunaudotų kuriant ilgalaikį turtą, įsigijimo išlaidos	100 000		A.2. Statyba			A.3. Rekonstravimas			A.4. Kapitalinis remontas			A.5. Projektavimo paslaugos	20 000		A.6. Techninės priežiūros paslaugos			A.7. Kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos ir išlaidos	10 000		B. Kitos paslaugos ir išlaidos			C. Likutinės vertės pinigų srautas			Iš viso (A + B)			Investicijų išlaidos	Investicijų išlaidos, EUR	Investicijų suma	20 000	A. Turto įsigijimo ir kūrimo išlaidos	20 000	A.1. Žaliavų, medžiagų, sudedamųjų dalių ir detalių, sunaudotų kuriant ilgalaikį turtą, įsigijimo išlaidos		A.2. Statyba		
Investicijų išlaidos	Investicijų išlaidos, EUR	Investicijų pasikartojimo periodas (metais)																																																		
Investicijų suma	130 000	50																																																		
A. Turto įsigijimo ir kūrimo išlaidos	120 000																																																			
A.1. Žaliavų, medžiagų, sudedamųjų dalių ir detalių, sunaudotų kuriant ilgalaikį turtą, įsigijimo išlaidos	100 000																																																			
A.2. Statyba																																																				
A.3. Rekonstravimas																																																				
A.4. Kapitalinis remontas																																																				
A.5. Projektavimo paslaugos	20 000																																																			
A.6. Techninės priežiūros paslaugos																																																				
A.7. Kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos ir išlaidos	10 000																																																			
B. Kitos paslaugos ir išlaidos																																																				
C. Likutinės vertės pinigų srautas																																																				
Iš viso (A + B)																																																				
Investicijų išlaidos	Investicijų išlaidos, EUR																																																			
Investicijų suma	20 000																																																			
A. Turto įsigijimo ir kūrimo išlaidos	20 000																																																			
A.1. Žaliavų, medžiagų, sudedamųjų dalių ir detalių, sunaudotų kuriant ilgalaikį turtą, įsigijimo išlaidos																																																				
A.2. Statyba																																																				
B. Kitos paslaugos ir išlaidos	Įvedama rankiniu būdu	<p>Eilutėje „Kitos paslaugos ir išlaidos“ įvedamos planuojamos išlaidos, kurios nepatenka nė po viena iš aukščiau apibrėžtų paslaugų ir išlaidų kategorijų.</p> <table border="1"> <tbody> <tr> <td>A.7. Kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos ir išlaidos</td> <td></td> </tr> <tr> <td>B. Kitos paslaugos ir išlaidos</td> <td>10 000</td> </tr> <tr> <td>C. Likutinės vertės pinigų srautas</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Iš viso (A + B)</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	A.7. Kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos ir išlaidos		B. Kitos paslaugos ir išlaidos	10 000	C. Likutinės vertės pinigų srautas		Iš viso (A + B)		<ul style="list-style-type: none"> ► Institucijos didžioji knyga (patirtoms išlaidoms) ► Tiekėjų apklausos (planuojamoms patirti išlaidoms) ► Statybos projektų sąmatos 																																									
A.7. Kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos ir išlaidos																																																				
B. Kitos paslaugos ir išlaidos	10 000																																																			
C. Likutinės vertės pinigų srautas																																																				
Iš viso (A + B)																																																				

Informacijos apie su pastato elementu dalimi susijusias eksploatacijos ir veiklos išlaidas pateikimas³

Su pastato elemento konstrukcija/tipu/dalimi/prietaisu susijusios eksploataavimo ir veiklos išlaidos yra pateikiamos lapuose „I. Pamatai“ – „25. Lietaus surinkimo sistema“ esančiose lentelėse „Pastato elemento išlaidų įvestis. Eksploataavimo ir veiklos“, kuriose yra įvedama/pateikiama toliau lentelėje aprašyta informacija.

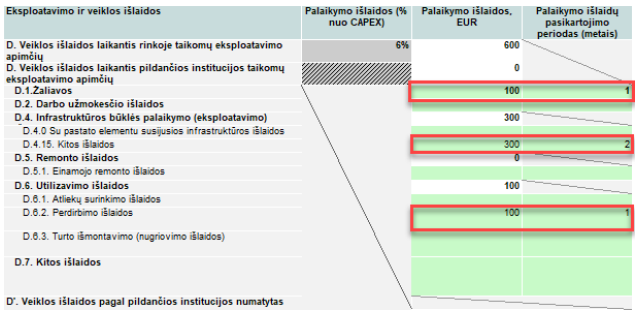
LENTELĖ 9. EKSPLOATAVIMO IR VEIKLOS IŠLAIDŲ APIE PASTATO ELEMENTŲ SUDEDAMĄSIAS DALIS PILDYMAS

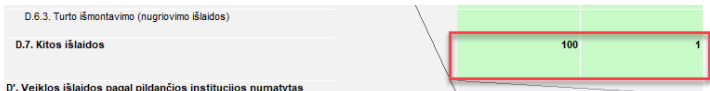
Duomenų įvesties tipas / laukas	Pildymo būdas	Duomens paaiškinimas (apibūdinimas)	Duomens šaltinis
D. Veiklos išlaidos laikantis rinkoje taikomų eksploataavimo apimčių (% nuo CAPEX)	Nustatoma automatiškai	Jeigu nagrinėjamo pastato elemento ar jo konstrukcijos/tipo/dalies/prietaiso priežiūra bus vykdoma laikantis rinkoje taikomų eksploataavimo apimčių ir Naudotojas sutinka su pateikiama informacija, skiltyje D. Veiklos išlaidos laikantis pildančios institucijos taikomų eksploataavimo apimčių Naudotojas tiesiog perrašo pateiktą skaitinę išraišką %. Toliau „Pastato elemento išlaidų įvestis. Eksploataavimo ir veiklos“ pildyti nereikia, kadangi veiklos išlaidos bus apskaičiuotos automatiškai kaip procentinė pradinį investicijų dalis, atitinkanti GCS skaičiuoklėje naudojamus eksploataavimo standartus.	Tiekėjų apklausos (daugiau, poskyryje „Pastato eksploataavimo ir veiklos sąnaudų reikšmių, atitinkančių eksploataavimo standartus, atnaujinimas“)

³ Svarbu: Jeigu eksploataavimo ir veiklos išlaidos negali būti priskiriamos konkrečiam elementui, jos turi būti suvedamos su visu pastatu susijusių išlaidų lentelėje. Žiūrėti daugiau skyriuje „Informacijos apie su visu pastatu susijusias eksploataavimo ir veiklos išlaidas pateikimas“

Duomenų įvesties tipas / laukas	Pildymo būdas	Duomens paaiškinimas (apibūdinimas)	Duomens šaltinis																																																																																					
		<table border="1" data-bbox="507 309 1225 546"> <thead> <tr> <th>Eksplotavimo ir veiklos išlaidos</th> <th>Palaikymo išlaidos (% nuo CAPEX)</th> <th>Palaikymo išlaidos, EUR</th> <th>Palaikymo išlaidų pasikartojimo periodas (metais)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>D. Veiklos išlaidos laikantis rinkoje taikomų eksploataavimo apimčių</td> <td>10%</td> <td>0</td> <td></td> </tr> <tr> <td>D. Veiklos išlaidos laikantis pildančios institucijos taikomų eksploataavimo apimčių</td> <td>10%</td> <td>0</td> <td></td> </tr> <tr> <td>D.1. Žaliavos</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>D.2. Darbo užmokesčio išlaidos</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>D.4. Infrastruktūros būklės palaikymo (eksploatavimo) išlaidos</td> <td></td> <td>0</td> <td></td> </tr> <tr> <td>D.4.0 Su pastato elementu susijusios infrastruktūros</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>D.4.15. Kitos išlaidos</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>D.5. Remonto išlaidos</td> <td></td> <td>0</td> <td></td> </tr> <tr> <td>D.5.1. Einamojo remonto išlaidos</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p data-bbox="507 568 1225 689">Pažymėtina, kad informacija apie rinkoje taikomas eksploataavimo apimtis (% nuo CAPEX) nėra prieinama daugeliui pastato elementų, todėl dažnu atveju informacija nebus pateikiama skaičiuoklėje ir Naudotojas turės užpildyti informaciją savarankiškai dviem būdais:</p> <ul data-bbox="555 712 1225 967" style="list-style-type: none"> ▶ Kaip metines veiklos išlaidas apibrėžiant procentinę dalį nuo pradinės pastato elemento/konstrukcijos/tipo/dalies/prietaiso investicijų vertės arba ▶ Suvedant veiklos išlaidas atskirose eilutėse pagal jų paskirtį „D.1. Žaliavos“ – „D.7. Kitos išlaidos“ ir nurodant išlaidų pasikartojimo periodą stulpelyje „Palaikymo išlaidų pasikartojimo periodas (metais)“ (kas kelerius metus bus patiriamos numatytos apimties išlaidos). <table border="1" data-bbox="507 990 1225 1460"> <thead> <tr> <th>Eksplotavimo ir veiklos išlaidos</th> <th>Palaikymo išlaidos (% nuo CAPEX)</th> <th>Palaikymo išlaidos, EUR</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>D. Veiklos išlaidos laikantis rinkoje taikomų eksploataavimo apimčių</td> <td></td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>D. Veiklos išlaidos laikantis pildančios institucijos taikomų eksploataavimo apimčių</td> <td></td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>D.1. Žaliavos</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>D.2. Darbo užmokesčio išlaidos</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>D.4. Infrastruktūros būklės palaikymo (eksploatavimo) išlaidos</td> <td></td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>D.4.0 Su pastato elementu susijusios infrastruktūros išlaidos</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>D.4.15. Kitos išlaidos</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>D.5. Remonto išlaidos</td> <td></td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>D.5.1. Einamojo remonto išlaidos</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>D.6. Utilizavimo išlaidos</td> <td></td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>D.6.1. Atliekų surinkimo išlaidos</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>D.6.2. Perdavimo išlaidos</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>D.6.3. Turto išmontavimo (nugriovimo) išlaidos</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>D.7. Kitos išlaidos</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Eksplotavimo ir veiklos išlaidos	Palaikymo išlaidos (% nuo CAPEX)	Palaikymo išlaidos, EUR	Palaikymo išlaidų pasikartojimo periodas (metais)	D. Veiklos išlaidos laikantis rinkoje taikomų eksploataavimo apimčių	10%	0		D. Veiklos išlaidos laikantis pildančios institucijos taikomų eksploataavimo apimčių	10%	0		D.1. Žaliavos				D.2. Darbo užmokesčio išlaidos				D.4. Infrastruktūros būklės palaikymo (eksploatavimo) išlaidos		0		D.4.0 Su pastato elementu susijusios infrastruktūros				D.4.15. Kitos išlaidos				D.5. Remonto išlaidos		0		D.5.1. Einamojo remonto išlaidos				Eksplotavimo ir veiklos išlaidos	Palaikymo išlaidos (% nuo CAPEX)	Palaikymo išlaidos, EUR	D. Veiklos išlaidos laikantis rinkoje taikomų eksploataavimo apimčių		0	D. Veiklos išlaidos laikantis pildančios institucijos taikomų eksploataavimo apimčių		0	D.1. Žaliavos			D.2. Darbo užmokesčio išlaidos			D.4. Infrastruktūros būklės palaikymo (eksploatavimo) išlaidos		0	D.4.0 Su pastato elementu susijusios infrastruktūros išlaidos			D.4.15. Kitos išlaidos			D.5. Remonto išlaidos		0	D.5.1. Einamojo remonto išlaidos			D.6. Utilizavimo išlaidos		0	D.6.1. Atliekų surinkimo išlaidos			D.6.2. Perdavimo išlaidos			D.6.3. Turto išmontavimo (nugriovimo) išlaidos			D.7. Kitos išlaidos			
Eksplotavimo ir veiklos išlaidos	Palaikymo išlaidos (% nuo CAPEX)	Palaikymo išlaidos, EUR	Palaikymo išlaidų pasikartojimo periodas (metais)																																																																																					
D. Veiklos išlaidos laikantis rinkoje taikomų eksploataavimo apimčių	10%	0																																																																																						
D. Veiklos išlaidos laikantis pildančios institucijos taikomų eksploataavimo apimčių	10%	0																																																																																						
D.1. Žaliavos																																																																																								
D.2. Darbo užmokesčio išlaidos																																																																																								
D.4. Infrastruktūros būklės palaikymo (eksploatavimo) išlaidos		0																																																																																						
D.4.0 Su pastato elementu susijusios infrastruktūros																																																																																								
D.4.15. Kitos išlaidos																																																																																								
D.5. Remonto išlaidos		0																																																																																						
D.5.1. Einamojo remonto išlaidos																																																																																								
Eksplotavimo ir veiklos išlaidos	Palaikymo išlaidos (% nuo CAPEX)	Palaikymo išlaidos, EUR																																																																																						
D. Veiklos išlaidos laikantis rinkoje taikomų eksploataavimo apimčių		0																																																																																						
D. Veiklos išlaidos laikantis pildančios institucijos taikomų eksploataavimo apimčių		0																																																																																						
D.1. Žaliavos																																																																																								
D.2. Darbo užmokesčio išlaidos																																																																																								
D.4. Infrastruktūros būklės palaikymo (eksploatavimo) išlaidos		0																																																																																						
D.4.0 Su pastato elementu susijusios infrastruktūros išlaidos																																																																																								
D.4.15. Kitos išlaidos																																																																																								
D.5. Remonto išlaidos		0																																																																																						
D.5.1. Einamojo remonto išlaidos																																																																																								
D.6. Utilizavimo išlaidos		0																																																																																						
D.6.1. Atliekų surinkimo išlaidos																																																																																								
D.6.2. Perdavimo išlaidos																																																																																								
D.6.3. Turto išmontavimo (nugriovimo) išlaidos																																																																																								
D.7. Kitos išlaidos																																																																																								
D. Veiklos išlaidos laikantis pildančios institucijos taikomų eksploataavimo apimčių	Įvedama rankiniu būdu	Jeigu nagrinėjamo pastato elemento ar jo konstrukcijos/tipo/dalies/prietaiso priežiūra bus vykdoma laikantis pildančios Institucijos taikomų eksploataavimo apimčių, lentelę Naudotojas gali užpildyti metines veiklos išlaidas apibrėžiant kaip procentinę dalį nuo pradinės pastato elemento/konstrukcijos/tipo/dalies/prietaiso investicijų vertės, rodiklį įvedant į eilutę „Veiklos išlaidos laikantis pildančios institucijos taikomų eksploataavimo apimčių“.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Institucijos didžioji knyga (patirtoms išlaidoms) ▶ Tiekėjų apklausos (planuojamoms patirti išlaidoms) ▶ Institucijos apskaitos sistemose sukaupti istoriniai duomenys (planuojamoms patirti išlaidoms) 																																																																																					

Arba

Duomenų įvesties tipas / laukas	Pildymo būdas	Duomens paaiškinimas (apibūdinimas)	Duomens šaltinis
		<p>Įvedus pildančios institucijos taikomų eksploataavimo apimčių procentinę dalį, toliau išlaidų eilučių „D.1. Žaliavos“ – „D.7. Kitos išlaidos“ pildyti nereikia.</p> <p><i>Svarbu:</i> pasirinkus investavimo tikslą „Pastato elemento įsigijimas naujai“ arba „Pastato elemento funkinių savybių pagerinimas“ planuojamos patirti eksploataavimo ir veiklos išlaidos turi būti suvedamos remiantis tiekėjų pateikta informacija arba, jei yra sukaupta pakankamai reikalingo detalumo informacijos Institucijos apskaitos sistemose, istoriniais duomenimis.</p>	
D.1. Žaliavos	Įvedama rankiniu būdu	<p>Jeigu nagrinėjamo pastato elemento ar jo konstrukcijos/tipo/dalies/prietaiso priežiūra bus vykdoma laikantis pildančios Institucijos taikomų eksploataavimo apimčių ir procentinės dalies nuo pastato/konstrukcijos/tipo/dalies/prietaiso investicijų vertės negalima nustatyta, lentelę Naudotojas pildo veiklos išlaidų apimtis, suveddamas atskirose eilutėse pagal jų paskirtį „D.1. Žaliavos“ – „D.7. Kitos išlaidos“ ir nuroydamas išlaidų pasikartojimo periodą stulpelyje „Palaikymo išlaidų pasikartojimo periodas (metais)“ (kas kelerius metus bus patiriamos numatytos apimties išlaidos).</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Institucijos didžioji knyga (patirtoms išlaidoms) ▶ Tiekėjų apklausos (planuojamoms patirti išlaidoms) ▶ Institucijos apskaitos sistemose sukaupti istoriniai duomenys (planuojamoms patirti išlaidoms)
D.2. Darbo užmokesčio išlaidos	Įvedama rankiniu būdu	<p><i>Svarbu:</i> pasirinkus investavimo tikslą „Pastato elemento įsigijimas naujai“ arba „Pastato elemento funkinių savybių pagerinimas“ planuojamos patirti eksploataavimo ir veiklos išlaidos turi būti suvedamos, remiantis tiekėjų pateikta informacija arba, jei yra sukaupta pakankamai reikalingo detalumo informacijos Institucijos apskaitos sistemose, istoriniais duomenimis.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Institucijos didžioji knyga (patirtoms išlaidoms) ▶ Tiekėjų apklausos (planuojamoms patirti išlaidoms) ▶ Institucijos apskaitos sistemose sukaupti istoriniai duomenys (planuojamoms patirti išlaidoms)
D.4. Infrastruktūros būklės palaikymo (eksploataavimo) išlaidos:	Nustatoma automatiškai		Suminė reikšmė eilučių „D.4.0. Su pastato elementu susijusios infrastruktūros išlaidos“ - „D.4.15. Kitos išlaidos“
D.4.0. Su pastato elementu susijusios infrastruktūros išlaidos - D.4.15. Kitos išlaidos	Įvedama rankiniu būdu		<ul style="list-style-type: none"> ▶ Institucijos didžioji knyga (patirtoms išlaidoms) ▶ Tiekėjų apklausos (planuojamoms patirti išlaidoms) ▶ Institucijos apskaitos sistemose sukaupti istoriniai duomenys (planuojamoms patirti išlaidoms)

Duomenų įvesties tipas / laukas	Pildymo būdas	Duomens paaiškinimas (apibūdinimas)	Duomens šaltinis
D.5. Remonto išlaidos	Nustatoma automatiškai		Eilutės „D.5.1. Einamojo remonto išlaidos“ reikšmė
D.5.1 Einamojo remonto išlaidos	Įvedama rankiniu būdu		<ul style="list-style-type: none"> ▶ Institucijos didžioji knyga (patirtoms išlaidoms) ▶ Tiekėjų apklausos (planuojamoms patirti išlaidoms) ▶ Institucijos apskaitos sistemose sukaupti istoriniai duomenys (planuojamoms patirti išlaidoms)
D.6. Utilizavimo išlaidos:	Nustatoma automatiškai		Suminė reikšmė eilučių „D.6.1. Atliekų surinkimo išlaidos“ - „D.6.3. Turto išmontavimo (nugriovimo išlaidos)“
D.6.1. Atliekų surinkimo išlaidos D.6.2. Perdirbimo išlaidos D.6.3. Turto išmontavimo (nugriovimo išlaidos)	Įvedama rankiniu būdu		<ul style="list-style-type: none"> ▶ Institucijos didžioji knyga (patirtoms išlaidoms) ▶ Tiekėjų apklausos (planuojamoms patirti išlaidoms) ▶ Institucijos apskaitos sistemose sukaupti istoriniai duomenys (planuojamoms patirti išlaidoms)
D.7. Kitos išlaidos	Įvedama rankiniu būdu	Eilutėje „Kitos išlaidos“ įvedamos išlaidos, kurios nepatenka nė po viena iš aukščiau apibrėžtų išlaidų kategorijų bei išlaidų pasikartojimo periodas. D.7. Kitos išlaidos D. Veiklos išlaidos pagal pildančios institucijos numatytas Svarbu: pasirinkus investavimo tikslą „Pastato elemento įsigijimas naujai“ arba „Pastato elemento funkcinų savybių pagerinimas“ planuojamos patirti eksploataavimo ir veiklos išlaidos turi būti suvedamos, remiantis tiekėjų pateikta informacija arba, jei yra sukaupta pakankamai reikalingo detalumo informacijos Institucijos apskaitos sistemose, istoriniais duomenimis.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Institucijos didžioji knyga (patirtoms išlaidoms) ▶ Tiekėjų apklausos (planuojamoms patirti išlaidoms) ▶ Institucijos apskaitos sistemose sukaupti istoriniai duomenys (planuojamoms patirti išlaidoms)

Apibendrinamoji informacija

Apibendrinamoji informacija, apimanti visas su pastato elementu susijusias investicijų bei eksploataavimo ir veiklos išlaidas yra pateikiama lapų „I. Pamatai“ – „25. Lietaus surinkimo sistema“ lentelėse „Pastato elemento išlaidų apibendrinimas“. Šią informaciją sudaro:

- ▶ apibendrinamoji investicijų išlaidų informacija, kurioje yra pateikiami sustambinti duomenys apie numatomas investicijas į tam tikrą pastato elementą (investicijų į atskiras pastato elemento konstrukcijas/tipus/dalis/prietaisus suma);
- ▶ apibendrinamoji eksploatacijos ir veiklos išlaidų informacija, kurioje yra pateikiami sustambinti duomenys apie numatomas tam tikro pastato elemento eksploatacijos ir veiklos išlaidas (atskirų konstrukcijų/tipų/dalių/prietaisų eksploatacijos ir veiklos išlaidų suma).

Informacijos apie su visu pastatu susijusias išlaidas pateikimas

Užpildžius visą reikiamą informaciją, susijusią su atskirais pastato elementais, pereinama prie lapo „Bendrosios pastato išlaidos“ pildymo. Jame turi būti įvesta informacija apie:

- ▶ investicijų išlaidas;
- ▶ eksploataavimo ir veiklos išlaidas;
- ▶ investicijų/palaikymo išlaidų pasikartojimo periodą;
- ▶ išorines (socialines-ekonomines) išlaidas.

Svarbu pažymėti, kad šiame lape turėtų būti nagrinėjamos ir pateikiamos **tik tos** investicijų bei eksploataavimo ir veiklos išlaidos, kurios susijusios su viso pastato sukūrimu/palaikymu, ir **negali būti atskirtos ir priskirtos** atskiriems pastato elementams.

Informacijos apie su visu pastatu susijusias investicijų išlaidas pateikimas

Su visu pastatu susijusių investicijų išlaidų lentelė yra pateikiama lape „Bendrosios pastato išlaidos“. Lentelėje prašoma užpildyti žalsva spalva pažymėtus laukelius, suvedant investicijų išlaidų apimtis atskirose eilutėse pagal jų paskirtį. Investicijų išlaidų pasikartojimo periodas (kas kelerius metus bus atliekamos numatytos apimties investicijos) įrašomas automatiškai iš apskaičiuoto viso pastato naudingo tarnavimo trukmės laikotarpio. Investicijų išlaidos apima visas su ilgalaikiu materialiuoju turtu tiesiogiai bei netiesiogiai susijusias išlaidas iki turto naudojimo pradžios:

- ▶ turto įsigijimo ir kūrimo išlaidas;
 - ▶ žaliavų, medžiagų, sudedamųjų dalių ir dalelių, sunaudotų kuriant ilgalaikį turtą, įsigijimo išlaidas;
 - ▶ statybos išlaidas;
 - ▶ rekonstravimo išlaidas;
 - ▶ kapitalinio remonto išlaidas;
 - ▶ projektavimo paslaugų išlaidas;
 - ▶ techninės priežiūros paslaugų išlaidas;
 - ▶ kitas, su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusias, išlaidas.

Toliau yra pateikiama ištrauka iš lapo „Bendrosios pastato išlaidos“.

Bendrosios pastato elementų išlaidų duomenų įvestys			
Investicijų išlaidos	Iš viso, EUR	Investicijų išlaidos, EUR	Investicijų pasikartojimo periodas (metais)
A. Turto įsigijimo ir kūrimo išlaidos	9 900	900	0
A.1. Žaliavų, medžiagų, sudedamųjų dalių ir detalių, sunaudotų kuriant ilgalaikį turtą, įsigijimo išlaidos	3 300	300	
A.2. Statyba	0		
A.3. Rekonstravimas	1 100	100	
A.4. Kapitalinis remontas	0		
A.5. Projektavimo paslaugos	5 500	500	
A.6. Techninės priežiūros paslaugos	0		
A.7. Kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos ir išlaidos	0		
B. Kitos paslaugos ir išlaidos	0		
Iš viso (A + B)	9 900		

PAVEIKSLAS 9. SU VISU PASTATU SUSIJUSIOS INVESTICIJŲ IŠLAIDOS

Užpildžius viršuje pateiktas išlaidų eilutes, jose pateikta ir apskaičiuota informacija toliau yra naudojama GCS skaičiuoklės apibendrinimo lapuose „Elementų išlaidų apibendrinimas“ ir „Pastato išlaidų apibendrinimas“.

Informacijos apie su visu pastatu susijusias eksploataavimo ir veiklos išlaidas pateikimas

Su visu pastatu susijusių eksploataavimo ir veiklos išlaidų lentelė yra pateikiama lape „*Bendrosios pastato išlaidos*“. Lentelėje prašoma užpildyti žalsva spalva pažymėtus laukelius, suvedant veiklos išlaidų apimtis atskirose eilutėse pagal jų paskirtį „D.1. Žaliavos – „D.7. Kitos išlaidos“, „E. Gautų paskolų palūkanos“, „F. Mokesčiai“, ir nurodant išlaidų pasikartojimo periodą (kas kelis metus bus patiriamos numatytos apimtys išlaidos). Šios išlaidos turėtų būti pagrįstos ir paimtos iš Institucijos didžiosios knygos (patirtoms išlaidoms), tiekėjų apklausų (planuojamoms patirti išlaidoms) ar statybos projektų sąmatų. Eksploataavimo išlaidos apima:

- ▶ žaliavų įsigijimo išlaidas;
- ▶ darbo užmokesčio išlaidas⁴;
- ▶ komunalinių paslaugų išlaidas:
 - ▶ vandens išlaidos;
 - ▶ elektros energijos išlaidos;
 - ▶ šildymo (išskyrus elektrą) išlaidos;
 - ▶ kitos komunalinės išlaidos;
- ▶ infrastruktūros būklės palaikymo (eksploataavimo) išlaidas:
 - ▶ vėdinimo sistemų įrenginių eksploatacijos išlaidos;
 - ▶ šilumos sistemų tinklų palaikymo (eksploataavimo) išlaidos;
 - ▶ oro kondicionavimo ir šaldymo įrenginių eksploatacijos išlaidos;
 - ▶ vandentiekio ir nuotekų tinklų įrenginių eksploatacijos išlaidos;
 - ▶ lietaus surinkimo ir drenažo sistemos eksploatacijos išlaidos;
 - ▶ elektros tinklų įrenginių eksploatacijos išlaidos;
 - ▶ dujotiekio sistemos įrenginių eksploatacijos išlaidos;
 - ▶ gaisro gesinimo ir perspėjimo sistemų įrenginių eksploatacijos išlaidos;
 - ▶ apsaugos sistemos įrenginių eksploatacijos išlaidos;
 - ▶ telekomunikacijos sistemos įrenginių eksploatacijos išlaidos;
 - ▶ transportavimo sistemos įrenginių eksploatacijos išlaidos;
 - ▶ apsaugos išlaidos;
 - ▶ valymo išlaidos;
 - ▶ draudimo išlaidos;
 - ▶ kitos išlaidos;
- ▶ remonto išlaidas:
 - ▶ einamojo remonto išlaidos;
- ▶ utilizavimo išlaidas:
 - ▶ atliekų surinkimo išlaidos;
 - ▶ perdirbimo išlaidos;
 - ▶ turto išmontavimo (nugriovimo) išlaidos;
- ▶ gautų paskolų palūkanos;
- ▶ mokesčiai:
 - ▶ bendra importo/pirkimo PVM suma;
 - ▶ bendra pardavimo PVM suma;
 - ▶ bendra kitų mokėtinų netiesioginių mokesčių suma.

Pastaba: Išlaidų eilutės „E. Gautų paskolų palūkanos“ ir „F. Mokesčiai“ savo esme neatitinka eksploataavimo ir veiklos išlaidų apibrėžimo, tačiau, siekiant vienoje vietoje pateikti bendrųjų išlaidų duomenų įvedimo laukus, yra pateikiamos toje pačioje lentelėje, kaip ir įprastos eksploataavimo ir veiklos išlaidų eilutės. Toliau yra pateikiama papildoma ištrauka iš lapo „*Bendrosios pastato išlaidos*“.

⁴ apima darbo užmokesčio išlaidas, kurios susijusios su **visu** pastato eksploatacija. Vertinamos tik pildančios institucijos darbuotojų darbo užmokesčio išlaidos pagal vidutinį metinį etatų skaičių, vykdančių su pastato eksploataavimu susijusias veiklas. Paslaugų, perkamų iš išorės tiekėjų, kurių teikime nedalyvauja pildančios institucijos darbuotojai, išlaidos, nėra priskiriamos prie šios išlaidų eilutės. Jeigu darbo užmokesčio išlaidas galima priskirti konkreitiems elementams, darbo užmokesčio eilutė yra pildoma su pastato elemento dalimi susijusių eksploataacijos ir veiklos išlaidų lentelėje „Pastato elemento išlaidų įvestis. Eksploataavimo ir veiklos išlaidos“

Eksplotavimo ir veiklos išlaidos	Iš viso, EUR	Palaikymo išlaidos, EUR	Palaikymo išlaidų pasikartojimo periodas (metais)
D. Veiklos išlaidos	462 000	42 000	
D.1 Žaliavos	0		
D.2 Darbo užmokesčio išlaidos	110 000	10 000	1
D.3. Komunalinių paslaugų išlaidos	33 000	3 000	
D.3.1. Vandens išlaidos	0		
D.3.2. Elektros energijos išlaidos	33 000	3 000	1
D.3.3. Šildymo (išskyrus elektrą) išlaidos	0		
D.3.4. Kitos komunalinės išlaidos	0		
D.4. Infrastruktūros būklės palaikymo (eksplotavimo) išlaidos	319 000	29 000	
D.4.1. Vėdinimo sistemų įrenginių eksploatacijos išlaidos	0		
D.4.2. Šilumos sistemų tinklų palaikymo (eksplotavimo) išlaidos	0		
D.4.3. Oro kondicionavimo ir šaldymo įrenginių eksploatacijos išlaidos	0		
D.4.4. Vandentiekio ir nuotekų tinklų įrenginių eksploatacijos išlaidos	0		
D.4.5. Lietaus surinkimo ir drenažo sistemos eksploatacijos išlaidos	0		
D.4.6. Elektros tinklų įrenginių eksploatacijos išlaidos	0		
D.4.7. Dujotekio sistemos įrenginių eksploatacijos išlaidos	0		
D.4.8. Gaisro gesinimo ir perspėjimo sistemų įrenginių eksploatacijos išlaidos	0		
D.4.9. Apsaugos sistemos įrenginių eksploatacijos išlaidos	0		
D.4.10. Telekomunikacijos sistemos įrenginių eksploatacijos išlaidos	0		
D.4.11. Transportavimo sistemos įrenginių eksploatacijos išlaidos	0		
D.4.12. Apsaugos išlaidos	0		
D.4.13. Valymo išlaidos	0		
D.4.14. Draudimo išlaidos	0		
D.4.15. Kitos išlaidos	319 000	29 000	1
D.5. Remonto išlaidos	0	0	
D.5.1. Einamojo remonto išlaidos	0		
D.6. Utilizavimo išlaidos	0	0	
D.6.1. Atliekų surinkimo išlaidos	0		
D.6.2. Perdirbimo išlaidos	0		
D.6.3. Turto išmontavimo (nugriovimo) išlaidos	0		
D.7. Kitos išlaidos	0		
E. Gautų paskolų palūkanos	11 000	1 000	1
F. Mokesčiai	0	0	
F.1. Bendra importo/pirkimo PVM suma	0		
F.2. Bendra pardavimo PVM suma	0		
F.3. Bendra kitų mokėtinų netiesioginių mokesčių suma	0		
Iš viso (D + E + F)	473 000		

PAVEIKSLAS 10. SU VISU PASTATU SUSIJUSIOS EKSPLOATAVIMO IR VEIKLOS IŠLAIDOS

Užpildžius viršuje pateiktas išlaidų eilutes, jose pateikta informacija yra apibendrinama ir toliau naudojama GCS skaičiuoklės apibendrinimo lapuose „Elementų išlaidų apibendrinimas“ ir „Pastato išlaidų apibendrinimas“.

Informacijos apie išorines (socialines-ekonominės) išlaidas pateikimas

„Išorinės socialinės - ekonominės išlaidos“ lentelė yra pateikiama lape „Bendrosios pastato išlaidos“. Lentelėje prašoma užpildyti žalsva spalva pažymėtus laukelius, kurie apima:

- ▶ elektros suvartojimo kiekį (MWh/metus);
- ▶ suvartojamą šilumos energijos kiekį (MWh/metus).

Jau įregistruotiems turto objektams pirmiesiems bei visiems ateinantiems metams įrašomi faktiniai pastarųjų 5 metų suvartojamos elektros bei šilumos vidurkiniai kiekiai duomenys.

Naujų turto objektų vertinimui rekomenduojama atlikti tos pačios paskirties turto valdytojų apklausas, siekiant surinkti numatomas elektros energijos/šilumos suvartojimo apimtis.

Toliau yra pateikiama ištrauka iš lapo „Bendrosios pastato išlaidos“.

Išorinės socialinės - ekonominės išlaidos	Matavimo vnt	2018
Elektros suvartojimo kiekis	MWh / metus	25
Elektros energijos taršos konversijos faktorius	t / MWh į t CO ₂ e / metus	0,707
Suvartojamas šilumos energijos kiekis	MWh / metus	10
Šilumos energijos taršos konversijos faktorius	t / MWh į t CO ₂ e / metus	0,233
Anglies dioksido (kaip šiltnamio efektą sukeliančių dujų) emisijos sumažėjimas (centrinė vertė)	EUR	25
Iš viso	EUR	500

PAVEIKSLAS 11. IŠORINĖS SOCIALINĖS - EKONOMINĖS IŠLAIDOS

Galutinė išorinių išlaidų reikšmė yra apskaičiuojama pagal formulę, pateikiamą skyriuje „Išorinių (socialinių-ekonominių) išlaidų apskaičiavimas“.

3.1.2 GCS modelyje atliekami skaičiavimai

Pagrindiniai GCS skaičiuoklėje vykdomi skaičiavimai atliekami šiuose pagrindiniuose lapuose:

- ▶ su pastato elementais susijusiuose lapuose „1. Pamatai“ – „25. Lietaus surinkimo sistema“, „Bendrosios pastato išlaidos“ atliekami skaičiavimai susiję su: investicijų išlaidomis, eksploataavimo ir veiklos išlaidomis, likutinės vertės pinigų srautu, netinkamo palaikymo lygiu, pastato dalies naudingo tarnavimo laikotarpiu, kuris aktualus nukrypstant nuo rinkoje taikomų eksploataavimo apimčių;
- ▶ „Elementų tarnavimo trukmė“, kuriame vykdomas viso pastato naudingo tarnavimo laikotarpio vertinimas;
- ▶ „Elementų išlaidų apibendrinimas“ ir „Pastato išlaidų apibendrinimas“ atliekami skaičiavimai susiję su:
 - ▶ GCS grynosios dabartinės vertės, laikantis rinkoje taikomų eksploataavimo apimčių, apskaičiavimu;
 - ▶ GCS grynosios dabartinės vertės, pagal pildančios institucijos numatytas palaikymo apimtis, apskaičiavimu;
 - ▶ išorinių išlaidų vertinimu;
 - ▶ GCS grynosios dabartinės vertės, laikantis rinkoje taikomų eksploataavimo apimčių (su išorinėmis išlaidomis), apskaičiavimu;
 - ▶ GCS grynosios dabartinės vertės, pagal pildančios institucijos numatytas palaikymo apimtis (su išorinėmis išlaidomis), apskaičiavimu.

Pagrindiniai terminai, vartojami finansinėje analizėje, pateikiami šios metodikos pradžioje esančioje vartojamų sąvokų ir apibrėžimų lentelėje.

Investicijų išlaidų apskaičiavimas

Investicijų išlaidos yra apskaičiuojamos lapuose „1. Pamatai“ – „25. Lietaus surinkimo sistema“ ir yra pateikiamos lentelėje „Investicijų išlaidos“:

- ▶ jei pasirinkta pastato elemento dalis buvo sukurta praeityje, lentelė pastato naudingam tarnavimo laikotarpiui užsipildo automatiškai, atsižvelgiant į pirmines turto įsigijimo/kūrimo/kitų paslaugų ir išlaidų vertes bei pastato elemento daliai aktualią įvedimo į eksploataciją/pilno atnaujinimo datą;
- ▶ jei pasirinkta pastato elemento dalis bus kuriama ateityje, papildomai turi būti atlikti šie veiksmai:
 - ▶ laukelyje „Jeigu pastato konstrukcijos/tipo arba dalies/prietaiso atnaujinimas arba kūrimas bus vykdomas ateityje, per kiek metų nuo pildymo datos planuojama atlikti investicijas, metų skaičius“ įvedamas metų skaičius, apibrėžiantis investicijų trukmę metais. Atitinkamai jeigu yra planuojamas investicijų užbaigimas po 5 metų, tačiau investuoti pradedama tik po metų ir lygiomis dalimis, į eilutę „Jeigu pastato konstrukcijos/tipo arba dalies/prietaiso atnaujinimas arba kūrimas bus vykdomas ateityje, per kiek metų nuo pildymo datos planuojama atlikti investicijas“ įrašomas skaičius 5.
 - ▶ naujai atsivėrusioje lentelėje „Investicijų paskirstymo lentelė“, įvedamos investicijų apimties reikšmės kiekvieniems metams, patenkantiems į investicinį laikotarpį (kaip % nuo visos investicijų sumos), pavyzdžiui, ankstesniame punkte minėto pavyzdžio atveju, kai pirmosios investicijos atliekamos tik po pirmų metų, atsivėrusioje investicijų paskirstymo lentelėje eilutėje „Investicijų apimtis, %“ atitinkamai įrašoma: 0% 25% 25% 25% 25%;

Investicijų paskirstymo lentelė					
Metai	2018	2019	2020	2021	2022
Investicijų apimtis (%)	0%	25%	25%	25%	25%
Investicijų suma	-	2 500	2 500	2 500	2 500
Periodas	1	2	3	4	5

PAVEIKSLAS 12. INVESTICIJŲ PASKIRSTYMO LENTELĖS PAVYZDYS

„Investicijų išlaidos“ lentelė užsipildo automatiškai, atsižvelgiant į prieš tai pateiktą investicijų išskaidymą investavimo laikotarpiu.

Eksploataavimo ir veiklos išlaidų apskaičiavimas

Eksploataavimo ir veiklos išlaidos yra apskaičiuojamos lapuose „1. Pamatai“ – „25. Lietaus surinkimo sistema“ ir yra skaidomos į tris kategorijas:

- ▶ veiklos išlaidos laikantis rinkoje taikomų eksploataavimo apimčių;
- ▶ veiklos išlaidos laikantis pildančios institucijos taikomų eksploataavimo apimčių;
- ▶ veiklos išlaidos pagal pildančios institucijos numatytas palaikymo apimtis.

Veiklos išlaidos laikantis rinkoje taikomų eksploatavimo apimčių yra pateikiamos eilutėje „D. Veiklos išlaidos laikantis rinkoje taikomų eksploatavimo apimčių“:

- ▶ šios išlaidos yra apskaičiuojamos dauginant numatytą palaikymo išlaidų rodiklį, pateikiamą laukelyje „Palaikymo išlaidos (% nuo CAPEX)“, iš bendrųjų turto įsigijimo išlaidų, kurios yra įvedamos į laukelį „Investicijų išlaidos“;
- ▶ veiklos išlaidos laikantis rinkoje taikomų eksploatavimo apimčių skaičiuojamos tik nuo tų metų, kurie seka investicijų pabaigos ir galutinio turto objekto sukūrimo datą (t. y., jei investicijų į turto objektą pabaigos data yra 2018.08.03, veiklos išlaidos bus skaičiuojamos nuo 2019 metų).

Veiklos išlaidos laikantis pildančios institucijos taikomų eksploatavimo apimčių yra pateikiamos minėtų lapų eilutėje „D. Veiklos išlaidos laikantis pildančios institucijos taikomų eksploatavimo apimčių“ ir gali būti įvestos/apskaičiuotos dvejopai:

- ▶ laukelyje „D. Veiklos išlaidos laikantis pildančios institucijos taikomų eksploatavimo apimčių“ visa eilutė užpildoma automatiškai, kai palaikymo išlaidų rodiklis nurodomas kaip procentinė CAPEX išlaidų dalis;
- ▶ laukeliuose „D.1. Žaliavos“ – „D.7. Kitos išlaidos“ įvedant palaikymo išlaidų sumas ir palaikymo išlaidų pasikartojimo periodą, atitinkamai dešinėje pusėje esantys eksploatavimo ir veiklos išlaidų lentelės langeliai yra užpildomi automatiškai;
- ▶ veiklos išlaidos laikantis pildančios institucijos taikomų eksploatavimo apimčių skaičiuojamos tik nuo tų metų, kurie seka investicijų pabaigos ir galutinio turto objekto sukūrimo datą (t. y., jei investicijų į turto objektą pabaigos data yra 2018.08.03, veiklos išlaidos bus skaičiuojamos nuo 2019 metų).

Veiklos išlaidos pagal pildančios institucijos numatytas palaikymo apimtis yra pateikiamos minėtų lapų eilutėje „D'. Veiklos išlaidos pagal pildančios institucijos numatytas palaikymo apimtis“. Šios išlaidos savo esme atspindi realią viešosios institucijos, besinaudojančios skaičiuokle, situaciją pildomo pastato elemento atveju. Suminė veiklos išlaidų vertė pastato konstrukcijai/tipui arba daliai/prietaisui nustatoma automatiškai, taikant šiuos principus:

- ▶ jeigu yra įvestos „Palaikymo išlaidos, EUR“ bei „Palaikymo išlaidų pasikartojimo periodas (metais)“ eilutėse „D.1. Žaliavos“ – „D.7. Kitos išlaidos“, veiklos išlaidos apskaičiuojamos sudedant atskiras veiklos išlaidų eilučių reikšmes;
- ▶ jeigu yra įvesta reikšmė eilutėje „D. Veiklos išlaidos laikantis pildančios institucijos taikomų eksploatavimo apimčių“, planuojamos veiklos išlaidos apskaičiuojamos naudojant įvestą palaikymo išlaidų procentą laikantis pildančios institucijos taikomų eksploatavimo apimčių (% nuo CAPEX);

Svarbu pažymėti, kad kiekvienai pastato konstrukcijai/tipui/daliai/prietaisui veiklos išlaidos pagal pildančios institucijos numatytas apimtis yra vertinamos skirtingai, atsižvelgiant į tai konstrukcijai/tipui/daliai/prietaisui planuojamas palaikymo apimtis.

Likutinės vertės pinigų srauto apskaičiavimas

Turto objekto likutinė vertė yra apskaičiuojama lapuose „1. Pamatai“ – „25. Lietaus surinkimo sistema“ ir yra pateikiama keliose vietose:

- ▶ likutinės vertės pinigų srautas, susijęs su konkrečia pastato elemento konstrukcija/tipu/dalimi/prietaisu, yra pateikiamas lentelėje „Pastato elemento išlaidų įvestis. Investicijų išlaidos“. Likutinės vertės pinigų srautas skaitinę išraišką įgauna paskutiniais viso pastato gyvavimo ciklo metais, kadangi pasibaigus numatytam pastato gyvavimo laikotarpiui atskiros pastato dalys gali būti parduotos už jų likutinę vertę – taip gaunamos pajamos (teigiamas pinigų srautas);
- ▶ suminis likutinės vertės pinigų srautas, apimantis visas atskiras pastato elemento konstrukcijas/tipus/dalis/prietaisus, yra pateikiamas lentelėje „Pastato elemento išlaidų apibendrinimas. Investicijų išlaidos“. Šis pinigų srautas yra apskaičiuojamas kaip atskirų pastato elemento konstrukcijų/tipų/dalių/prietaisų likutinės vertės pinigų srauto suma.

Netinkamo palaikymo lygio apskaičiavimas

Turto objekto netinkamo palaikymo lygio Naudotojui įvesti nereikia, kadangi netinkamas palaikymo lygis yra automatiškai apskaičiuojamas lapuose „1. Pamatai“ – „25. Lietaus surinkimo sistema“ ir pateikiamas laukelyje „Jeigu aktualus, netinkamas palaikymo lygis (%)“:

- ▶ netinkamas palaikymo lygis yra apskaičiuojamas kaip santykis tarp veiklos išlaidų laikantis pildančios institucijos taikomų eksploatavimo apimčių, išreikštų procentine CAPEX dalimi, ir veiklos išlaidų laikantis rinkoje taikomų eksploatavimo apimčių, taip pat išreikštų santykiniu dydžiu nuo CAPEX;
- ▶ jeigu veiklos išlaidos laikantis pildančios institucijos taikomų eksploatavimo apimčių buvo vedamos ne „D. Veiklos išlaidos laikantis pildančios institucijos taikomų eksploatavimo apimčių“ eilutėje, bet buvo išskaidytos į atskiras veiklos išlaidų sudedamųjų dalių eilutes „D.1. Žaliavos“ – „D.7. Kitos išlaidos“, tuomet atliekami du veiksmi:

- ▶ apskaičiuojamas „D. Veiklos išlaidos laikantis pildančios institucijos taikomų eksploataavimo apimčių. Palaikymo išlaidos (% nuo CAPEX)” rodiklis, sudedant atskiras veiklos išlaidų eilutes ir gautą rezultatą padalinus iš investicijų išlaidų, kurios buvo įvestos laukelyje „Investicijų suma“;
- ▶ apskaičiuojamas netinkamo palaikymo lygis kaip dviejų rodiklių - „D. Veiklos išlaidos laikantis pildančios institucijos taikomų eksploataavimo apimčių“ (% nuo CAPEX) ir „D. Veiklos išlaidos laikantis rinkoje taikomų eksploataavimo apimčių” (% nuo CAPEX) santykis.

Pastato dalies naudingo tarnavimo laikotarpio, kuris aktualus nukrypstant nuo eksploataavimo standartų, apskaičiavimas

Pastato elemento konstrukcijos/tipo/dalies/prietaiso naudingo tarnavimo laikotarpis, kuris aktualus nukrypstant nuo rinkoje taikomų eksploataavimo apimčių, yra apskaičiuojamas lapuose „1. Pamatai“ – „25. Lietaus surinkimo sistema,“ kaip tos pačios konstrukcijos/tipo/dalies/prietaiso gamintojų numatyto naudingo tarnavimo laikotarpio ir tinkamo palaikymo lygio sandauga (*Naudingo tarnavimo laikotarpis* × (1 – *Netinkamo palaikymo lygis*). Atitinkamai, tokiu būdu perskaičiuotas naudingo tarnavimo laikotarpis atsiduria eilutės „Investicijų suma“ laukelyje „Investicijų pasikartojimo periodas (metais)“, ir nurodo investicijų pasikartojimo periodą kitais laikotarpiais.

Viso pastato naudingo tarnavimo laikotarpio apskaičiavimas

Viso pastato naudingo tarnavimo laikotarpis yra apskaičiuojamas lape „*Elementų tarnavimo trukmė*“ ir yra pateikiamas laukelyje „Skaičiavimuose naudojamas naudingo tarnavimo laikotarpis kaip modifikuotas svertinis atskirų pastato elementų naudingo tarnavimo laikotarpių vidurkis - $PNTL = \sum_{PE} NTL_{PE} \times w_{PE}$, kur:

- ▶ $PNTL$ – pastato naudingo tarnavimo laikotarpis;
- ▶ NTL_{PE} – pastato elemento naudingo tarnavimo laikotarpis;
- ▶ w_{PE} – pastato elemento svoris.

Pastato elemento naudingo tarnavimo laikotarpis yra apskaičiuojamas pagal formulę – $NTL_{PE} = \frac{\sum_{PD} NTL_{PD} \times AL_{PD}}{n}$, kur:

- ▶ NTL_{PE} – pastato elemento naudingo tarnavimo laikotarpis;
- ▶ PD – pastato konstrukcija/tipas/dalis/prietaisai;
- ▶ NTL_{PD} – pastato elemento konstrukcija/tipas/dalis/prietaisai naudingo tarnavimo laikotarpis;
- ▶ AL_{PD} – pastato konstrukcijos/tipo/dalies/prietaiso atnaujinimo lygis (%);
- ▶ n – pastato konstrukcijų/tipų/dalių/prietaisų, apie kurias buvo įvesta informacija į skaičiuoklę ir kurios priklauso tam pačiam elementui, skaičius.

Kiekvienas pastato elemento svoris, taikomas skaičiuojant viso pastato naudingo tarnavimo laikotarpį, yra pateiktas skaičiuoklės lape „Modifikuoti svoriai“. Šie svoriai buvo apskaičiuoti įvertinus, kokią bendrųjų investicijų į pastatą dalį standartiškai sudaro investicijos į atskirą pastato elementą (informacija apie kiekvieno pastato elemento vidutinį investicijų poreikį buvo surinkta iš UAB „Sistela“ publikuojamų statybos darbų kainynų), t.y. $w_{PE} = \frac{I_{PE}}{I_P}$, kur:

- ▶ w_{PE} – pastato elemento svoris;
- ▶ I_{PE} – investicijų į pastato elementą suma;
- ▶ I_P – bendra investicijų į pastatą suma.

Pagal apskaičiuotą viso pastato naudingo tarnavimo laikotarpį, lape „*Elementų tarnavimo trukmė*“ paspaudus mygtuką „Atnaujinti naudingo tarnavimo laikotarpius“, visoje GCS skaičiuoklėje pateikiamos lentelės atsinaujina, prasiplėsdamos iki numatyto pastato tarnavimo laikotarpio pabaigos⁵. Atitinkamai, užpildomas ir lape „*Bendrieji įvesties duomenys*“ esantis laukelis „Pastato tarnavimo laikotarpio pabaiga“.

Išorinių (socialinių-ekonominių) išlaidų apskaičiavimas

Išorinės (socialinės – ekonominės) su aplinkos veiksniais susijusios išlaidos yra apskaičiuojamos lape „*Bendrosios pastato išlaidos*“ ir yra pateikiamos lentelėje „Išorinės socialinės - ekonominės išlaidos“. Išlaidos yra apskaičiuojamos pagal formulę: $II = (E_C \times E_F + S_C \times S_F) \times ES$ kur:

- ▶ II – išorinės išlaidos (Eur/metus);
- ▶ E_C – pastato suvartojamas elektros energijos kiekis (MWh/metus);

⁵ Pradėjus pildyti skaičiuoklę iš pradžių bus matomas 10-ies metų laikotarpis.

- ▶ E_F – elektros energijos taršos konversijos faktorius (t/MWh į t CO₂/metus);
- ▶ S_C – pastato suvartojamos šilumos energijos kiekis (MWh/metus);
- ▶ S_F – šilumos energijos taršos konversijos faktorius (t/MWh į t CO₂/metus);
- ▶ ES – anglies dioksido (kaip šiltnamio efektą sukeliančių dujų) emisijos sumažėjimas, centrinė vertė (Eur).

Nors galutinis išorinių išlaidų rodiklis apskaičiuojamas automatiškai, pastato suvartojamos elektros bei šilumos energijos kieki GCS skaičiuoklės naudotojas turi įvesti savarankiškai.

GCS grynosios dabartinės vertės apskaičiavimas (be išorinių socialinių – ekonominių išlaidų)

GCS grynosios dabartinės vertės be išorinių socialinių-ekonominių išlaidų rodikliai yra apskaičiuojami lapo „Pastato išlaidų apibendrinimas“ lentelėje „GCS (pinigų srautai) be išorinių socialinių – ekonominių išlaidų“. GCS grynoji dabartinė vertė (be išorinių išlaidų) yra apskaičiuojama pagal formulę: $NPV = CF_0 + \frac{CF_1}{(1+r)^1} + \frac{CF_2}{(1+r)^2} + \dots + \frac{CF_n}{(1+r)^n}$, kur:

- ▶ NPV – grynoji dabartinė vertė (angl. *net present value*);
- ▶ CF_n – n-tųjų metų pinigų srautas, be išorinių socialinių-ekonominių išlaidų (į šį pinigų srautą patenka visos investicijų bei eksploatavimo ir veiklos išlaidos, o paskutiniaisiais pastato naudingo tarnavimo metais kaip teigiamas pinigų srautas įtraukiamos ir atskirų pastato konstrukcijų/tipų/dalių/prietaisų likutinės vertės);
- ▶ r – finansinė diskonto norma (4 proc.)⁶;
- ▶ CF_0 – pradinių investicijų į pastato kūrimą/atnaujinimą vertė.

GCS grynosios dabartinės vertės apskaičiavimas (su išorinėmis socialinėmis – ekonominėmis išlaidomis)

GCS grynoji dabartinė vertė (su išorinėmis išlaidomis) yra apskaičiuojama naudojant analogišką formulę kaip ir GCS grynajai dabartinei vertei be išorinių socialinių – ekonominių išlaidų, tik į kiekvienų metų pinigų srautų rodiklį papildomai yra įtraukiamos ir išorinės išlaidos. Galutinis skaičiavimų rezultatas – grynoji dabartinė vertė su pastato kūrimu/atnaujinimu bei eksploatacija susijusių išlaidų suma įtraukianti ir socialines - ekonomines išlaidas.

Kaip ir GCS grynosios dabartinės vertės be išorinių socialinių-ekonominių išlaidų rodikliai, GCS su išorinėmis išlaidomis yra apskaičiuojama lapo „Pastato išlaidų apibendrinimas“ lentelėje „GCS (pinigų srautai) su išorinėmis – ekonominėmis išlaidomis“.

GCS grynoji dabartinė vertė (su išorinėmis išlaidomis) yra apskaičiuojama pagal formulę: $NPV = CF_0 + \frac{CF_1}{(1+r)^1} + \frac{CF_2}{(1+r)^2} + \dots + \frac{CF_n}{(1+r)^n}$, kur:

- ▶ NPV – grynoji dabartinė vertė (angl. *net present value*);
- ▶ CF_n – n-tųjų metų pinigų srautas, su išorinėmis socialinėmis-ekonominėmis išlaidomis (į šį pinigų srautą patenka visos investicijų bei eksploatavimo ir veiklos išlaidos, išorinės socialinės – ekonominės išlaidos, o paskutiniaisiais pastato naudingo tarnavimo metais kaip teigiamas pinigų srautas įtraukiamos ir atskirų pastato konstrukcijų/tipų/dalių/prietaisų likutinės vertės);
- ▶ r – socialinė diskonto norma (5 proc.)⁷;
- ▶ CF_0 – pradinių investicijų į pastato kūrimą/atnaujinimą vertė.

3.1.3 Rezultatų pateikimas

Galutiniai GCS skaičiuoklės rezultatai pateikiami dviejuose lapuose – „Elementų išlaidų apibendrinimas“ bei „Pastato išlaidų apibendrinimas“.

⁶ Rezultatuose finansiniai rodikliai apskaičiuojami diskontuojant grynuosius pinigų srautus su 4 proc. finansine diskonto norma. Diskonto normos įvertis yra nustatytas Europos Komisijos ir gali būti naudojamas tik ateities pinigų srautams. Diskonto norma gali būti keičiama pakitus Europos Komisijos (OJ C 14, 19.1.2008, p.6) pozicijai dėl diskonto normos dydžio, o didesnė nei rekomenduojama 4 proc. diskonto norma gali būti taikoma tik tuo atveju, jeigu projektas įgyvendinamas viešojo ir privataus sektorių partnerystės būdu ir (arba) didesnė diskonto norma yra pagrįsta, atsižvelgiant į įprastą atitinkamo sektoriaus kapitalo pelningumą, projekto riziką ir pan.

⁷ GCS skaičiuoklėje socialiniams ekonominiams rodikliams apskaičiuoti taikoma 5 proc. socialinė diskonto norma, kuri atskleidžia visuomenės požiūrį į ateities naudą ir sąnaudas. Didesnė nei finansinė socialinė diskonto norma reiškia, kad visuomenė (arba valdžia) nenori investuoti reikšmingų išteklių, kurie sukurtų didesnę gerovę ateities kartoms. Labai didelė socialinė diskonto norma reikštų polinkį į dabartinį naudojimą ir trumpalaikes investicijas, o maža pirmenybę teiktų ilgalaikėms investicijoms.

Elemento išlaidų apibendrinimas

GCS skaičiuoklės lapas „*Elementų išlaidų apibendrinimas*“ pateikia detalų investicijų bei eksploataavimo ir veiklos išlaidų išskaidymą pagal atskirus pastato elementus. Šiame lape yra dvi pagrindinės lentelės - „Investicijų išlaidos“ ir „Eksploataavimo ir veiklos išlaidos“. „Investicijų išlaidos“ lentelės eilutėse „Turto įsigijimo ir kūrimo išlaidos“, „Kitos paslaugos ir išlaidos“ yra pateikiama tiek suminė - bendra visų pastato elementų įsigijimo/kūrimo/kitų paslaugų išlaidų suma (agreguotas rodiklis), tiek atskira išlaidų vertė pagal kiekvieną pastato elementą. Eilutė „Likutinė vertė“ atspindi likutinės vertės pinigų srautą paskutiniaisiais pastato gyvavimo metais. Minėta reikšmė yra lygi visų iki tol nesusidėvėjusių pastato elementų konstrukcijų/tipų/dalių/prietaisų likutinių verčių sumai. Toliau yra pateikiama ištrauka iš lapo „*Elementų išlaidų apibendrinimas*“.

Investicijų išlaidos	Iš viso, EUR	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
A. Turto įsigijimo ir kūrimo išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Pamatai	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Perdangos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Sienos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Durys	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Langai	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Laiptai	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7. Stogas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8. Vidaus apdaila	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9. Išorės apdaila	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10. Šildymo sistema (vidaus)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11. Šildymo sistema (lauko)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12. Šaldymas ir oro kondicionavimas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13. Ventiliacija (vėdinimas)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14. Vandentiekio sistema (vidaus)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15. Vandentiekio sistema (lauko)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16. Nuotekų šalinimo sistema (vidaus)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17. Nuotekų šalinimo sistema (lauko)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18. Elektros instaliacija (vidaus)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19. Elektros instaliacija (lauko)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20. Dujos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21. Apsaugos sistema	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22. Telekomunikacijos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23. Gaisro gesinimo sistema	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24. Transportavimo sistema	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
25. Lietaus bei gruntinių vandenų surinkimo / nuvedimo sistemos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Kitos paslaugos ir išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iš viso (A + B)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Likutinės vertės pinigų srautas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

PAVEIKSLAS 13. ELEMENTŲ IŠLAIDŲ APIBENDRINIMAS. INVESTICIJŲ IŠLAIDOS

Lentelės „Eksploataavimo ir veiklos išlaidos“ eilutėje „Veiklos išlaidos laikantis rinkoje taikomų eksploataavimo apimčių“ pateikiama tiek bendra veiklos išlaidų suma, kuri būtų sukaupta, jei visos pastato elementų dalys būtų prižiūrimos pagal rinkoje taikomas eksploataavimo apimtis, tiek atskira išlaidų vertė pagal kiekvieną pastato elementą. Atitinkamai eilutėje „Veiklos išlaidos pagal pildančios institucijos numatytas palaikymo apimtis“ nurodoma veiklos išlaidų suma, kuri susikaupytų, jei pastatas būtų prižiūrimas tokiu mastu, kokį nurodė skaičiuoklę pildančioji institucija (kai nukrypstama nuo rinkoje taikomų eksploataavimo apimčių). Toliau yra pateikiama ištrauka iš lapo „*Elementų išlaidų apibendrinimas*“.

Eksploataavimo ir veiklos išlaidos	Iš viso, EUR	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
D. Veiklos išlaidos laikantis rinkoje taikomų eksploataavimo apimčių	462 000	42 000	42 000	42 000	42 000	42 000	42 000	42 000	42 000	42 000	42 000	42 000
1. Pamatai	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Perdangos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Sienos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Durys	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Langai	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Laiptai	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7. Stogas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8. Vidaus apdaila	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9. Išorės apdaila	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10. Šildymo sistema (vidaus)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11. Šildymo sistema (lauko)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12. Šaldymas ir oro kondicionavimas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13. Ventiliacija (vėdinimas)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14. Vandentiekio sistema (vidaus)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15. Vandentiekio sistema (lauko)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16. Nuotekų šalinimo sistema (vidaus)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17. Nuotekų šalinimo sistema (lauko)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18. Elektros instaliacija (vidaus)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19. Elektros instaliacija (lauko)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20. Dujos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21. Apsaugos sistema	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22. Telekomunikacijos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23. Gaisro gesinimo sistema	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24. Transportavimo sistema	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
25. Lietaus bei gruntinių vandenų surinkimo / nuvedimo sistemos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
26. Kitos veiklos išlaidos	462 000	42 000	42 000	42 000	42 000	42 000	42 000	42 000	42 000	42 000	42 000	42 000
D'. Veiklos išlaidos pagal pildančios institucijos numatytas palaikymo apimtis	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

PAVEIKSLAS 14. ELEMENTŲ IŠLAIDŲ APIBENDRINIMAS. EKSPLOATAVIMO IR VEIKLOS IŠLAIDOS

Pastato išlaidų apibendrinimas

GCS skaičiuoklės lape „Pastato išlaidų apibendrinimas“ pateikiamas detalus investicijų, eksploataavimo ir veiklos bei kitų išlaidų išskaidymas pagal atskiras išlaidų kategorijas. Šiame lape yra penkios pagrindinės lentelės: „Investicijų išlaidos“, „Eksploataavimo ir veiklos išlaidos“, „Išorinės socialinės - ekonominės išlaidos“ bei dvi GCS pinigų srautus aprašančios lentelės. „Investicijų išlaidos“ lentelėje atskirose eilutėse pateikiama bendra visų pastato elementų įsigijimo/kūrimo/kitų paslaugų išlaidų suma išskaidyta pamečiui ir apimanti visą pastato naudingo tarnavimo laikotarpį. Eilutė „Likutinė vertė“ atspindi likutinės vertės pinigų srautą paskutiniiais pastato gyvavimo metais. Minėta reikšmė yra lygi visų iki tol nesusidėvėjusių pastato elementų konstrukcijų/tipų/dalių/prietaisų likutinių verčių sumai. Toliau yra pateikiama ištrauka iš lapo „Pastato išlaidų apibendrinimas“.

Pastato investicijų bei eksploataavimo ir veiklos išlaidų apibendrinimas

Investicijų išlaidos	Iš viso, EUR	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
A. Turto įsigijimo ir kūrimo išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A.1. Žaliavų, medžiagų, sudedamųjų dalių ir detalių, sunaudotų kuriant ilgalaikį turtą, įsigijimo išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A.2. Statyba	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A.3. Rekonstravimas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A.4. Kapitalinis remontas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A.5. Projektavimo paslaugos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A.6. Techninės priežiūros paslaugos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A.7. Kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos ir išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Kitos paslaugos ir išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Likutinės vertės pinigų srautas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iš viso (A + B)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

PAVEIKSLAS 15. PASTATO IŠLAIDŲ APIBENDRINIMAS. INVESTICIJŲ IŠLAIDOS
LENTELĖ 10. EKSPLOATAVIMO IR VEIKLOS IŠLAIDŲ LENTELĖJE PATEIKIAMŲ DUOMENŲ APRAŠYMAS

Eksploataavimo ir veiklos išlaidų eilutė (B stulpelis)	Paaiškinimas (apibūdinimas)
Veiklos išlaidos laikantis rinkoje taikomų eksploataavimo apimčių	Ši eilutė nurodo veiklos išlaidų sumą, kuri būtų sukaupta kiekvienais metais, jei visos pastato elementų dalys būtų prižiūrimos pagal rinkoje taikomas eksploataavimo apimtis.
Veiklos išlaidos laikantis pildančios institucijos taikomų eksploataavimo apimčių	Laukelyje „D. Veiklos išlaidos laikantis pildančios institucijos taikomų eksploataavimo apimčių“ pateikiama suma tokių veiklos išlaidų, kurias GCS skaičiuoklės Naudotojas nurodė įvesdamas veiklos išlaidas santykinį rodiklį (% nuo CAPEX). Laukeliuose „D.1.Žaliavos“ – „D.7. Kitos išlaidos“ aprašytos eilutės pateikia veiklos išlaidų sumas pagal kiekvieną nurodytą kategoriją, kurias GCS skaičiuoklės Naudotojas nurodė įvesdamas veiklos išlaidų (EUR) bei išlaidų pasikartojimo periodo rodiklius,
Veiklos išlaidos pagal pildančios institucijos numatytas palaikymo apimtis	Ši eilutė nurodo veiklos išlaidų sumą, kuri susikaupytų, jei pastatas būtų prižiūrimas tokiu mastu, kokį nurodė skaičiuoklę pildžiusi institucija, atsižvelgiant į skirtingas kiekvieno pastato elemento palaikymo apimtis.
Gautų paskolų palūkanos	Ši išlaidų eilutė yra gautų paskolų palūkanų suma, išskaidyta pamečiui ir apimanti visą pastato gyvavimo laikotarpį.
Mokesčiai	Ši išlaidų eilutė yra sumokėtų mokesčių suma, išskaidyta pamečiui ir apimanti visą pastato gyvavimo laikotarpį.

Toliau yra pateikiama ištrauka iš lapo „Pastato išlaidų apibendrinimas“.

Eksploatavimo ir veiklos išlaidos	Iš viso, EUR	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
D. Veiklos išlaidos laikantis rinkoje taikomų eksploatavimo apimčių	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Veiklos išlaidos laikantis pildančios institucijos taikomų eksploatavimo apimčių	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.1. Žaliavos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.2. Darbo užmokesčio išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.3. Komunalinių paslaugų išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.3.1. Vandens išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.3.2. Elektros energijos išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.3.3. Šildymo (išskyrus elektrą) išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.3.4. Kitos komunalinės išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.4. Infrastruktūros būklės palaikymo (eksploatavimo) išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.4.1. Vėdinimo sistemų įrenginių eksploatacijos išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.4.2. Šilumos sistemų tinklų palaikymo (eksploatavimo) išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.4.3. Oro kondicionavimo ir šaldymo įrenginių eksploatacijos išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.4.4. Vandentiekio ir nuotekų tinklų įrenginių eksploatacijos išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.4.5. Lietaus surinkimo ir drenažo eksploatacijos išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.4.6. Elektros tinklų įrenginių eksploatacijos išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.4.7. Dujotekio sistemų įrenginių eksploatacijos išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.4.8. Gaisro gesinimo ir perspėjimo sistemų įrenginių eksploatacijos išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.4.9. Apsaugos sistemų įrenginių eksploatacijos išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.4.10. Telekomunikacijos sistemų įrenginių eksploatacijos išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.4.11. Transportavimo sistemų įrenginių eksploatacijos išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.4.12. Apsaugos išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.4.13. Valymo išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.4.14. Draudimo išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.4.15. Kitos išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.5. Remonto išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.5.1. Einamojo remonto išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.6. Utilizavimo išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.6.1. Atliekų surinkimo išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.6.2. Perdavimo išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.6.3. Turto išmontavimo (nugriovimo) išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.7. Kitos išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D'. Veiklos išlaidos pagal pildančios institucijos numatytas palaikymo apimtis	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E. Gautų paskolų palūkanos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F. Mokesčiai	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F.1. Bendra importo/pirkimo PVM suma	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F.2. Bendra pardavimo PVM suma	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F.3. Bendra kitų mokėtinų netiesioginių mokesčių suma	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iš viso, laikantis rinkoje taikomų eksploatavimo apimčių (D + E + F)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iš viso, pagal pildančios institucijos numatytas palaikymo apimtis (D' + E + F)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

PAVEIKSLAS 16. PASTATO IŠLAIDŲ APIBENDRINIMAS. EKSPLOATACIJOS IR VEIKLOS IŠLAIDOS

Lentelėje „Išorinės socialinės - ekonominės išlaidos“ pateikiama apibendrinta išorinių išlaidų suma kiekvieneriems metams. Rezultatai yra apskaičiuojami pagal poskyryje „Išorinių (socialinių-ekonominių) išlaidų apskaičiavimas“ pateiktą formulę.

Lentelėje „GCS (pinigų srutai) be išorinių socialinių - ekonominių išlaidų“ pateikiamos bendrosios (suminės) gyvavimo ciklo sąnaudos pamečiui visu pastato naudingo tarnavimo laikotarpio metu ir apskaičiuojama grynoji dabartinė vertė:

- ▶ **GCS grynoji dabartinė vertė, laikantis rinkoje taikomų eksploatavimo apimčių (be išorinių išlaidų).** Šis rodiklis nurodo grynąją dabartinę vertę su pastato kūrimu/atnaujinimu bei eksploatacija susijusių išlaidų, kurios būtų sukauptos per pastato gyvavimo laikotarpį, jei būtų laikomasi rinkoje taikomų eksploatavimo apimčių, į skaičiavimus neįtraukiant išorinių išlaidų. GCS grynoji dabartinė vertė, laikantis rinkoje taikomo eksploatavimo apimčių (su išorinėmis išlaidomis). GCS grynoji dabartinė vertė apskaičiuojama pagal skyrelyje „GCS gryniosios dabartinės vertės apskaičiavimas“ pateiktą formulę.
- ▶ **GCS grynoji dabartinė vertė, pagal pildančios institucijos numatytas palaikymo apimtis (be išorinių išlaidų).** Šis rodiklis nurodo grynąją dabartinę vertę su pastato kūrimu/atnaujinimu bei eksploatacija susijusių išlaidų, kurios būtų sukauptos per pastato gyvavimo laikotarpį, jei atliekant bent dalies pastato konstrukcijų/tipų/dalių/prietaisų priežiūrą būtų nukrypstama nuo rinkoje taikomų eksploatavimo apimčių, į skaičiavimus neįtraukiant išorinių išlaidų. GCS grynoji dabartinė vertė apskaičiuojama pagal skyrelyje „GCS gryniosios dabartinės vertės apskaičiavimas“ pateiktą formulę.
- ▶ **GCS grynoji dabartinė vertė, laikantis rinkoje taikomo eksploatavimo apimčių (su išorinėmis išlaidomis).** Šis rodiklis nurodo grynąją dabartinę vertę su pastato kūrimu/atnaujinimu bei eksploatacija susijusių išlaidų, kurios būtų sukauptos per pastato gyvavimo laikotarpį, jei būtų laikomasi rinkoje taikomų eksploatavimo apimčių, į skaičiavimus įtraukiant išorines išlaidas. GCS grynoji dabartinė vertė apskaičiuojama pagal skyrelyje „GCS gryniosios dabartinės vertės apskaičiavimas“ pateiktą formulę.
- ▶ **GCS grynoji dabartinė vertė, pagal pildančios institucijos numatytas palaikymo apimtis (su išorinėmis išlaidomis).** Šis rodiklis nurodo grynąją dabartinę vertę su pastato kūrimu/atnaujinimu bei eksploatacija susijusių išlaidų, kurios būtų sukauptos per pastato gyvavimo laikotarpį, jei būtų laikomasi rinkoje taikomų eksploatavimo apimčių, į skaičiavimus įtraukiant išorines išlaidas. GCS grynoji dabartinė vertė apskaičiuojama pagal skyrelyje „GCS gryniosios dabartinės vertės apskaičiavimas“ pateiktą formulę.

GCS (pinigų srautai) be išorinių socialinių - ekonominių išlaidų	Iš viso, EUR	2018	2019	2020	2021
GCS, laikantis rinkoje taikomų eksploataavimo apimčių	0	0	0	0	0
GCS pagal pildančios institucijos numatytas palaikymo apimtis	0	0	0	0	0
Taikoma reali finansinė diskonto norma	0%				
GCS grynoji dabartinė vertė, laikantis rinkoje taikomų eksploataavimo apimčių	0				
GCS grynoji dabartinė vertė, pagal pildančios institucijos numatytas palaikymo apimtis	0				

Išorinės socialinės - ekonominės išlaidos	Iš viso, EUR	2018	2019	2020	2021
Išorės išlaidos	0	0	0	0	0

GCS (pinigų srautai) su išorinėmis socialinėmis - ekonominėmis išlaidomis	Iš viso, EUR	2018	2019	2020	2021
GCS, laikantis rinkoje taikomų eksploataavimo apimčių	0	0	0	0	0
GCS pagal pildančios institucijos numatytas palaikymo apimtis	0	0	0	0	0
Taikoma socialinė diskonto norma	0%				
GCS grynoji dabartinė vertė, laikantis rinkoje taikomų eksploataavimo apimčių (su išorinėmis išlaidomis)	0				
GCS grynoji dabartinė vertė, pagal pildančios institucijos numatytas palaikymo apimtis (su išorinėmis išlaidomis)	0				

PAVEIKSLAS 17. GCS (PINIGŲ SRAUTAI) BEI GDV

4 GCS modelio tobulinimo kryptys ir jo rezultatų tolimesnio naudojimo galimybės

Su kitų turto objektų tipų analize susijusi GCS skaičiuoklės plėtra

Kryptingai plėtojant GCS metodo taikymą viešajame sektoriuje, ateityje turėtų būti parengtos skaičiuoklės, skirtos likusių turto grupių GCS apskaičiavimui. Siekiant visiško turto klasių padengimo, turėtų būti sukurtos šios skaičiuoklės:

- ▶ žemės GCS skaičiuoklė;
- ▶ infrastruktūros ir inžinerinių statinių GCS skaičiuoklė;
- ▶ mašinų ir įrenginių GCS skaičiuoklė;
- ▶ transporto priemonių GCS skaičiuoklė.

Skaičiuoklės galėtų būti rengiamos iki šiol sukurtos pastatų GCS skaičiuoklės pagrindu, tačiau prieš tai būtina įsitikinti praktiniu skaičiuoklių pritaikomumu ir atlikti pilotinius bandymus. Šių bandymų metu surinktas grįžtamasis ryšys, įvardinti lūkesčiai bei pastabėjimai yra esminė prielaida, suteikianti galimybę skaičiuokles patobulinti bei užtikrinti jų naudojimo tvarumą.

GCS metodo taikymo perspektyvos

Užsienio šalyse GCS metodas yra plačiai taikomas kaip vienas iš esminių sprendimo priėmimo įrankių viešųjų pirkimų srityje, tačiau beveik nėra naudojamas valstybinėms ir savivaldybių įstaigoms vykdant biudžeto planavimo funkciją. Pagrindinės priežastys, lemiančios retą GCS metodo taikymą:

- ▶ GCS taikymas gali lemti tai, jog bus įsigyjamos prekės bei paslaugos už aukštesnę pradinę kainą;
- ▶ sistemingam GCS metodo taikymui trūksta žinių, įgūdžių ir tinkamų įrankių;
- ▶ neretai patiriamas reikiamų duomenų trūkumas.

Atsižvelgus į viršuje pateiktus punktus, ir minimizavus arba pašalinus neigiamą jų įtaką, būtų galima tikėtis sėkmingos GCS metodo taikymo integracijos ne tik Lietuvos viešųjų pirkimų, investicijų naudos vertinimo, planavimo ir turto valdymo, bet ir biudžeto planavimo srityse.

GCS skaičiuoklės apribojimai

GCS skaičiuoklės naudojimo apribojimai didele dalimi siejasi su pačio GCS metodo trūkumais. Esminės su GCS skaičiuoklėmis susijusios tobulintinos sritys ir siūlomi jų sprendimo būdai pateikiami toliau esančioje lentelėje.

Lentelė 11. GCS skaičiuoklių probleminės sritys ir siūlomi sprendimo būdai

GCS skaičiuoklės probleminės sritys	Siūlomas sprendimo būdas
Visuotinis GCS skaičiuoklių taikymas pareikalautų papildomų finansinių ir žmogiškųjų resursų, kadangi pradinuose GCS metodo taikymo etapuose viešųjų įstaigų specialistai nebūtų sukaupę reikalingų specifinių žinių įrankio pildymui	Surengtos detalios mokymų programos viešųjų įstaigų darbuotojams, kurios apimtų teorinę ir praktinę dalis - pirmoji suteiktų koncepcinį GCS metodo suvokimą, o antroji suteiktų praktinių naudojimosi GCS skaičiuoklėmis įgūdžių.
Rengiant GCS skaičiuokles susiduriama su tikslumo-paprastumo dichotomija: galima sukurti labai tikslią, bet visiškai neautomatizuotą, arba visiškai automatizuotą, bet labai netikslią skaičiuoklę (taip pat įmanomos įvairios kitos pozicijos aprašytame spektre)	Atlikti išsamią kaštų-naudų analizę, kurioje teoriškai būtų įvertintas bent trijų alternatyvių GCS skaičiuoklių administravimo sudėtingumas. Gautų rezultatų pagrindu (nustačius efektyviausią skaičiuoklės variantą), praktiškai atnaujinti GCS skaičiuokles.
Matomas aiškus su eksploatacijos ir veiklos išlaidomis susijęs duomenų trūkumas	Sukurti bendrą visos GCS skaičiuoklės reikalingos informacijos duomenų bazę, į kurią būtų įkeliami duomenys, gauti atliekant tiekėjų apklausas bei viešųjų pirkimų metu suinteresuotosioms šalims pateikus aktualią informaciją.

Priedai

Priedas 1. Dokumentų sąrašas

Autorius	Dokumentas	Aprašymas	Nuoroda / byla
CPVA	Ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijai. Kainos ir kokybės santykio vertinimas. Skaičiuoklė (toliau – CPVA ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijai)	Skaičiuoklė skirta atrinkti tinkamiausias pastatų inžinerinių sistemų įrenginių eksploatacijos paslaugų pirkimo alternatyvas. Be kita ko, skaičiuoklėje detalizuojami tipiniai statinių inžinerinių sistemų komponentai bei galimi eksploataavimo sąnaudų elementai.	 darbų ekonomiškai naudingiausio pasiūlym
	Sąnaudų ir naudos analizės skaičiuoklė (toliau – CPVA sąnaudų ir naudos analizės skaičiuoklė)	Skaičiuoklė skirta tinkamiausios investicinio projekto alternatyvos parinkimui. Įrankyje taip pat pateikiami trys šiai analizei aktualūs klasifikacijų tipai: investavimo objekto tipo, ekonominės veiklos sektoriaus ir išlaidų kategorijos.	http://pplietuva.lt/lt/media/force_download/?url=%2Fuploads%2Fpublications%2Fother%2F250_e8d9a4fa905ef18b3c68372b9612cf07.xlsm
Lietuvos statistikos departamentas	Lietuvos statistikos departamento statinių pagal tipą klasifikatorius (toliau – LSD statinių pagal tipą klasifikatorius)	Statinių pagal tipą klasifikatorius - Lietuvos statistikos departamento dokumentas, nustatantis statinių pagal jų tipą klasifikavimo nomenklatūrą. Klasifikatorius naudojamas statybos veiklos statistikai, statybos ataskaitoms, pastatų ir būsto surašymams, statybos darbų kainų bei nacionalinių sąskaitų statistikai.	https://osp.stat.gov.lt/c/document_library/get_file?uuid=0a7d14ba-b254-4b82-aebb-53adf6f2911b&groupId=10180
Lietuvos statistikos departamentas	LR teritorijos administracinis suskirstymas	LR teritorijos administracinis suskirstymas, kurio pagrindu galimas nekilnojamojo turto skirstymas pagal turto buvimo vietą.	https://osp.stat.gov.lt/regionine-statistika-pagal-statistikos-sritis
LR finansų ministerija	Investicijų projektų rengimui taikomų reikalavimų aprašas	Valstybės investicijų projektų rengimui taikomų reikalavimų aprašas, kuriame nustatomi reikalavimai, kurie yra taikomi rengiamiems investicijų projektams, kurie teikiami įtraukti į tam tikrų metų valstybės investicijų programą. Apraše pateikiamuose prieduose įvardijami išlaidų tipai, turto objektai, kuriems atliekamos investicijos.	https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.6FF41930E334/jdoKbFUaBg
	<ul style="list-style-type: none"> ▶ 3-sis viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartas „Veiklos rezultatų ataskaita“ ▶ 12-sis viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartas „Ilgalaikis materialusis turtas“ ▶ 13-sis viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės 	Standartai nustato viešojo sektoriaus subjektams privalomus ilgalaikio materialiojo bei nematerialiojo turto ir pajamų bei sąnaudų grupavimo ir pateikimo finansinėse ataskaitose reikalavimus.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ https://finmin.lrv.lt/uploads/finmin/documents/files/LT_ver/Veiklos_sritys/Apskaita_ir_atskaitomybe%20%2FVSAFAS/3_VSAFAS.pdf ▶ https://finmin.lrv.lt/uploads/finmin/documents/files/LT_ver/Veiklos_sritys/Apskaita_ir_atskaitomybe%20%2FVSAFAS/12vsafas_14_12_1.pdf

Autorius	Dokumentas	Aprašymas	Nuoroda / byla
	atskaitomybės standartas „Nematerialusis turtas“ (toliau kartu – VSAFAS)		▶ https://finmin.lrv.lt/uploads/finmin/documents/files/LT_ver/Veiklos_sritys/Apskaita_ir_ataskaitomyb%C4%97/VSAFAS/13vsafas_lv1.pdf
VĮ Turto bankas	Valstybės turto valdymas, naudojimas ir disponavimas 2016 metais. Metinė ataskaita (toliau – Turto banko ataskaita)	Ataskaitoje pateikiama informacija apie valstybės nekilnojamojo turto bei kito ilgalaikio materialiojo turto apimtį, turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo rezultatus. Ataskaitoje valstybės valdomas nekilnojamas turtas skaidomas pagal paskirtį, o kitas ilgalaikis materialusis turtas pagal pobūdį.	http://www.turtas.lt/wp-content/uploads/2017/06/VNT_metine_ataskaita_2016.pdf
Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos valdymo komitetas	Projektų diskontuotų grynąjų pajamų skaičiavimo ir priežiūros metodika	Sprendimo protokole pateikiama informacija apie diskonto normų ribas bei jų naudojimo rekomendacijas.	http://www.esinvesticijos.lt/docview/?id=4743&h=40657&t=2016%2005%2009%20Pajam%20skaiciav%20ir%20priez%20metodika
Centrinė projektų valdymo agentūra	Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir / ar valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodika	Šioje metodikoje pateikiami detalūs investicijų projektų, kuriems įgyvendinti siekiama gauti finansavimą iš ES struktūrinių fondų ir valstybės biudžeto lėšų, struktūros ir turinio reikalavimai bei pristatomi praktiniai metodikos taikymo pavyzdžiai.	http://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/investiciju-projektu-kuriems-siekiama-gauti-finansavima-is-europos-sajungos-strukturines-paramos-ir-ar-valstybes-biudzeto-lesu-rengimo-metodika
UAB Sistela	Nekilnojamojo turto atkūrimo kaštų (statybinės vertės) kainynas 2017: Gyvenamieji pastatai, Negyvenamieji pastatai	Šiame kainyne pateikiamas detalus nekilnojamojo turto kaštų (statybinės vertės) kainynas. Šio kainyno informaciniai duomenys buvo naudojami nustatyti svertinius pastato elementų koeficientus bendroje pastato vertėje.	http://www.sistela.lt/index.php?id=242
UAB Sistela	Statinių vidutinės naudojimo trukmės normatyvai	Šiuose normatyvuose pateikiami detalūs pastato elementų skaidymai į jų konstrukcijas, dalis bei medžiagas.	Neprieinamas viešai

Priedas 2. Įvesties lentelės pildymo pavyzdys

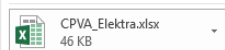
Toliau pateiktas pastato elemento pavyzdys yra užpildytas pasirinkus investavimo tikslą „Veikti kaip įprasta“ su prielaida, kad elemento dalis 100% yra neatnaujinama. Numatytos veiklos išlaidų apimtis buvo įvestos į eilutes „D.1. Žaliavos“ – „D.7. Kitos išlaidos“ pagal jų paskirtį. „D. Veiklos išlaidos laikantis pildančios institucijos taikomų eksploataavimo apimčių“ eilutė tampo neaktuali, nes pasirinktas išlaidų skaidymo, o ne procentinės dalies nuo pradinės pastato elemento sudedamosios dalies investicijų vertės atvejis. *Svarbu:* naudingojo turto tarnavimo laikotarpis perskaičiuotas, atsižvelgiant į institucijos ir rinkoje taikomas palaikymo išlaidas.

Pastato elemento fiziniai parametrai ir tarnavimo laikotarpis	Juostiniai
Pastato paskirtis	Administraciniai pastatai
Investavimo tikslas	Veikti kaip įprasta
Pastato elementas	Pamatai
Pastato elemento atnaujinama dalis, %	
Pastato elemento nenaujinama dalis, %	100%
Konstrukcija / tipas	Juostiniai
Jeigu pasirinkote „Kita konstrukcija / tipas“, prašome nurodyti	
Dalis / prietaisai	Monolitas
Jeigu pasirinkote „Kita dalis / prietaisai“, prašome nurodyti	
Medžiaga	Gelžbetonis
Jeigu pasirinkote „Kita medžiaga“, prašome nurodyti	
Dalies / prietaiso / medžiagos naudingo tarnavimo laikotarpis, metų skaičius	150
Jeigu pasirinkote „Kita“, prašome nurodyti alternatyvų naudingo tarnavimo laikotarpį	
Jeigu įrašėte pasirinkimą „Kita“, prašome paaiškinti ir nurodyti tai pagrindžiantį šaltinį	
Įvedimo į eksploataciją data (YYYY-MM-DD) (praelyte sukurto objekto)	1948
Jeigu pastato konstrukcijos/tipo arba dalies/prietaiso atnaujinimas arba kūrimas bus vykdomas ateityje, per kiek metų nuo pildymo datos planuojama atlikti investicijas	
Konstrukcijos / tipo arba dalies / prietaiso būsimų investicijų pabaigos ir įvedimo į eksploataciją data	
Konstrukcijos / tipo arba dalies / prietaiso pilno atnaujinimo data (jei toks atnaujinimas buvo atliktas)	
Konstrukcijos / tipo arba dalies / prietaiso tarnavimo laikotarpio pabaiga	1963
Jeigu aktualus, netinkamas palaikymo lygis (%)	89%
Perskaičiuotas naudingo tarnavimo laikotarpis	16
Ar lentelė baigta pildyti?	Taip

Investicijų išlaidos	Investicijų išlaidos, EUR	Investicijų pasikartojimo periodas (metais)	Iš viso, EUR	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Investicijų suma	100 000	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A. Turto įsigijimo ir kūrimo išlaidos	100 000		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A.1. Žaliavų, medžiagų, sudedamųjų dalių ir detalių, sunaudotų kuriant ilgalaikį turtą, įsigijimo išlaidos	100 000		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A.2. Statyba			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A.3. Rekonstravimas			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A.4. Kapitalinis remontas			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A.5. Projektavimo paslaugos			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A.6. Techninės priežiūros paslaugos			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A.7. Kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos ir išlaidos			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Kitos paslaugos ir išlaidos			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Likutinės vertės pinigų srutas			31 250	0	0	0	0	0	0	0	0	31 250
Iš viso (A + B)			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Eksploatavimo ir veiklos išlaidos	Palaikymo išlaidos (% nuo CAPEX)	Palaikymo išlaidos, EUR	Palaikymo išlaidų pasikartojimo periodas (metais)	Iš viso, EUR	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
D. Veiklos išlaidos laikantis rinkoje taikomų eksploataavimo apimčių	6%	6 000		54 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
D. Veiklos išlaidos laikantis pildančios institucijos taikomų eksploataavimo apimčių		0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.1. Žaliavos				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.2. Darbo užmokesčio išlaidos				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.4. Infrastruktūros būklės palaikymo (eksploatavimo) išlaidos		300		2 700	300	300	300	300	300	300	300	300	300
D.4.0 Su pastato elementu susijusios infrastruktūros išlaidos		300	1	2 700	300	300	300	300	300	300	300	300	300
D.4.15. Kitos išlaidos				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.5. Remonto išlaidos		0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.5.1. Einamojo remonto išlaidos		0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.6. Utilizavimo išlaidos		500		2 000	0	500	0	500	0	500	0	500	0
D.6.1. Atliekų surinkimo išlaidos				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.6.2. Perdirbimo išlaidos		500	2	2 000	0	500	0	500	0	500	0	500	0
D.6.3. Turto išmontavimo (nugriovimo) išlaidos				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.7. Kitos išlaidos		100	1	900	100	100	100	100	100	100	100	100	100
D'. Veiklos išlaidos pagal pildančios institucijos numatytas				5 600	400	900	400	900	400	900	400	900	400

Priedas 3. Apklausų paklausimai dėl eksploataavimo ir veiklos išlaidų taikymo rinkose

Sveiki,

Viešoji įstaiga Centrinė projektų valdymo agentūra (toliau – CPVA) kartu su LR Vyriausybės kanceliarija ir Finansų ministerija įgyvendina ES struktūrinių fondų lėšomis finansuojamą projektą „Viešųjų investicijų efektyvumo didinimas“, kurio tikslas sukurti investicijų planavimo metodiką, kuri leistų vertinti planuojamų viešųjų investicijų gyvavimo ciklo sąnaudas: visas su investicijomis susijusias išlaidas, apimančias įsigijimo, naudojimo, eksploataavimo, aptarnavimo bei gyvavimo ciklo pabaigos išlaidas.

Viena esminių turto kategorijų, kurių gyvavimo ciklo sąnaudas siekiama įvertinti projekto apimtyje – pastatai. Šiame projekto etape siekiame suprasti, kokios yra tipinės metinės pastatų inžinerinių sistemų aptarnavimo / palaikymo / eksploataavimo išlaidos.

Atsižvelgdami į tai, kad Jūsų organizacija specializuojasi inžinerinių sistemų įrengimo / komponentų tiekimo srityse, prašome susipažinti su mūsų paklausimu ir, esant galimybei, pateikti prašomą informaciją.

Pridedame Excel dokumente rasite konkrečios pastato inžinerinės sistemos (elektros gamybos prietaisai ir instaliacija) išskaidymą į sudėtines dalis-komponentus. **Maloniai prašome, remiantis Jūsų turima patirtimi:**

- Įvertinti galimas metines šių sudėtinių dalių-komponentų aptarnavimo / palaikymo / eksploataavimo išlaidas, išreikštas kaip procentą nuo atitinkamų dalių-komponentų pirkimo kainos;
- Įrašyti atitinkamą procentą geltonajame stulpelyje (stulpelis G).

Esant galimybei, maloniai prašome pateikti prašomą informaciją iki sekančios savaitės penktadienio (08.24) darbo dienos pabaigos.

Nesant galimybės pateikti prašomos informacijos, prašome apie tai informuoti atsakant į šį laišką.

Visa Jūsų pateikta informacija būtų naudojama, optimizuojant viešųjų kapitalo investicijų planavimo procesą bei ženkliai prisidėtų prie valstybės biudžeto planavimo sistemos efektyvumo didinimo.

Dėkojame už Jūsų laiką.

PAVEIKSLAS 19. APKLAUSOS LAIŠKAS, IŠSIŪSTAS TIEKĖJUI DĖL ELEKTROS INSTALIACIJOMS TAIKOMŲ EKSPLOATAVIMO APIMČIŲ

Išsiųstos užklausos

Gauti atsakymai

